

*STOWARZYSZENIE
LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA ZIEMIA BIELSKA
43-300 Bielsko-Biała ul. Piastowska 40*



LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU NA LATA 2008- 2015

*Bielsko- Biała, grudzień 2008 roku
(zmiany: styczeń, marzec 2010)*



Wstęp:

Lokalna Strategia Rozwoju to jeden z najważniejszych elementów podejścia Leader. Każda lokalna grupa działania aspirująca do udziału w osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 musi opracować taki dokument, który stanowi niezbędny element w procesie aplikowania o środki PROW 2007- 2013.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska działa w ramach Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i należy do grupy około 17 „stowarzyszeń specjalnych”, dla których organem nadzoru jest Marszałek Województwa Śląskiego. Funkcjonuje w oparciu o Ustawę z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków EFRR oraz aktów wykonawczych. Swoim zasięgiem obejmuje 8 gmin Powiatu Bielskiego tj.: Bestwina, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze (od lipca 2008 r.), Kozy, Porąbka, Wilamowice, Wilkowice. Na obszarze zamieszkuje 100.215, a zameldowanych na pobyt stały jest 100.160 mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2006 r.

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia jego celami są:

- działania na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;
- aktywizowanie ludności wiejskiej;
- realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju opracowanej przez LGD;
- poprawa jakości życia na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem: zastosowania nowych technologii, popularyzacji produktów lokalnych oraz ochrony, promocji i właściwego wykorzystania środowiska naturalnego, krajobrazu czy zasobów historyczno-kulturowych dla potrzeb zrównoważonego rozwoju;
- upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności wiejskiej.

Stowarzyszenie LGD Ziemia Bielska powstało na podstawie wspólnej inicjatywy oddolnej 3 sektorów: publicznego (wszystkie gminy obszaru Powiatu Bielskiego, Powiat Bielski), społecznego (organizacje pozarządowe) oraz gospodarczego (przedsiębiorcy) mocą uchwały podjętej 4 marca 2008 r. na Walnym Zebraniu Założycielskim Członków. Ponad 2/3 członków stanowią przedstawiciele dwóch ostatnich sektorów. 5 maja 2008 r. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym (Sąd Rejonowy w Bielsku – Białej).

10 czerwca 2008 roku rozpoczęło swoją działalność Biuro Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska, które mieści się w budynku Starostwa Powiatowego. Biuro świadczy m.in. usługi doradczo-informacyjne w zakresie pozyskiwania środków i realizacji projektów wspierających rozwój obszarów wiejskich z funduszy Unii Europejskiej w ramach działania Osi 3 PROW – Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej i tzw. „Małych projektów”, dostępnych dla pełnoletnich osób fizycznych zameldowanych lub prowadzących działalność na obszarze LGD. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska zgodnie ze statutem przewiduje szereg działań, które mają służyć szeroko pojętej poprawie jakości życia mieszkańców i przyczynić się do rozwoju organizacji. Będzie to kontynuacja przedsięwzięć już rozpoczętych, ale i realizacja nowych zawartych w niniejszej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2008-2015.

Spis treści:

1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR):	4
1) nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze.....	4
2) opis procesu budowania partnerstwa	4
3) charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD	7
4) struktura rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art.62 ust.4 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanych dalej „organem decyzyjnym”	11
5) zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego	14
6) kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego.....	23
7) doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji.....	24
2.Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności (maksymalnie 20 stron).....	25
1) wykaz gmin wchodzących w skład LGD albo będących jej partnerami.....	25
2) uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe.....	25
3) ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej;	35
4)specyfika obszaru	44
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.	45
4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje, zwanych dalej "przedsięwzięciami".....	49
5. Określenie misji LGD.....	68
6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR.....	70
7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.	71
8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.	73
9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów.....	75
10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji	79
11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR	87
12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR	91
13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej.....	94
14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR.	96
15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR.	106
16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.....	108
17. Informacja o dołączanych do LSR załącznikach.	114
Spis tabel i wykresów	115

1. Charakterystyka lokalnej grupy działania (LGD) jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR):

1) nazwa i status prawny LGD oraz data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego i numer w tym rejestrze

a) nazwa: Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska

b) status prawny: Stowarzyszenie

c) data rejestracji: 05.05.2008 roku

d) numer w KRS: 0000305315

2) opis procesu budowania partnerstwa

Proces budowania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska miał charakter uspołeczniony, tzn. odbywał się z udziałem jednostek samorządu terytorialnego, mieszkańców, organizacji i instytucji z obszaru LGD. Inicjatorem powstania LGD było Starostwo Powiatowe w Bielsku- Białej, z uwagi na możliwości organizacyjne oraz dotychczasowe doświadczenia na płaszczyźnie współpracy z gminami, podmiotami gospodarczymi i organizacjami pozarządowymi. Powstanie LGD miało charakter „małych kroków”, tzn.: pozyskiwania partnerów od poziomu powiatu po sołectwa. Od początku procesu budowania grupy ogromny nacisk położony został na upowszechnianie projektu, aktywizację, integrację oraz demokratyczność decyzji w powstającej grupie partnerskiej. Zebranie grona osób: zarówno mieszkańców obszarów wiejskich oraz przedstawicieli rozmaitych organizacji i instytucji miało w założeniu wytworzyć silne forum społeczne, które byłoby równoważnym partnerem dla samorządów lokalnych w wyznaczaniu kierunków rozwoju lokalnego. W związku z tym w pierwszej fazie, tj. w 2007 roku podczas spotkań i konwentów burmistrzów i wójtów Powiatu Bielskiego miały miejsca prezentacje możliwości ubiegania się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 ze szczególnym uwzględnieniem Osi 4 LEADER. Spotkania i konwenty miały miejsce w :

- Jaworzu (2 marca 2007 roku),
- Wilamowicach (6 lipca 2007 roku),
- Bielsku- Białej (27 lipca 2007 roku, 23 sierpnia 2007 roku).

Rolę moderatora dot. kwestii Leadera podczas w/w spotkań pełniła nieodpłatnie Firma TechMaster Monika Stasica z Żywca- jednostka posiadająca wiedzę i doświadczenie oraz współpracująca z gminami Powiatu Bielskiego jeśli chodzi o przygotowanie oraz realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w latach 2004 - 2006 i latach następnych, w tym z Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Rolno- Spożywczego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich czy Interreg. Spotkania te miały za zadanie podjęcie inicjatywy powstania partnerstwa LGD 10 gmin Powiatu Bielskiego, tj. Bestwiny, Buczkowic, Czechowic- Dziedzic, Kóz, Jasienicy, Jaworza, Porąbki, Szczyrku, Wilamowic i Wilkowic oraz Starostwa Powiatowego Bielsku- Białej. Jeśli chodzi o tematykę poruszaną na w/w spotkaniach, to dotyczyła ona m.in.:

- podstaw prawnych funkcjonowania lokalnych grup działania w okresie programowania 2007- 2013,
- doświadczeń funkcjonujących lokalnych grup działania, które zakwalifikowały się do finansowania w latach 2004- 2006 w ramach Inicjatywy Leader (w posiedzeniu konwentu Burmistrzów i Wójtów Powiatu Bielskiego w dniu 6.07.2008 roku udział wziął przedstawiciel Lokalnej Grupy Działania „Żywiecki Raj- Kotlina Tradycji i Turystyki”),
- procesu budowania LGD (pozyskiwania partnerów gospodarczych i społecznych),

- organizacji LGD (powołania stowarzyszenia i jego rejestracji, niezbędnej dokumentacji, zaplecza logistycznego i ludzkiego, finansowania, itp.).

Spotkania te, oparte na ścisłej współpracy i pomocy otrzymanej z Wydziału Terenów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach spowodowały organizację na terenie części gmin bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami sektorów: gospodarczego i społecznego; przykładowo w: Czechowicach- Dziedzicach (11 lipca 2007 r.), Wilamowicach (12 lipca 2007 r.), Porąbce (24 lipca 2007 r.), Jasienicy (2 sierpnia 2007 roku), Kozach (16 sierpnia 2007 r.), Wilkowicach (3 września 2007 r., 25 października 2007 r.).

Spotkania te miały charakter otwarty, który miał na celu dotarcie do wszystkich zainteresowanych powstaniem lokalnej grupy działania. Osoby biorące udział- aktywni przedstawiciele społeczności lokalnej, organizacji społecznych i lokalnych instytucji oraz osoby fizyczne zapewniły słuszność podjętej inicjatywy i deklarację zaangażowania się w proces budowania LGD, jego rejestracji oraz tworzenia projektów przyczyniających się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

W wyniku przeprowadzonych spotkań i konsultacji Starostwo Powiatowe w Bielsku- Białej oraz 7 spośród 10 miast i gmin Powiatu Bielskiego weszło w skład Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska. W gronie tym znalazły się: Bestwina, Buczkowice, Czechowice- Dziedzice, Kozy, Jasienica, Porąbka, Wilamowice i Wilkowice. Z przyczyn formalnych w skład LGD nie weszli: Miasto Szczyrk (ze względu na liczbę mieszkańców powyżej 5.000 osób) oraz Gmina Jaworze (wchodziła w skład LGD Beskid Śląski Górom). W Gminie Buczkowice nie wystąpiło z kolei zainteresowanie wejściem w skład LGD. Jesienią 2007 roku wszystkie zainteresowane jednostki (Powiat i Gminy) podjęły stosowne uchwały o przystąpieniu do tworzenia Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska i wyznaczeniu swojego przedstawiciela.

W dniu 4 marca 2008 roku odbyło się pierwsze Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska, którego porządek wyglądał w następujący sposób:

1. Otwarcie obrad przez Starostę Bielskiego.
2. Podjęcie Uchwały w sprawie wyboru Przewodniczącego i Sekretarza Obrad Walnego Zebrania Założycielskiego Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska z siedzibą w Bielsku-Białej.
3. Przedstawienie porządku obrad oraz określenie sposobu głosowania.
4. Podjęcie Uchwały w sprawie wyboru Komisji Skrutacyjnej do głosowań jawnych na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska z siedzibą w Bielsku-Białej.
5. Przedstawienie projektu uchwały w sprawie utworzenia Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska z siedzibą w Bielsku-Białej, ul. Piastowska 40.
6. Głosowanie uchwały w sprawie utworzenia Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska z siedzibą w Bielsku-Białej, ul. Piastowska 40.
7. Przedstawienie projektu Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
8. Głosowanie uchwały w sprawie przyjęcia Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
9. Przedstawienie propozycji kandydatów do Komitetu Założycielskiego oraz zakresu jego kompetencji.
10. Głosowanie uchwały w sprawie wyboru Komitetu Założycielskiego i określenia jego kompetencji.
11. Przedstawienie projektu i głosowanie uchwały w sprawie określenia liczby Członków Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
12. Przedstawienie projektu i głosowanie uchwały w sprawie wyboru Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.

13. Przedstawienie projektu i głosowanie uchwały w sprawie określenia liczby Członków Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
14. Przedstawienie projektu i głosowanie uchwały w sprawie wyboru Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
15. Przedstawienie projektu i głosowanie uchwały w sprawie określenia liczby Członków Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
16. Przedstawienie projektu i głosowanie uchwały w sprawie wyboru Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
17. Przedstawienie projektu i głosowanie uchwały w sprawie określenia wysokości składek członkowskich Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska na rok 2008.
18. Wolne wnioski, zamknięcie obrad.

Na podstawie Uchwały Nr 7 /2008 z dnia 4 marca 2008 roku Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska wybrano Zarząd Stowarzyszenia w skład, którego weszli:

1. Pan Marian Trela - Prezes,
2. Pan Stefan Wodniak - Wiceprezes,
3. Pan Janusz Pierzyna - Wiceprezes,
4. Pani Wiesława Karska - Skarbnik,
5. Pan Sławomir Filapek - Członek Zarządu,
6. Pan Tomasz Sordyl - Członek Zarządu,
7. Pan Marian Błachut - Członek Zarządu,
8. Pan Grzegorz Szetyński - Członek Zarządu.

Na podstawie Uchwały Nr 9 /2008 z dnia 4 marca 2008 roku Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska wybrano Komisję Rewizyjną Stowarzyszenia w składzie:

1. Pan Leszek Kosmaty - Przewodniczący,
2. Pan Zbigniew Banet - Wiceprzewodniczący,
3. Pani Ewa Pyka - Członek Komisji.

Na podstawie Uchwały Nr 11 /2008 z dnia 4 marca 2008 roku Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska wybrano Radę Stowarzyszenia w składzie:

1. Przewodniczący - Pan Grzegorz Wąsik,
2. Wiceprzewodniczący - Pani Marzena Krupińska,
3. Sekretarz - Pani Janina Janica- Piechota,
4. Członek Rady - Pani Ewa Chwistek,
5. Członek Rady - Pan Krzysztof Norymberczyk,
6. Członek Rady - Pani Małgorzata Kwaśniak,
7. Członek Rady - Pani Lubomira Zastawny,
8. Członek Rady - Pan Tadeusz Wróbel.

Na podstawie Uchwały Nr 4/2008 oraz 5/2008 z dnia 8 grudnia 2008 roku Drugiego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia w skład Zarządu Stowarzyszenia wszedł Pan Radosław Ostalkiewicz, a w skład Rady Stowarzyszenia Pan Szymon Wiśniewski.

Regulamin Obrad Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska stanowi załącznik nr 1 do Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia LGD Ziemia Bielska.

Po zakończonym Pierwszym Walnym Zebraniu Członków przygotowano i złożono odpowiednie dokumenty w Krajowym Rejestrze Sądowym w Bielsku - Białej i w dniu 5.05.2008 roku Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska została zarejestrowana. Następnie przeprowadzono kolejne kroki związane z uwarunkowaniami formalno - prawnymi oraz organizacyjnymi mającymi na celu prawidłowe funkcjonowanie LGD, w tym m.in. organizację Biura Stowarzyszenia.

Podejmowanie kroków związanych z pozyskiwaniem nowych członków LGD Ziemia Bielska oraz zmiany związane z udziałem Gminy Jaworze w Lokalnej Grupie Działania „Beskid Śląski Górom” spowodowały przystąpienie tej gminy do LGD Ziemia Bielska, co formalnie miało miejsce podczas posiedzenia Zarządu LGD w dniu 28.07.2008 roku. W ten sposób obszar działania (oraz partnerzy publiczni, społeczni i gospodarczy) obejmuje 8 gmin Powiatu Bielskiego.

Długofalowym efektem partnerstwa będzie rozwój społeczny, gospodarczy powiązany z aktywizacją lokalnych społeczności poprzez realizację niniejszej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR). Dzięki zaangażowaniu społeczności lokalnych i udział w jej opracowaniu w okresie czerwiec- listopad 2008 r. (udział łącznie 32 osób w 3 spotkaniach roboczych i kilkunastu konsultacjach) możliwe było opracowanie wspólnych celów i kierunków działania.

3) charakterystyka członków LGD albo jej partnerów i sposób rozszerzania lub zmiany składu LGD

Wg danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2006 roku obszarze działania LGD (8 gmin Powiatu Bielskiego) zameldowanych było 100.160 osób; na koniec 2006 roku funkcjonowało 8.661 podmiotów gospodarki narodowej, w tym 7.267 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz 147 stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji. Poniższe zestawienie prezentuje liczbę potencjalnych partnerów, którzy mogą być członkami/partnerami LGD:

TABELA NR 1 LICZBA POTENCJALNYCH PARTNERÓW LGD ZIEMIA BIELSKA

Lp.	Gmina	Liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2006r.	Liczba podmiotów gospodarki narodowej na dzień 31.12.2006r.	W tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na dzień 31.12.2006r.	Liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji na dzień 31.12.2006r.
1.	Bestwina	10.524	842	700	16
2.	Czechowice- Dziedzice (sołectwa: Bronów, Ligota, Zabrzeg)	8.512	537	451	12
3.	Jasienica	20.538	1.776	1481	28
4.	Jaworze	6.522	860	703	11
5.	Kozy	11.640	1.249	1.082	19
6.	Porąbka	14.828	1.027	862	18
7.	Wilamowice	15.299	1.074	901	28
8.	Wilkowice	12.297	1.296	1.087	15
	OGÓLEM	100.160	8.661	7.267	147

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS

Na dzień 31.10.2008 roku Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska liczy 51 członków, z czego 10 to przedstawiciele sektora publicznego, 22 - przedstawiciele sektora społecznego, 19 - przedstawiciele sektora gospodarczego.

TABELA NR 2 SKŁAD LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA ZIEMIA BIELSKA

Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego (sektor publiczny)	Przedstawiciele podmiotów gospodarki narodowej (przedsiębiorcy)	Przedstawiciele stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji	Osoby fizyczne
1) Starostwo Powiatowe w Bielsku- Białej 2) Gmina Bestwina 3) Gmina Czechowice-Dziedzice (sołectwa: Bronów, Ligota, Zabrzeg) – 2 osoby 4) Gmina Jasienica – 2 osoby 5) Gmina Jaworze 6) Gmina Kozy 7) Gmina Porąbka 8) Gmina Wilamowice - 2 osoby 9) Gmina Wilkowice 10) Gminny Ośrodek Kultury w Jasienicy	1) Przedsiębiorstwo Handlowe „Ewant” Ewa Chwistek w Kozach 2) DEWRO Wróbel w Bestwinie 3) Gminna Spółdzielnia S.Ch. w Wilamowicach 4) Firma „AGROMIX” w Pisarzowicach 5) PPUH „AKCES” w Czechowicach-Dziedzicach 6) BUD- TOR Spółka Jawna w Bestwinie 7) PUH Jurczak- Pszczółka Spółka Jawna w Porąbce 8) Firma Handlowo- Usługowa Andrzej Malarz z Kóz 9) Zakład Urządzeń Chłodniczych i Klimatyzacyjnych Andrzej Nycz z Kóz 10) Firma „ATRA” Krzysztof Pardela z Porąbki 11) Mototechnika Józef Zborowski Spółka Jawna w Jasienicy 12) Firma „ARTROLL” Zbigniew Stanisław z Bronowa 13) TechMaster Monika Stasica z Żywca 14) Specjalistyczne Gospodarstwo Rybackie „Nałęże” Zdzisław Byłok JAWORZE 15) NZOZ ”DANMED” S.C. Ewa Brańska-Król z Dankowic 16) FHU AUTOTADPAW Tadeusz Gruszczyk z Jaworza 17) PFH ALDA Stanisław Damek z Wilkowic 18) Dyskont Meblowy Szymon Wiśniewski z Jaworza 19) WALAH Spółka Jawna Władysław Wala z Wilkowic	1) Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej O/ Porąbka 2) Stowarzyszenie „Razem dla Wilkowic” z Wilkowic 3) Towarzystwo Przyjaciół Ligoty z Ligoty 4) Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Kozy z Kóz 5) Ludowy Klub Sportowy „Klimczok” w Bystrej 6) Uczniowski Klub Sportowy „Set” w Kaniowie z Kaniowa 7) Stowarzyszenie „Beskidy w Europie” z Żywca 8) Towarzystwo Miłośników Ziemi Bestwińskiej z Bestwiny 9) Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Bystra „Bystrzańska inicjatywa” 10) Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły i Promocji Gminy w Jasienicy 11) Stowarzyszenie Kobiet Dankowic w Dankowicach 12) Ochotnicza Straż Pożarna w Zabrzegu 13) Stowarzyszenie ” Nasze Jaworze” w Jaworzu 14) Koło Gospodyń Wiejskich z Jaworza 15) Koło Gospodyń Wiejskich z Kobiernic 16) Koło Gospodyń Wiejskich z Bestwiny	1) Anna Czyłok 2) Anna Duda 3) Janusz Knycz 4) Kazimierz Kwaśniak 5) Małgorzata Rozmus 6) Katarzyna Szlosek
Ogółem 10 członków (13 reprezentantów)	Ogółem 19 członków (19 reprezentantów)	Ogółem 22 członków sektora społecznego (22 reprezentantów)	
19,6 % udział w strukturze LGD	37,3 % udział w strukturze LGD	43,1 % udział w strukturze LGD	

Zgodnie z zapisami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007- 2013 oraz Ustawy z dnia 7 marca 2007 roku o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz rozwoju obszarów wiejskich Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska spełnia więc kryterium partnerstwa trójsektorowego, składającego się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Podkreślić należy, że dominujący udział w LGD stanowią przedstawiciele dwóch ostatnich sektorów, co ma decydujące znaczenie jeśli chodzi o kreowanie celów i sposobów ich realizacji przez Stowarzyszenie w tym powstanie i wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju (większość głosów podczas Walnego Zebrania Członków).

Zgodnie ze Statutem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska przyjętym podczas Walnego Zebrania Członków w dniu 04 marca 2008 roku w Rozdziale III określono kto i na jakich zasadach może być Członkiem Stowarzyszenia, jakie ma prawa i obowiązki, w jaki sposób skład LGD może zostać poszerzony (przyjmowanie nowych członków), w jaki sposób następuje ustanie członkostwa.

I tak.

Zgodnie z § 8 Statutu:

Członkowie Stowarzyszenia dzielą się na:

- 1) członków zwyczajnych,
- 2) członków wspierających,
- 3) członków honorowych.

Na podstawie § 9 Statutu:

Członkiem zwyczajnym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna, osoba prawna (ze szczególnym uwzględnieniem jednostek samorządu terytorialnego), która:

- 1) spełnia warunki określone w: ustawie Prawo o stowarzyszeniach, ustawie o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, rozporządzeniu Rady (WE) w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- 2) działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i przedstawi rekomendację (wskazanie) zawierającą w szczególności pozytywną opinię w tym zakresie udzieloną przez działających na obszarze, dla którego ma być opracowany LSR lub którego dotyczy LSR:
 - a) partnera społecznego i gospodarczego lub
 - b) gminę wiejską lub
 - c) gminę miejsko-wiejską lub
 - d) gminę miejską lub
 - e) inną osobę prawną, której działalność obejmuje realizację celu Stowarzyszenia,
- 3) złoży deklarację członkowską.

Zgodnie z § 10 Statutu:

1. Członkiem wspierającym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna lub prawna bez względu na jej miejsce zamieszkania i siedzibę w kraju lub zagranicą, która za swoją zgodą zostanie przyjęta do Stowarzyszenia za okazaną pomoc w realizacji jego celów, po złożeniu deklaracji oraz oświadczenia o zakresie deklarowanej pomocy na rzecz Stowarzyszenia.

2. Członek wspierający Stowarzyszenia opłaca składkę członkowską w zadeklarowanej przez siebie wysokości.
3. Skreślenie z listy członków wspierających Stowarzyszenia następuje zgodnie z § 14.

Na podstawie § 11 Statutu:

1. Członkiem honorowym Stowarzyszenia może być osoba fizyczna bez względu na jej miejsce zamieszkania, której godność tę nada Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia za szczególne zasługi dla Stowarzyszenia.
2. Nadanie członkowi zwyczajnemu Stowarzyszenia godności członka honorowego, nie powoduje utraty przez niego praw i obowiązków jako członka zwyczajnego.
3. Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia może odbierać godność członka honorowego w wypadkach określonych w § 14 ust. 2

Na podstawie § 12 Statutu:

1. Kandydat do Stowarzyszenia składa pisemną deklarację zawierającą oświadczenie o przystąpieniu i zobowiązanie do opłacania składek, a ponadto:
 - a) osoby fizyczne: imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia, adres, numer PESEL,
 - b) osoby prawne: nazwę (firmę), siedzibę, numer REGON, dołączając także odpis z właściwego rejestru, jeżeli podlegają wpisowi do rejestru.
2. O przyjęciu w poczet członków Stowarzyszenia decyduje Zarząd Stowarzyszenia w formie uchwały. O swojej decyzji Zarząd Stowarzyszenia niezwłocznie powiadamia pisemnie zainteresowanego.
3. Od decyzji odmownej zainteresowanemu przysługuje prawo odwołania do Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia, którego uchwała w tym przedmiocie jest ostateczna. Odwołanie należy wnieść w terminie 1 miesiąca od otrzymania pisemnej informacji o decyzji Zarządu Stowarzyszenia.

Zgodnie z § 13 Statutu:

1. Członek zwyczajny Stowarzyszenia ma w szczególności prawo do:
 - a) uczestnictwa w Walnych Zebraniach Członków Stowarzyszenia i brania udziału w głosowaniu,
 - b) wybierania i bycia wybranym do organów Stowarzyszenia,
 - c) zgłaszania do organów Stowarzyszenia wniosków w sprawach związanych z jego działalnością i żądania informacji o sposobie ich załatwienia,
 - d) uczestniczenia w spotkaniach i imprezach organizowanych przez Stowarzyszenie.
2. Członek zwyczajny Stowarzyszenia jest zobowiązany:
 - a) brać czynny udział w przedsięwzięciach organizowanych przez Stowarzyszenie,
 - b) przestrzegać postanowień Statutu oraz uchwał organów Stowarzyszenia,
 - c) nie naruszać solidarności organizacyjnej Stowarzyszenia,
 - d) regularnie opłacać składki członkowskie.

Na podstawie § 14 Statutu:

1. Ustanie członkostwa w Stowarzyszeniu następuje wskutek:
 - a) pisemnej rezygnacji z członkostwa,
 - b) śmierci członka będącego osobą fizyczną, utraty przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych albo utraty praw publicznych,
 - c) likwidacji członka będącego osobą prawną,

- d) wykluczenia.
2. Wykluczenie członka Stowarzyszenia następuje w przypadku:
 - a) nieusprawiedliwionego zalegania z zapłatą składek przez okres dłuższy niż 6 miesięcy,
 - b) postępowania rażąco sprzecznego z niniejszym Statutem,
 - c) postępowania, które dyskwalifikuje daną osobę jako członka Stowarzyszenia lub godzi w jego dobre imię,
 - d) działania na szkodę Stowarzyszenia.
3. O wykluczeniu decyduje Zarząd Stowarzyszenia w formie uchwały. Przed podjęciem uchwały Zarząd Stowarzyszenia umożliwia członkowi złożenie wyjaśnień na piśmie lub osobiście na posiedzeniu Zarządu. O treści uchwały Zarząd Stowarzyszenia niezwłocznie powiadamia pisemnie zainteresowanego.
4. Ustanie członkostwa z przyczyn określonych w ustępie 1 pkt a) - c) stwierdza Zarząd Stowarzyszenia w formie uchwały, przepis ustępu 3 stosuje się odpowiednio.
5. Od uchwał Zarządu Stowarzyszenia, o których mowa w ustępie 3 i 4 przysługuje zainteresowanemu odwołanie do Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia w terminie 1 miesiąca od pisemnego powiadomienia o treści uchwały. Uchwała Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia jest ostateczna.

Zgodnie z § 15 Statutu:

Członkowie wspierający i honorowi Stowarzyszenia mają prawo uczestnictwa w pracach i imprezach organizowanych przez Stowarzyszenie, nie posiadają czynnego ani biernego prawa wyborczego. Uczestniczą w Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia z głosem doradczym.

Od momentu założenia Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska w Bielsku - Białej zgodnie z postanowieniami Statutu miało miejsce istotne poszerzenie składu (i zarazem obszaru) działania LGD o Gminę Jaworze oraz przedstawicieli sektorów publicznego, gospodarczego i społecznego z tego obszaru (28 lipca 2008r.).

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska zakłada stałe poszerzanie składu o kolejnych członków. Na bieżąco, zgodnie ze Statutem przez Zarząd byli i są przyjmowane: osoby fizyczne, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kolejni członkowie i partnerzy.

4) struktura rady lub innego organu LGD, do którego wyłącznej właściwości należy wybór operacji zgodnie z art.62 ust.4 rozporządzenia nr 1698/2005, zwanych dalej „organem decyzyjnym”

Rada Stowarzyszenia została powołana na podstawie Uchwały Nr 11 /2008 z dnia 4 marca 2008 roku Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska w składzie 8- osobowym i uległa poszerzeniu o 1 osobę podczas Drugiego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia w dniu 08.12. 2008 roku.

W skład Rady wchodzi 9 osób, z czego 5 kobiet i 4 mężczyzn reprezentujących:

- sektor publiczny: 3 osoby,
- sektor gospodarczy- 3 osoby,
- sektor społeczny- 3 osoby.

W składzie organu decyzyjnego (Rady Stowarzyszenia) znaleźli się więc w większości przedstawiciele dwóch ostatnich sektorów (67% udziału), zarówno kobiety jak i mężczyźni (odpowiednio 55% i 45% udziału), stąd spełnione są przesłanki zawarte w Ustawie z dnia 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

TABELA NR 3 ZESTAWIENIE PREZENTUJĄCE SKŁAD ORGANU DECYZYJNEGO (RADA STOWARZYSZENIA)

Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego (sektor publiczny)	Przedstawiciele podmiotów gospodarki narodowej (sektor gospodarczy)	Przedstawiciele stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz fundacji (sektor społeczny)
1) Gmina Czechowice- Dzierżycze (sołectwa: Bronów, Ligota, Zabrzeg) 2) Gmina Jasienica 3) Gmina Wilamowice	1) Przedsiębiorstwo Handlowe „Ewant” Ewa Chwistek z Kóz 2) DEWRO Tomasz Wróbel w Bestwinie 3) Dyskont Meblowy Szymon Wiśniewski z Jaworza	1) Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej O/ Porąbka 2) Stowarzyszenie „Razem dla Wilkowic” z Wilkowic 3) Towarzystwo Przyjaciół Ligoty z Ligoty

W stosunku do całego partnerstwa skład ciała decyzyjnego wg poszczególnych sektorów wchodzących w jego skład wygląda następująco:

- 3 przedstawicieli sektora publicznego (10 członków w LGD)- udział 30 %,
- 3 przedstawicieli sektora gospodarczego (19 członków w LGD)- udział 16 %,
- 3 przedstawicieli sektora społecznego (22 członków w LGD)- udział 13 %

Rozdział IV Statutu „Władze Stowarzyszenia”- § 16 wskazuje, iż:

1. Władzami Stowarzyszenia są:

- 1) Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia,
- 2) Zarząd Stowarzyszenia,
- 3) Rada Stowarzyszenia,
- 4) Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia.

2. Nie można być jednocześnie członkiem Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Stowarzyszenia oraz pracownikiem Biura Stowarzyszenia.

3. Kadencja Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia wynosi 2 lata.

Zgodnie z § 22 ust. 1 Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska przyjętego na Walnym Zebraniu Członków w dniu 4 marca 2008 roku Rada Stowarzyszenia liczy od 8 do 10 osób, w co najmniej 50 % składa się z podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit b i c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r.

w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich lub ich przedstawicieli – czyli partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych odpowiednich podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego, oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości mężczyzn i kobiet - wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia, szczegółowe zasady zawarte są w załączniku nr 1 Regulamin Obrad Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia. Zatwierdzenie Regulaminu Obrad Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska odbyło się na podstawie Uchwały Nr 3/2008 z dnia 08.12.2008 roku Drugiego Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.

Na podstawie § 23 w/w Statutu w razie zmniejszenia się składu władz Stowarzyszenia wymienionych w § 16 ust. 1 pkt. 2, 3 i 4 (w tym Rady Stowarzyszenia) w czasie trwania kadencji tych władz, Zarząd zwołuje Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia w celu uzupełnienia ich składu.

Rada Stowarzyszenia została powołana na podstawie Uchwały Nr 11 /2008 z dnia 4 marca 2008 roku Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska w składzie 8- osobowym i uległa poszerzeniu o 1 osobę podczas Drugiego Walnego Zebrania Członków w dniu 08.12. 2008 roku.

Zgodnie z § 22 ust. 2 Statutu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska przyjętego na Walnym Zebraniu Członków w dniu 4 marca 2008 roku do kompetencji Rady Stowarzyszenia należy:

- 1) wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR,
- 2) opiniowanie innych przedsięwzięć (projektów) podejmowanych przez Stowarzyszenie, które mają służyć realizacji celów określonych w Rozdziale II niniejszego Statutu:
 - a) działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;
 - b) aktywizowanie ludności wiejskiej;
 - c) realizacja lokalnej strategii rozwoju zwanej dalej LSR opracowanej przez Lokalną Grupę Działania zwanej dalej LGD;
 - d) poprawa jakości życia na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem: zastosowania nowych technologii, popularyzacji produktów lokalnych oraz ochrony, promocji i właściwego wykorzystania środowiska naturalnego, krajobrazu czy zasobów historyczno-kulturowych dla potrzeb zrównoważonego rozwoju;
 - e) upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności wiejskiej, o której mowa w pkt. 2.

Zgodnie z § 22 ust. 3-8 w/w Statutu:

- Rada Stowarzyszenia składa się z Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego, Sekretarza oraz pozostałych Członków Rady wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.
- Uchwały Rady Stowarzyszenia są prawomocne przy obecności, co najmniej 2/3 jej członków. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Przewodniczącego. Z obrad Rady Stowarzyszenia sporządza się protokół.
- Plenarne zebrania Rady Stowarzyszenia odbywają się co najmniej raz na kwartał.
- Odwołanie z funkcji Członka Rady Stowarzyszenia następuje w przypadku:
 - złożenia rezygnacji,
 - choroby powodującej trwałą niezdolność do sprawowania funkcji,
 - naruszenia postanowień niniejszego statutu,
 - skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności,
 - systematycznego uchylania się od pracy w Radzie Stowarzyszenia.
- Z wnioskiem o odwołanie Członka Rady Stowarzyszenia może wystąpić do Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Zarząd lub minimum 1/5 członków Stowarzyszenia.
- Procedurę wyłączenia Członka Rady Stowarzyszenia od udziału w dokonywaniu wyboru operacji w razie zaistnienia okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności określa Lokalna Strategia Rozwoju przyjęta przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.

5) zasady i procedury funkcjonowania LGD oraz organu decyzyjnego

Rozdział IV Statutu „Władze Stowarzyszenia”- § 16 wskazuje, iż:

1. Władzami Stowarzyszenia są:

- 1) Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia,
- 2) Zarząd Stowarzyszenia,
- 3) Rada Stowarzyszenia,
- 4) Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia.

2. Nie można być jednocześnie członkiem Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Stowarzyszenia.

3. Kadencja Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia wynosi 2 lata.

Jeśli chodzi o Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia, to kwestie te reguluje § 17 w/w Statutu, a mianowicie:

1. Najwyższą władzą Stowarzyszenia jest Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.
2. Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia zwołuje Zarząd Stowarzyszenia co najmniej jeden raz na sześć miesięcy lub na pisemny wniosek Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia, lub 1/3 Członków Stowarzyszenia , powiadamiając o jego terminie, miejscu obrad i propozycjach porządku obrad wszystkich członków Stowarzyszenia listami poleconymi lub w każdy inny skuteczny sposób co najmniej 14 dni przed terminem rozpoczęcia obrad. Zarząd zwołuje Walne Zebranie niezwłocznie po otrzymaniu wniosku, termin odbycia Walnego Zebrania musi przypadać w ciągu dwóch miesięcy od chwili złożenia wniosku.
3. W Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia winna uczestniczyć, co najmniej połowa członków uprawnionych do głosowania.
4. W Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia mogą uczestniczyć zwyczajni członkowie Stowarzyszenia oraz z głosem doradczym członkowie wspierający Stowarzyszenia oraz zaproszeni przez Zarząd goście.
5. Do kompetencji Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia należy w szczególności:
 - 1) uchwalanie kierunków i programu działania Stowarzyszenia;
 - 2) ustalanie liczby członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Rady Stowarzyszenia;
 - 3) wybór i odwołanie członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz Rady Stowarzyszenia;
 - 4) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz Rady Stowarzyszenia, w szczególności dotyczących projektów realizowanych w ramach LSR opracowanej przez LGD;
 - 5) udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi Stowarzyszenia;
 - 6) uchwalanie zmian Statutu Stowarzyszenia;
 - 7) podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia Stowarzyszenia do innych organizacji;
 - 8) podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Stowarzyszenia i przeznaczenia jego majątku;
 - 9) rozpatrywanie odwołań od uchwał Zarządu Stowarzyszenia wniesionych przez członków Stowarzyszenia;
 - 10) uchwalanie regulaminu obrad Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia oraz innych regulaminów czy procedur organizacyjnych Stowarzyszenia, z zastrzeżeniem regulaminu Biura Stowarzyszenia o którym mowa w §19 ust.3 pkt.8;
 - 11) przyjęcie Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym zatwierdzanie procedur i kryteriów określonych w Załączniku nr 1 do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.05.2008 roku - pkt. 9 Zakresu Lokalnej Strategii Rozwoju (Dz. U. nr 103, poz.659 z 2008 roku);

12) ustalanie wysokości składek członkowskich;

13) nadanie honorowego członkostwa Stowarzyszenia.

6. Podjęcie uchwały w sprawie zmiany Statutu, odwołania członków Zarządu, Komisji Rewizyjnej, Rady oraz rozwiązania Stowarzyszenia wymaga bezwzględnej większości głosów, przy obecności co najmniej połowy członków Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia.

7. Każdemu członkowi zwyczajnemu Stowarzyszenia przysługuje na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia jeden głos.

Zgodnie z § 18 Statutu:

1. Z zastrzeżeniem § 17 ust. 6 uchwały władz Stowarzyszenia zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków Stowarzyszenia uprawnionych do głosowania, jeśli dalsze postanowienia Statutu nie stanowią inaczej.

2. Jeżeli w pierwszym terminie na Walnym Zebraniu nie uczestniczy co najmniej połowa liczby członków, wówczas w drugim terminie posiedzenia uchwały mogą być podjęte odpowiednią większością głosów oddanych przez członków obecnych.

3. Drugi termin powinien być podany w zawiadomieniu o posiedzeniu i nie może być wyznaczony wcześniej niż po upływie 15 minut po pierwszym terminie.

4. Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia pracuje według ustalonego porządku obrad. Proponowany porządek obrad może być przez Walne Zebranie zmieniony lub rozszerzony. Porządek nie może być zmieniony o punkty dotyczące zmiany Statutu lub rozwiązania Stowarzyszenia.

5. Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia po otwarciu go przez Prezesa Zarządu wybiera Przewodniczącego zebrania, a na jego wniosek Wiceprzewodniczącego i Sekretarza, którzy dalej prowadzą obrady.

Na podstawie § 19 Statutu Stowarzyszenia (skorygowanego podczas II Walnego Zebrania Członków w dniu 8 grudnia 2008 roku w stosunku do Statutu przyjętego w dniu 04.03.2008r.)

1. Zarząd Stowarzyszenia składa się z Prezesa, dwóch Wiceprezesów, Skarbnika i od 3 do 7 pozostałych członków Zarządu wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.

2. Kadencja Zarządu Stowarzyszenia trwa 2 lata.

3. Do zakresu działania Zarządu Stowarzyszenia należy w szczególności:

1) podejmowanie uchwał dotyczących przyjęcia i ustania członkostwa,

2) reprezentowanie Stowarzyszenia na zewnątrz i działanie w jego imieniu,

3) kierowanie bieżącą pracą Stowarzyszenia i zarządzanie jego majątkiem,

4) zwoływanie Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia,

5) realizacja uchwał Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia ,

6) powoływanie i odwoływanie kierownika Biura Stowarzyszenia oraz zatrudnianie innych pracowników tego Biura,

7) ustalanie wysokości zatrudnienia i zasad wynagradzania pracowników Biura Stowarzyszenia,

8) ustalanie regulaminu Biura Stowarzyszenia,

9) przygotowywanie wniosków o dofinansowanie projektów w ramach PROW 2007- 2013 oraz innych źródeł,

10) składanie sprawozdań z działalności Stowarzyszenia.

5. Posiedzenia Zarządu Stowarzyszenia zwołuje Prezes Zarządu lub upoważniony Członek Zarządu stosownie do potrzeb, nie rzadziej niż raz na kwartał.

6. Uchwały Zarządu Stowarzyszenia są prawomocne przy obecności, co najmniej 2/3 członków Zarządu. Uchwały zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów decyduje głos Prezesa. Z obrad Zarządu Stowarzyszenia sporządza się protokół. Członek Zarządu Stowarzyszenia, którego sprawa jest rozpatrywana na posiedzeniu Zarządu może być wyłączony z udziału w obradach.

Zgodnie z § 20 Statutu:

1. Pracami Zarządu kieruje Prezes Zarządu. W razie jego nieobecności zastępuje go wskazany Wiceprezes lub Członek Zarządu.
2. Zarząd dokonuje podziału czynności między swoich Członków w sprawach niewymagających kolektywnego działania.
3. Do obsługi administracyjnej Stowarzyszenia Zarząd może zatrudniać pracowników, którzy tworzą Biuro Stowarzyszenia.
4. Szczegółowe zasady działania Zarządu Stowarzyszenia określa Regulamin Zarządu. Regulamin Zarządu stanowi załącznik nr 2 do Lokalnej Strategii Rozwoju.

Organizację i rolę Komisji Rewizyjnej określa § 21 Statutu, a mianowicie:

1. Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia składa się z Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i od 1 do 3 pozostałych Członków Komisji wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia.
2. Członkiem Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia nie może być osoba skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione umyślnie. Członkowie Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia nie mogą być w związku małżeńskim, ani też w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia.
3. Do kompetencji Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia należy:
 - 1) kontrola bieżącej działalności Stowarzyszenia;
 - 2) ocena prac i składanie wniosków w przedmiocie udzielenia absolutorium dla Zarządu na Walnym Zebraniu Członków Stowarzyszenia,
 - 3) występowanie z wnioskiem o zwołanie Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia;
 - 4) dokonywanie wyboru podmiotu mającego zbadać sprawozdanie finansowe Stowarzyszenia zgodnie z przepisami o rachunkowości.
4. Komisja Rewizyjna Stowarzyszenia odbywa swoje zebrania, co najmniej 1 raz na pół roku. Członkowie Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia mają prawo brać udział w zebraniach wszystkich władz Stowarzyszenia z głosem doradczym. Regulamin Komisji Rewizyjnej stanowi załącznik nr 3 do Lokalnej Strategii Rozwoju. Regulamin został zatwierdzony mocą Uchwały Nr 9/2008 z dnia 8 grudnia 2008 roku .

Zgodnie z powyższymi „regulacjami statutowymi” występuje wyraźny rozdział funkcji pomiędzy poszczególne organy Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska. Funkcja zarządcza pozostaje w gestii Zarządu Stowarzyszenia, funkcja decyzyjna należy do ciała decyzyjnego - Rady Stowarzyszenia zaś funkcję kontrolną sprawuje Komisja Rewizyjna. Najwyższy organ Stowarzyszenia, czyli Walne Zebranie Członków ustala liczbę oraz skład osób poszczególnych organów. Osoby wchodzące w skład poszczególnych organów nie są ponadto jednocześnie członkami innych organów ani pracownikami Biura Stowarzyszenia.

Regulamin Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska zatwierdzony Uchwałą nr 10/2008 z dnia 8 grudnia 2008 roku II Walnego Zebrania Członków, do kompetencji której należy:

- 1) wybór operacji, które mają być realizowane w ramach LSR,

- 2) opiniowanie innych przedsięwzięć (projektów) podejmowanych przez Stowarzyszenie, które mają służyć realizacji celów określonych w Rozdziale II niniejszego Statutu:
- działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich;
 - aktywizowanie ludności wiejskiej;
 - realizacja lokalnej strategii rozwoju zwanej dalej LSR opracowanej przez lokalną grupę działania zwanej dalej LGD;
 - poprawa jakości życia na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem: zastosowania nowych technologii, popularyzacji produktów lokalnych oraz ochrony, promocji i właściwego wykorzystania środowiska naturalnego, krajobrazu czy zasobów historyczno-kulturowych dla potrzeb zrównoważonego rozwoju;
 - upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności wiejskiej
 - zapewnia przejrzystość, demokratyczność i jawność podejmowanych decyzji.

Regulamin składa się z następujących części:

- ROZDZIAŁ I: Postanowienia Ogólne
- ROZDZIAŁ II: Członkowie Rady
- ROZDZIAŁ III: Przewodniczący Rady
- ROZDZIAŁ IV: Przygotowanie i zwołanie posiedzeń Rady
- ROZDZIAŁ V: Posiedzenia Rady
- ROZDZIAŁ VI: Głosowanie
- ROZDZIAŁ VII: Dokumentacja z posiedzeń Rady
- ROZDZIAŁ VIII: Wolne głosy, wnioski i zapytania

Regulamin Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska z dnia 8 grudnia 2008 roku stanowi Załącznik nr 4 do niniejszej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2008- 2015.

Procedura rekrutacji pracowników Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska stanowi Załącznik nr 5 do niniejszej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2008- 2015

Celem procedury jest ustalenie zasad zatrudniania pracowników w oparciu o przejrzyste kryteria, zagwarantowanie równego dostępu do miejsc pracy .

Procedura reguluje zasady naboru pracowników do Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska na stanowiska pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenie, umowy o dzieło. Procedura ta określa też czynności od przygotowania naboru do wyłonienia kandydata bez czynności nawiązania stosunku pracy.

Procedurę opracowano na podstawie aktów prawnych:

- ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks Pracy (Dz. U z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.),
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 ze zm.)

Przebieg procedury rekrutacji pracowników Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska stanowiący Załącznik nr 5 do niniejszej Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2008 - 2015 składa się z następujących części:

- Zgłoszenie potrzeby zatrudnienia.
- Przygotowanie rekrutacji.

- III. Podanie do publicznej wiadomości informacji o naborze.
- IV. Postępowanie konkursowe i wybór kandydata.
- V. Podanie do publicznej wiadomości wyniku postępowania konkursowego.
- VI. Sposób postępowania z dokumentami aplikacyjnymi

Określenie wymagań koniecznych i pożądaných w odniesieniu do kandydatów do pracy w LGD, pozwala na zatrudnienie osób gwarantujących profesjonalną obsługę organów LGD i beneficjentów. Poniżej przedstawiono listę stanowisk w Biurze Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska niezbędnych do właściwego procesu realizacji/ wdrażania LSR.

TABELA NR 4 WYMAGANIA KONIECZNE I POŻĄDANE PRACOWNIKÓW STOWARZYSZENIA

Lp.	Stanowisko	Wymagania konieczne	Wymagania pożądanе
1.	Kierownik Biura	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie wyższe – bardzo dobra znajomość zasad podejścia Leader – doświadczenie w zarządzaniu projektami miękkimi/twardymi finansowanymi z funduszy strukturalnych UE o wartości powyżej 100 tys. zł – znajomość języka obcego w stopniu umożliwiającym swobodną komunikację – biegła umiejętność posługiwania się komputerem (obsługa oprogramowania typu: Word, Excel, Power Point, Outlook Express) – doświadczenie w zarządzaniu zespołem 	<ul style="list-style-type: none"> – doświadczenie w planowaniu/realizacji projektów infrastrukturalnych – umiejętność oceny planowanych inwestycji pod względem ekonomicznym – doświadczenie w aktywizowaniu mieszkańców wsi – doświadczenie w pracy w sektorze pozarządowym
2.	Specjalista ds. finansów	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie co najmniej średnie na kierunku ekonomicznym lub wykształcenie wyższe – doświadczenie w rozliczaniu projektów finansowanych z funduszy strukturalnych UE – znajomość zasad prowadzenia dokumentacji kadrowej – biegła umiejętność posługiwania się komputerem (w szczególności obsługa oprogramowania typu Excel) 	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie w zakresie rachunkowości – doświadczenie w pracy w dziale księgowości

3.	Specjalista ds. obsługi projektów, szkoleń i doradztwa	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie średnie lub wyższe – dobra znajomość obsługi komputera (umiejętność posługiwania się komputerem- obsługa oprogramowania typu: Word, Excel, Power Point) – bardzo dobra znajomość zasad podejścia Leader – doświadczenie w pracy z klientem 	– bardzo dobra znajomość zasad podejścia Leader
4.	Specjalista ds. administracji, współpracy i promocji	<ul style="list-style-type: none"> – wykształcenie średnie lub wyższe – dobra znajomość obsługi komputera (umiejętność posługiwania się komputerem- obsługa oprogramowania typu: Word, Excel, Power Point) – doświadczenie w pracy z klientem 	– bardzo dobra znajomość zasad podejścia Leader

W Stowarzyszeniu Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska nie określono „specjalnych” procedur postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników spełniających wymagania konieczne.

W takich przypadkach LGD może zatrudnić osobę spełniającą wymagania konieczne jedynie w części. W celu weryfikacji kompetencji pracowników możliwe jest zatrudnienie na okres próbny.

TABELA NR 5 OPISY STANOWISK W RAMACH BIURA STOWARZYSZENIA LGD ZIEMIA BIELSKA

Lp.	Stanowisko	Opis stanowiska
1.	Kierownik Biura	<p>Odpowiada za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólną koordynację realizacji LSR, – nadzór nad pracą Biura, zapewnienie wysokiej jakości obsługi beneficjentów – nadzór nad realizacją budżetu LGD, – pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów spójnych z LSR, – terminową sprawozdawczość, – przepływ informacji pomiędzy Biurem i władzami LGD, – realizowanie innych zadań zleconych przez Zarząd LGD w zakresie LEADER, – zatwierdzanie wydatków bieżących (administracyjnych) Biura LGD, – ustalanie i aktualizowanie zakresów czynności podległych pracownikom, – nawiązywanie współpracy, – przygotowanie umów i porozumień z wykonawcami i partnerami zewnętrznymi, – dbałość o rozwój zawodowy podległych pracowników
2.	Specjalista ds. finansów	<p>Odpowiada za:</p> <ul style="list-style-type: none"> – planowanie wydatkowania środków przez LGD,

		<ul style="list-style-type: none">- monitorowanie postępu realizacji budżetu LGD,- rozliczanie wydatków – w tym przygotowywanie wniosków o ewentualną płatność bezpośrednią,- współpracę z biurem rachunkowym,- prowadzenie spraw kadrowych,
3.	Specjalista ds. obsługi projektów, szkoleń i doradztwa	Odpowiada za: <ul style="list-style-type: none">- świadczenie usług informacyjno-doradczych dla klientów Biura LGD- poszukiwanie źródeł finansowania i merytoryczna realizacja projektów wspierających rozwój obszarów wiejskich z funduszy Unii Europejskiej - Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013,- organizowanie: przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym, imprez kulturalnych, sportowych, itp.,- prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej
4.	Specjalista ds. administracji, współpracy i promocji	Odpowiada za: <ul style="list-style-type: none">- obsługę administracyjną Stowarzyszenia- świadczenie usług administracyjnych dla klientów Biura LGD,- obsługa administracyjno-logistyczna projektów wspierających rozwój obszarów wiejskich z funduszy Unii Europejskiej,- wspieranie / przeprowadzanie :przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym, imprez kulturalnych, sportowych, itp.,- prowadzenie działalności promocyjnej, informacyjnej,- nawiązywanie współpracy i wymiana doświadczeń z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie objętym celami Stowarzyszenia

Do obsługi Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska w wyniku przeprowadzonego naboru przez Zarząd Stowarzyszenia został zatrudniony personel Biura LGD na następujące stanowiska (na okres od 10 czerwca 2008 do 31 grudnia 2008 roku):

- Kierownik Biura – 1 osoba (umowa zlecenie),
- Specjalista ds. administracji, współpracy i promocji - 1 osoba (1 etat),
- Specjalista ds. obsługi projektów, szkoleń i doradztwa- 1 osoba (1 etat),
- Księgowy- 1 osoba (umowa zlecenie).

Ponadto do wykonania w ramach umów o dzieło zatrudniono 2 osoby do opracowania logo oraz strony www Stowarzyszenia LGD Ziemia Bielska.

Żadna z zatrudnionych osób nie jest Członkiem Zarządu, Rady Stowarzyszenia czy Komisji Rewizyjnej.

Poniżej przedstawiono obowiązujące od czerwca '08 zakresy obowiązków (czynności) na stanowiskach pracy zatrudnionych już pracowników.

1. Kierownik Biura (umowa zlecenie):

- nadzór nad prawidłową realizacją zadań merytorycznych Biura LGD wynikających ze Statutu Stowarzyszenia, Regulaminu Biura oraz zatwierdzonego przez Zarząd Planu Działania,
- szczegółowe zaznajamianie pracowników z zadaniami Biura,
- przekazywanie informacji, poleceń, dyspozycji pracownikom Biura LGD,
- dbałość o rozwój zawodowy podległych pracowników,
- ustalanie i aktualizowanie szczegółowych zakresów czynności podległych pracowników,
- nawiązywanie współpracy, przygotowywanie umów i porozumień z wykonawcami i partnerami zewnętrznymi,
- podpisywanie korespondencji zewnętrznej związanej z bieżącą działalnością Biura i Stowarzyszenia, nie zastrzeżonej dla statutowych Organów Stowarzyszenia (Walne Zebranie, Zarząd, Komisja Rewizyjna, Rada Stowarzyszenia),
- przygotowywanie okresowych sprawozdań z działalności Biura LGD,
- zatwierdzanie wydatków bieżących (administracyjnych) Biura LGD (wspólnie z jednym z Członków Zarządu Stowarzyszenia LGD),

2. Księgowy (umowa zlecenie):

- bieżący nadzór nad księgowością Stowarzyszenia, sporządzanie deklaracji podatkowych oraz bilansu i rachunku wyników, analizy kosztów, a także za przygotowywanie raportów,
- sporządzanie zgodnie z obowiązującymi przepisami i terminami, listy wynagrodzeń razem z pochodnymi pracowników Biura Stowarzyszenia LGD,
- dekretowanie i wprowadzanie faktur, zaliczek, wyciągów bankowych,
- przygotowywanie płatności,
- rozliczanie inwentaryzacji majątku rzeczowego Stowarzyszenia (prowadzenie ksiąg inwentarzowych, prowadzenie ewidencji środków trwałych i naliczanie ich amortyzacji, prowadzenie kartotek ilościowo-wartościowych majątku rzeczowego)

3. Specjalista ds. obsługi projektów, szkoleń i doradztwa oraz Specjalista ds. administracji, współpracy i promocji (mają te same zakresy czynności, które obowiązują tylko do końca 2008r. w związku z organizacją Biura LGD):

- obsługa administracyjna Stowarzyszenia (w tym posiedzeń Walnego Zebrania Członków, Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej),
- świadczenie usług informacyjno-doradczych dla klientów Biura LGD w zakresie przygotowywania wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013,
- usługi informacyjne dla klientów Biura LGD w zakresie:
 - a) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013,
 - b) Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013,
 - c) innych źródeł,
- przygotowywanie wniosków własnych (partnerskich) o dofinansowanie projektów w ramach PROW 2007-2013 oraz z innych źródeł związanych z:
 - a) zrównoważonym rozwojem obszarów wiejskich,
 - b) aktywizowaniem ludności wiejskiej,
 - c) poprawą jakości życia na obszarach wiejskich,

- d) realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju.
- poszukiwanie źródeł finansowania w zakresie Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 i realizacji projektów wspierających rozwój obszarów wiejskich z funduszy Unii Europejskiej, budżetu państwa oraz pozabudżetowych , w tym organizowanie:
 - a) przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym,
 - b) imprez kulturalnych, sportowych, itp.,
 - c) działalności promocyjnej, informacyjnej,
 - nawiązywanie współpracy i wymiana doświadczeń z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie objętym celem Stowarzyszenia na poziomie krajowym i międzynarodowym (w tym porozumienia z innymi LGD).

Pracownicy Biura podnoszą swoje kwalifikacje, w szczególności związane z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Leader, m.in. uczestniczyli w następujących konferencjach i szkoleniach:

- Międzynarodowa konferencja Uniwersytet Rozwoju Obszarów Wiejskich, Sucha Beskidzka 12-14.06.2008,
- Konferencja podsumowująca EQUAL (Ekonomia społeczna), Chlewiska k/Szydłowca 25-26.06.2008,
- Konferencja na temat PROW 2007-2013, Katowice 4.08.2008,
- Szkolenie wyjazdowe „Organizacja zbytu produktów pochodzących z ekologicznych gospodarstw rolnych”, Kraków i okolice 5.08.2008,
- Konferencja inicjująca oś IV LEADER, Podlesice k/Kroczyce 19.09.2008,
- Regionalne spotkanie Lokalnych Grup Działania, Brenna, 27-28 października 2008,
- Szkolenie z POKL, Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działania 6.3 Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich, Bielsko-Biała 14.11.2008 .

Zgodnie ze Statutem, wyboru personelu LGD dokonuje Zarząd Stowarzyszenia LGD, kierując się przy wyborze rekomendacją zatrudnionego Kierownika Biura. Wskazane wyżej obowiązujące zakresy czynności zostaną dostosowane do zadań wynikających z wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju oraz inicjatyw własnych Stowarzyszenia.

Biuro LGD mieści się w siedzibie budynku Starostwa Powiatowego w Bielsku – Białej, przy ul. Piastowskiej 40, gdzie dostępność komunikacyjna dla mieszkańców wszystkich gmin jest bardzo dobra jak i sama lokalizacja w jednej z najbardziej rozpoznawalnych instytucji publicznych.

Zasoby materialne to: użyczony lokal na Biuro o powierzchni około 16 m² wyposażony w podstawowy sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu i biurowy (2 komputery, w tym 1 laptop i 1 użyczony stacjonarny komputer; 1 urządzenie wielofunkcyjne, podstawowe meble).

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska planuje poprawić warunki lokalowe Biura (w zasobach Starostwa Powiatowego w Bielsku-Białej) o kolejne lokale. Korzystniejsze warunki lokalowe i techniczne zapewnią możliwość profesjonalnego przyjmowania i obsługi interesantów, organizacji spotkań oraz umożliwią właściwe archiwizowanie dokumentów. Biuro Stowarzyszenia dodatkowo posiada dostęp do sali konferencyjnej na terenie Starostwa Powiatowego.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska posiada własną stronę internetową (www.ziemiabielska.pl) oraz pocztę elektroniczną (e-mail: biuro@ziemiabielska.pl; lgd_zb@wp.pl).

Biuro udostępnił jest dla mieszkańców w robocze dni tygodnia w godz. 7.30-15.30 i umożliwia dostęp do wiedzy na temat możliwości i zasad finansowania działań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Lokalnej Strategii Rozwoju a także z innych projektów finansowanych z Funduszy Unijnych.

Biuro nie opracowuje projektów planowanych do realizacji przez mieszkańców, ale pomaga im zrobić to samodzielnie. Biuro aktywnie animuje mieszkańców do jak najszerszego zaangażowania w realizację LSR.

Biuro oferuje pomoc w rozwiązywaniu problemów związanych z planowaniem i wdrażaniem projektów; informowaniem o zasadach udziału we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju; usługi szkoleniowe, w zależności od potrzeb potencjalnych projektodawców; usługi doradcze związane z planowaniem projektów kwalifikujących się do wsparcia.

Jako przykład podjęcia działalności w zakresie rozwoju obszarów wiejskich do tej pory Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska złożyła 7 wniosków własnych na realizację projektów „Postawmy na edukację” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.5 „ Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich” oraz 3 wnioski w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”, Działanie 6.3 „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich”. Celem projektów było m.in. pobudzenie aktywności mieszkańców poszczególnych gmin w obszarze kształcenia i szkolenia czy zatrudnienia oraz wzrost dostępności oferty edukacyjno-szkoleniowej, co spowoduje podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców.

LGD złożyła również wniosek o grant z Funduszu dla Organizacji Pozarządowych finansowanego z dwóch źródeł: Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, skierowanego do nowopowstałych organizacji, działających nie dłużej niż 12 miesięcy.

Zasady funkcjonowania Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska, ramowy zakres działania i kompetencji Biura i służb księgowo-finansowych Stowarzyszenia oraz inne postanowienia związane z działalnością Biura Stowarzyszenia reguluje Regulamin Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska stanowiący załącznik nr 6 do Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2008- 2015.

6) kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład organu decyzyjnego

Połowa osób wchodzących w skład organu decyzyjnego LGD ukończyły kurs w zakresie podejścia LEADER, troje z pośród osób reprezentujących członków organu decyzyjnego LGD włada językiem angielskim / jedna językiem niemieckim w stopniu umożliwiającym swobodne porozumiewanie się, natomiast połowa osób wchodzących w skład organu decyzyjnego LGD jest związane z problematyką wykorzystania Funduszy Unijnych z racji pełnionych funkcji zawodowych. Pozostałe osoby z pośród członków Rady są aktywnymi działaczami w obrębie instytucji, które działają na obszarze objętym działaniem Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.

Szczegółowy opis kwalifikacji i doświadczenia osób wchodzących w skład organu decyzyjnego (Rady Stowarzyszenia) Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska stanowi załącznik nr 7 do Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2008- 2015. Rada Stowarzyszenia została powołana na podstawie Uchwały Nr 11 /2008 z dnia 4 marca 2008 roku Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska w składzie 8- osobowym i uległa poszerzeniu o 1 osobę podczas Drugiego Walnego Zebrania Członków w dniu 08.12.2008 roku.

W skład Rady wchodzi 9 osób, z czego 5 kobiet i 4 mężczyzn reprezentujących:

- sektor publiczny: 3 osoby (Gmina Czechowice- Dziedzice, Gmina Jasienica, Gmina Wilamowice),

- sektor gospodarczy- 3 osoby (Przedsiębiorstwo Handlowe „Ewant” Ewa Chwistek z Kóz, DEWRO Wróbel w Bestwinie, Dyskont Meblowy Szymon Wiśniewski z Jaworza),
- sektor społeczny- 3 osoby (Towarzystwo Miłośników Ziemi Żywieckiej O/ Porąbka, Stowarzyszenie „Razem dla Wilkowic” z Wilkowic, Towarzystwo Przyjaciół Ligoty z Ligoty).

7) doświadczenie LGD i członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji

Szczegółowy opis doświadczenia Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska i członków LGD w realizacji operacji o charakterze podobnym do zakresu pomocy określonym dla osi 3 i 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007- 2013 oraz innych, realizowanych na obszarach wiejskich, stanowi załącznik nr 8 do Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2008- 2015. Członkami Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska jest łącznie 51 osób, z czego 10 reprezentuje sektor publiczny, 19 sektor gospodarczy, 22 sektor społeczny (w tym 6 członków to osoby fizyczne).

W obrębie obszaru działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska zarówno Powiat Bielski, który jest partnerem Stowarzyszenia jak i każda z gmin, która wchodzi w skład Stowarzyszenia posiada udokumentowany, dość bogaty zasób doświadczenia w pozyskiwaniu i wykorzystaniu funduszy unijnych do realizacji projektów o charakterze podobnym do zakresu pomocy określonym dla osi 3 i 4 Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007- 2013 oraz innych, realizowanych na obszarach wiejskich. Są to m.in. projekty współfinansowane ze środków:

- Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (Wilkowice, Jaworze, Wilamowice, Porąbka, Jasienica - Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego, INTERREG III),
- Europejskiego Funduszu Społecznego (Kozy, Porąbka, Wilkowice - Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki),
- Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej (Bestwina),
- Programu Odnowy Wsi Województwa Śląskiego (Bestwina),
- w ramach programu MSWiA Ikonk@ (Bestwina),
- Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”(Bestwina, Jasienica)
- SAPARD (Jaworze, Koz, Wilamowice, Wilkowice),
- PHARE (Jaworze, Wilamowice, Jasienica, Wilkowice).

Jeśli chodzi o pozostałych partnerów oni również wykazują doświadczenie w pozyskiwaniu środków i realizacji projektów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, w tym m.in. w ramach:

- Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego,
- Sektorowego Programu Operacyjnego -Rozwój Zasobów Ludzkich,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

2. Opis obszaru objętego LSR wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności (maksymalnie 20 stron).

1) wykaz gmin wchodzących w skład LGD albo będących jej partnerami



Rys.1 Zarys Gmin obszaru LGD

Na obszar objęty LSR składają się następujące gminy:

- **Bestwina** (gmina wiejska) Pow.: 38 km²
- **Czechowice – Dziedzice** (gmina miejsko-wiejska) Powierzchnia: 66 km²; Sołectwa: Bronów, Ligota, Zabrzeg (pow.34km²)
- **Jasienica** (gmina wiejska) Pow.: 93 km²
Sołectwa : Jasienica, Bielowicko, Biery, Grodziec, Iłownica, Landek, Łazy, Mazańcowice, Międzyrzecze Dolne, Międzyrzecze Górne, Roztropice, Rudzica, Świętoszówka, Wieszczyta
- **Jaworze** (gmina wiejska) Pow.: 21 km²
- **Kozy** (gmina wiejska) Pow.: 27 km²
- **Porąbka** (gmina wiejska) Pow.: 64 km²
Sołectwa :Bujaków, Czaniec, Kobiernice, Porąbka
- **Wilamowice** (gmina miejsko-wiejska) Pow.: 57 km²
Sołectwa: Zasole Bielańskie, Hecznarowice, Stara Wieś, Dankowice, Pisarzowice
- **Wilkowice** (gmina wiejska) Pow.: 34 km² ; Sołectwa: Wilkowice, Bystra, Mieszna

2) uwarunkowania przestrzenne (mapa), geograficzne, przyrodnicze, historyczne i kulturowe.

Obszar objęty działaniem LGD Ziemia Bielska znajduje się w południowej części Województwa Śląskiego i leży w całości na terenie Powiatu Bielskiego, w obrębie międzynarodowych szlaków komunikacyjnych i transportowych (droga Gdańsk-Warszawa-Bielsko-Biała-Cieszyn DK1, trasa Warszawa –Kraków- Wiedeń), blisko granicy czeskiej i słowackiej z kolejową bazą przeładunkową. Obszar LGD wchodzi w skład Euroregionu Beskidy, do którego należą gminy Powiatu Bielskiego, gminy Województwa Żylińskiego po stronie słowackiej oraz gminy leżące wokół miasta Frydek- Mistek w Republice Czeskiej. Powierzchnia obszaru LGD wynosi 368 km² i stanowi ponad 80% całego obszaru Powiatu Bielskiego (całkowita powierzchnia powiatu wynosi 459 km²), który tworzy wraz z Powiatem Żywieckim i Powiatem Cieszyńskim subregion południowy. Obszar LGD ma formę nie zamkniętego pierścienia wokół miasta Bielsko-Biała, nie należące do Powiatu, a stanowiące odrębny Powiat Grodzki. Obszar posiada wyjątkowe walory przyrodnicze zarówno w skali kraju jak i Europy, tereny górskie i leśne charakteryzują się wysokim stopniem naturalności i bioróżnorodności. Dzięki "zielonym płucem" Beskidów powietrze wykazuje niewielki stopień zanieczyszczenia. Bezpośrednie sąsiedztwo pasma gór warunkuje korzystny mikroklimat, atrakcyjną pod względem możliwości uprawiania turystyki i rekreacji lokalizację, wymarzone miejsce do organizowania krótkotrwałego wypoczynku dla mieszkańców pracujących w mieście. Liczne szlaki turystyczne, zachęcają do pieszych wędrówek górskich, malownicze krajobrazy, lasy pełne grzybów, możliwość uprawiania sportów wodnych oraz coraz bardziej popularnych sportów lotniarskich, atrakcyjne tereny łowieckie i wędkarskie, wiele cennych zabytków architektonicznych oraz ciekawych imprez kulturalnych stanowią dobrą bazę do organizowania sobie wolnego czasu. Lecznice walory wód jodowo-bromowych gminy Jaworze a także walory mikroklimatu gminy Wilkowice- Bystra zachęcają do korzystania z usług tutejszych placówek sanatoryjnych, które cieszą się dobrą renomą już od końca XIX w. Kulturowo obszar należy do obszaru pogranicza



Rys.2 Położenie LGD w obrębie Województwa Śląskiego.

i wzajemnego przenikania się tradycji małopolskiej i śląsko-cieszyńskiej. Rozwój przestrzenny tych terenów związany był przez wieki z położeniem wzdłuż drogi krakowskiej zwaną „cesarską” łączącą Cieszyn z Bielskiem i Krakowem.



Rys.3 Położenie obszaru LGD Ziemia Bielska w kontekście regionu

Obszar LGD Ziemia Bielska graniczy z:

- ⇒ położonym w jego centrum miastem Bielsko-Biała (Powiat Grodzki)
- ⇒ od północy – z powiatem pszczyńskim
- ⇒ od zachodu – z powiatem cieszyńskim
- ⇒ od południowego wschodu – z powiatem żywieckim
- ⇒ od północnego wschodu – z powiatami: oświęcimskim i wadowickim, należącymi do województwa małopolskiego

ŹRÓDŁO: www.powiat.bielski.pl

Ukształtowanie powierzchni i uwarunkowania klimatyczne

Omawiany obszar działania LGD Ziemia Bielska obejmuje kilka jednostek geograficznych, wyraźnie zróżnicowanych pod względem budowy geologicznej jak i związanej z nią rzeźby. Jednostki te charakteryzuje rozciągłość równoleżnikowa, wynikająca wprost z przeszłości tektonicznej i morfogenetycznej obszaru. Główne kierunki tektoniczne tworzą system prostopadłych linii, przy czym osie struktur fałdowych układają się prawie równoleżnikowo (wzdłuż osi WSW- ENE), a układ poprzecznych uskoków i rozłamów ma przebieg południkowy. Południowa część tego obszaru należy do **Beskidów**, stanowiących północną część łańcucha górskiego Karpat, środkowa do **Pogórza Zachodniobeskidzkiego**, zaś północna do **Kotliny Oświęcimskiej**.

Na obszarze LGD Ziemia Bielska wyróżnia się **Beskid Śląski** (w granicach gmin: Wilkowice, Jasienica, Jaworze) i **Beskid Mały** (Porąbka, Kozy, Wilkowice) oraz Kotlinę Żywiecką (gmina Wilkowice). Beskid Śląski osiąga wysokość 1257 m. n.p.m. (Skrzyczne poza granicami obszaru LGD) i opada na sąsiednie Pogórze stromym progiem morfologicznym o wysokości 500-900 m. Beskid Mały jest strukturalnym oraz morfologicznym przedłużeniem Beskidu Śląskiego i przekracza wysokość 900 m. n.p.m. (Magurka Wilkowicka). Oddzielająca oba Beskidy, Brama Wilkowicka otwiera ku północy **Kotlinę Żywiecką**. Dno Kotliny znajduje się na wysokości 400-500 m n.p.m. a sąsiadujące pasma górskie opadają do niej stromymi zboczami o wysokości 500-800 m. Krajobraz Beskidów ma zdecydowanie górski charakter, stosunkowo wysokim grzbiętom towarzyszą głęboko wcięte erozyjne doliny rzek i strumieni. Nachylenia zboczy nierzadko przekraczają 100%, lokalnie spotyka się urwiska. Kotlina Żywiecka jest kotliną śródgórską o lekko pofalowanym dnie i niewielkich spadkach. Wyróżnia się nietypowym układem hydrograficznym, bowiem większa jej część jest odwadniana za pośrednictwem przełomowej doliny Soły. Przez Bramę Wilkowicką na północ płynie jedynie niewielki potok Białka. W obrębie Pogórza Zachodniobeskidzkiego wyróżnia się **Pogórze Śląskie** (w granicach gmin: Porąbka, Kozy, Jaworze, Jasienica). Wysokości tego obszaru wahają się od 400-500 m. n.p.m. w pobliżu gór do 300 m n.p.m. przy granicy północnej. Krajobraz pogórza jest mało zróżnicowany, głębokości dolin nie przekraczają 50 m. W obrębie **Kotliny Oświęcimskiej** wyróżnia się **Podgórze Wilamowickie i Dolinę Górnej Wisły** (w granicach gmin: Wilamowice, Bestwina, Czechowice- Dziedzice, Jasienica). Na Podgórzu Wilamowickim wysokości wahają się około 300 m. n.p.m., głębokości dolin rzadko przekraczają 50 m. Dolina Górnej Wisły jest mało urozmaicona krajobrazowo, wyrównane dno znajduje się na wysokości 220-240 m. n.p.m. Stosunki klimatyczne obszaru objętego LSR odznaczają się dużym zróżnicowaniem, gdyż obszar ten znajduje się w obrębie dwóch stref klimatycznych – podkarpackiej i karpackiej. Klimat wykazuje tu wyraźną zależność od czynników cyrkulacyjnych, tj. napływu mas powietrza

z różnych obszarów. Wyraża się to m.in. dużą nieregularnością stanów pogody i znacznymi wahaniami temperatur w ciągu roku, największy wpływ mają masy powietrza znad Atlantyku. Największą częstotliwość wykazują wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie, w zimie wzrasta częstotliwość wiatrów południowo-zachodnich i południowych, a latem zachodnich i północno-zachodnich. Wiatry halne, obserwowane są najczęściej w półroczu zimowym a największe zachmurzenie obserwuje się w miesiącach od listopada do stycznia. Temperatura na tym terenie obniża się wraz ze wzrostem wysokości n.p.m. stopniowo ku południowi (średnio o 5°C na 100m wysokości). W przebiegu rocznym największe wartości średniej temperatury miesięcznej przypadają na lipiec (ok. 18°C), na obszarze górskim (ok. 13°C), najzimniejszym miesiącem jest styczeń, dla którego wartości średnie wynoszą około -2°C, na terenie gór od -5°C. Wielkość i rozmieszczenie opadów jest uzależniona na tym terenie przede wszystkim od kierunku wiejących wiatrów oraz wzniesienia terenu nad poziom morza i jego ekspozycji w stosunku do tych wiatrów. Obszarem o największych opadach jest Beskid Śląski, gdzie ich sumy rocznie przekraczają 1200mm. Największe miesięczne sumy opadów notuje się w lipcu, najniższe we wrześniu i w październiku (opady śniegu listopad- kwiecień, największa liczba dni ze śniegiem to styczeń).

Charakterystyka gleb i budowa geologiczna Gleby omawianego obszaru charakteryzują się zróżnicowaniem spowodowanym litologią podłoża, rzeźbą terenu, szatą roślinną, sposobem uprawy gruntu i istniejącymi warunkami klimatycznymi. Południową część zajmują gleby charakterystyczne dla terenów górskich, pochodzenia wietrzeniowego, związane przede wszystkim z występującym w podłożu fliszem karpackim, natomiast północna część charakteryzuje się utworami lessowymi i lessopodobnymi pochodzenia eolicznego i fluwioglacjalnego. W części górzystej obejmującej rejon gmin Porąbka, Kozy, Wilkowice i Jaworze największy obszar zajmują gleby brunatne kwaśne gliniaste lub gleby pyłowe. Na najwyższych wzniesieniach w tym rejonie występują gleby szkieletowe typowe dla początkowego procesu glebotwórczego. W nizinnej części przeważają gleby pyłowe, głównie lessowe. W dolinach rzecznych i kotlinach dominują mady o przewadze różnych frakcji od gliniasto-ilastych do pylasto-piaszczystych. Mniej liczne na tym obszarze są gleby pochodzenia hydrogenicznego, glejowe, torfowe, mułowo-błotne i murszowe. Spotyka się również tutaj gleby wytworzone ze skał wapiennych oraz czarnoziemy, czarne ziemie i gleby biellicowe, pseudobiellicowe (płowe). Duża presja czynników antropogenicznych powoduje stałą degradację gleb w związku z tym wymagają one ochrony. Podstawowym kryterium ochrony jest tu występowanie dobrych gleb z przewagą III- ich klas bonitacyjnych, III b, są tu także gleby klasy IV i IV a (tereny średnio-dobre, średnie), V i VI.

Bogactwa naturalne. Na obszarze LGD występują złoża kruszyw mineralnych: piaskowców, wapieni i kruszyw naturalnych, złoża wód leczniczych, mineralnych i termalnych. W gminie Bestwina (sołectwo Kaniów) występują złoża węgla kamiennego i towarzyszący mu gaz ziemny, kruszywo naturalne w postaci żwirów i pospółek (żwirownia BUD-TOR).

W gminie Wilamowice jedynym surowcem naturalnym są gliny czwartorzędowe eksploatowane przez cegielnię. W głębszych strukturach geologicznych występują utwory gazo i roponośne oraz solanki i wody geotermalne. Na terenie gminy Kozy znajdują się złoża piaskowca, obecnie nie eksploatowane, są to tereny rekreacyjne o niepowtarzalnej florze i faunie (ok. 33 ha). Na terenie Czechowic-Dziedzic znajdują się złoża węgla kamiennego (kopalnia *KWK Silesia* - obejmuje tylko niewielką północno-wschodnią część gminy). W pobliżu znajdują się również pokłady solanki, wykorzystywane dziś w uzdrowisku w Goczałkowicach. Obszar LGD posiada znakomite walory mikroklimatyczne i przyrodnicze zlokalizowane głównie w Jaworzu, Porąbce i Wilkowicach - Bystra, a także odkryte już w XIX w. źródła wody bogate w sole jodowo – bromowe w gminie Jaworze wykorzystywane przy leczeniu chorób płuc, alergii, schorzeń układu narządów ruchu.

Zasoby leśne, wodne oraz stan zanieczyszczenia Na obszarze prawie wszystkich gmin obszaru LGD w większości dominują lasy i grunty leśne. Największe obszary leśne występują w gminie Jaworze (50% powierzchni), Wilkowice (50% powierzchni) i Porąbka (47% powierzchni), a najmniejsze w gminie Wilamowice (7,88% powierzchni). W drzewostanie lasów przeważa świerk i buk, trzecie miejsce zajmuje jodła, choć każdego roku notuje się jej stały ubytek wskutek zakwaszenia powietrza, wód i gleby. W reglu dolnym występuje sosna i modrzew, a z drzew liściastych jawor, klon, wiąz, jesion i grab oraz dąb, brzoza i lipa. Z drzew chronionych spotykany jest cis i bardzo rzadko limba (posadzona przez człowieka). Spośród gatunków rodzimych drzew chronionych na obszarze LGD wyróżniamy: dęby szypułkowe, buki zwyczajne, jodły pospolite, lipa szerokolistna, lipa drobnolistna, modrzew, grab, świerk, wierzbą białą, topola czarna, wiąz górski. Gatunki obce, to: tulipanowiec amerykański i kasztanowce zwyczajne. Najbardziej charakterystyczne dla regionu są jednak pejzaże górskie, których najpiękniejsze fragmenty chronią Parki Krajobrazowe Beskidu Śl. i Beskidu Małego.

Obszar LGD w całości należy do zlewiska Morza Bałtyckiego i odwadniany jest przez rzekę Wisłę oraz jej prawobrzeżne dopływy: Iłownica, Wapienica, Biała, Łękawka i Dankówka. Drugą najważniejszą rzeką tego obszaru jest Soła, która uchodzi do Wisły poza omawianym terenem, w pobliżu Oświęcimia. Dopływy rzeki Soły: potok Mała Puszcza i Wielka Puszcza, Domaczka, Pisarzówka wraz z dopływami. Inne ciek powierchniowe to: Łaziański, Zlewaniec, Szeroki, Wysoki, Starobielski, Rudawka, Międzyrzecki, Bierwionka, Łański, Borówka, Jasienica, Młynka, Wałówka. W dolinie Soły są trzy jeziora zaporowe („Czaniec”, „Porąbka” i „Tresna”- poza obszarem). **Zbiornik Czaniecki** o pow. 45 ha, zbiornik retencyjny na rzece Sole, stanowi rezerwuuar wody pitnej. Jego zadaniem jest wyrównywanie przepływu rzeki Soły, objęty ochroną sanitarną. **Zapora w Porąbce** na rzece Sole(1928-1937 r.)pierwsza przed II wojną światową inwestycja tego typu na Podbeskidziu, konstrukcja betonowa. Na terenie Gminy Kozy znajduje się : staw „**Legioński**” ok. 0,12 ha- 50m/30m; staw „**Wilczy**” ok. 0,18 ha- 60m/35m; staw „**Kamieniółom**” ok. 1,1 ha – 70m/140m.

Zasoby wód podziemnych. W Dolinie Wisły zwierciadło wód podziemnych ma w większości charakter swobodny, a poziom wód gruntowych jest stosunkowo wysoki jednak wahania tego poziomu są dosyć znaczne. Równinny charakter dolin większości potoków sprzyja budowie stawów hodowlanych. Na obszarze LGD kompleksy stawów rybackich znajdują się głównie w sołectwach Iłownica, Jasienica, Landek, Międzyrzecze Górne i Dolne oraz Roztropice.

W rejonie potoków i stawów, szczególnie w okresie obfitych opadów, tworzą się lokalne zalewiska. Gospodarka stawowa, szczególnie stawy karpiove, których areał przekracza 1000 ha, odgrywa istotną rolę w gospodarce wodnej obszaru gdyż retencjonuje w cyklu hodowlanym znaczące ilości wody.

Gmina Bestwina posiada znaczne zasoby wód geotermalnych o objętości 4,07 km³, z których możliwe jest odebranie energii cieplnej równoważnej energii 23,80 mln tpu.

Zasoby wód podziemnych ściśle związane są z występującymi na obszarze Powiatu Bielskiego Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych (GZWP) 347(Skoczów) - czwartorzędowy poziom wodonośny; 447 (Godula Beskid Mały) – kredowy poziom wodonośny. Jakość wód w zbiornikach czwartorzędowych jest zróżnicowana, od Ib do III.

Głównym zagrożeniem dla jakości wód, zwłaszcza powierzchniowych są ścieki komunalne nieoczyszczone lub oczyszczone w stopniu niewystarczającym, zanieczyszczenia z terenów tras komunikacyjnych, z obszarów turystycznych i rolnych, stawy rybne, które przyczyniają się do wzrostu azotanów i związków fosforu w rzekach.

Na obszarze LGD głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest tzw. emisja antropogeniczna, wynikająca z działalności człowieka (kotłownie, indywidualne paleniska domowe i prywatne zakłady) oraz emisję komunikacyjną.

Podstawowym producentem i dostawcą wody dla poszczególnych gmin powiatu bielskiego jest AQUA S.A. w Bielsku-Białej. Na terenie Powiatu Bielskiego istnieje również kilka większych wodociągów w oznaczeniu poza lokalnym, dla pozostałych mieszkańców będących poza zasięgiem wodociągów źródłem zaopatrzenia w wodę są studnie przydomowe. W okresach suszy poziom wód gruntowych obniża się i powoduje lokalne niedobory wody. Z uwagi na dobrze rozwiniętą sieć wodociagową, generalnie na terenie nie występują deficyty wody.

Jakość sieci wodociągowej na terenie obszaru nie jest jednak w pełni zadowalająca, częściowo wykonana ze stali, a nawet z azbestocementu co wiąże się ze znacznymi stratami wody i dość dużą awaryjnością sieci. Stan kanalizacji sanitarnej obejmującej i odprowadzającej ścieki sanitarne również nie jest zadowalający gdyż niektóre gminy nie posiadają kanalizacji, a w niektórych obecnie trwa realizacja budowy kanalizacji sanitarnej. Według oceny przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach rzeka Wisła posiada ponadnormatywne zanieczyszczenie przez związki organiczne, biogenne oraz nadmiernej ilości zawiesiny, zawartości chlorków, rzeka Iłownica z Jasienicą prowadzi wody III klasy czystości i pozaklasowe, a wody rzeki Białej tylko w górnym biegu odpowiadały III klasie czystości, natomiast na pozostałym odcinku nie odpowiadały już normom.

Zasoby przyrodnicze obszaru. Większość stwierdzonych i odnotowanych gatunków zwierząt występujących na obszarze LGD, to zwierzęta występujące na terenie całej Polski, stanowią one bogactwo cennych gatunków, rzadkich i chronionych elementów fauny. Najbardziej okazałymi przedstawicielami są: jelenie karpackie, sarny, dziki, zające, borsuki, wydry, wilki, rysie, lisy i sporadycznie niedźwiedzie brunatne oraz drobne drapieżniki i ptaki łowne, takie jak bażant i kuropatwa.

W potokach żyje pstrąg, występuje też lipień, troć i głowacica. Z płazów najbardziej interesująca jest salamandra (w Beskidzie Śląskim i Żywieckim); z gadów - żmija zygzakowata, padalec zwyczajny, głowacz przegowany, wąż Eskulapa; z owadów - niepylak apollo, niepylak mnemozyna, paź królowej oraz różne gatunki biegaczy. Świat ptaków reprezentowany jest przez ponad 100 gatunków, a w rzekach i potokach żyje blisko 40 rodzajów ryb. Wśród ptaków obserwuje się cietrzewia, pluszcza korduska, kruka, a z drapieżnych - myszołowa, jastrzębia, krogulca. Rezerwat przyrody Rotuz i Dolina Górnej Wisły (Natura 2000) w okresie lęgowym zasiedla, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków objętych ochroną gatunkową: bączek, bąk, dzierzba czarnoczelna, mewa czarnogłowa, rybitwa białowąsa, rybitwa rzeczna, rybitwa czarna, szablodziób, ślepowron, cyranka, czernica, kokoszka, kawka, krwawodziób, perkoz dwuczuby, płaskonos, sieweczka rzeczna, śmieszka, zauszniak. Zjawiskiem godnym uwagi jest gniazdowanie bociana czarnego w Janowicach. Żyją tu również gatunki synantropijne, których obecność związana jest z zabudowaniami ludzkimi, np. mysz domowa, szczur wędrowny, wróbel, a także zwierzęta terenów otwartych, występujące m.in. na polach uprawnych i łąkach np. bielonek kapustnik, szpak, sroka, pokląskwa oraz zwierzęta typowo leśne, takie jak np. jarząbek. Stwierdzono również obecność gatunków uznanych za związane z terenami górskimi, jak np. nadobnica alpejska, głowacz przegopłety, salamandra plamista. Tylko na terenie Jaworza odnotowano występowanie przedstawicieli 664 gatunków zwierząt (549 gatunków bezkręgowych, 115 kręgowych) a ochronie ścisłej podlegają 104 gatunki, 28 figuruje w Czerwonej księdze zwierząt (Głowaciński).

Ze względu na dużą ilość zbiorników wód stojących bardzo bogato reprezentowana jest fauna płazów. Do najcenniejszych, rzadkich już gatunków należą grzebiuszka ziemna i kumak nizinny, spotykane w Dolinie Wisły, obydwa objęte ochroną ścisłą. Awifauna jest bardzo bogata, co jest zjawiskiem typowym dla dolin dużych rzek o charakterze naturalnym i zbliżonym do naturalnego oraz duża ilość stawów. Terasę zalewową Soły obficie porastają wikliny, wierzby, graby i brzozy; terasę wysoką: dęby, olchy, topole i sosny, stanowiąc naturalne siedlisko dzikiego ptactwa i zwierzyny płownej. W Jaworzu na Goruszce, znajdziemy jedyne zwarte stanowisko **sosny czarnej** w Beskidzie Śląskim.

W 2004 roku dokonano przeliczenia tych rzadkich drzew, których jest niespełna 500 sztuk. Prawdopodobnie w naszych warunkach nie rozmnażają się z samosiewek.

Na terenie obszaru LGD występuje kilkadziesiąt chronionych gatunków roślin

Gatunki rzadkie i zagrożone: -**Turzyca bagienna** – g. rzadki w Polsce, w rezerwacie „Rotuz” kilka okazów, **Turzyca zwisła** – g. rzadki charakterystyczny dla podgórskiego łągu jesionowego, (Jaworze Nałęże i Bestwina), **Turzyca zgrzeblowata** – g. rzadki charakterystyczny dla podgórskiego łągu jesionowego (Rudzica).

Do godnych uwagi elementów fauny należy zaliczyć następujące gatunki: **Wilk** – Beskid Śląski, **Nietoperze** -13 gatunków na terenach: jaskiń i wychodni skalnych -Beskidu Małego i Śląskiego; **Bocian czarny** – rezerwat „Morzyk” i „Dolina Łańskiego Potoku”; **Bocian biały** - w dolinie Wisły, Soły oraz ich dopływów; **Sowa płomykówka**– nieliczne stanowiska w starych zabudowaniach, wieżach kościelnych. Z uwagi na obfitość zasobów dokładny wykaz zasobów przyrodniczych obszaru znajduje się w załączniku nr 9 a także załącznik nr 10 - „Proponowane obszary ochrony przyrody” oraz wykaz rezerwatów.

Powierzchnia Parków krajobrazowych na obszarze objętym LSR wynosi odpowiednio :

Jasienica otulina 980 ha Park Beskidu Śl., **Jaworze** park 1100 ha otulina 940 ha Park Beskidu Śl., **Kozy** park 1050 ha otulina 182 ha Park Beskidu Małego, **Porąbka** park 3460 ha otulina 1800 ha Park Beskidu Małego, **Wilkowice** park 960 ha otulina 500 ha Park Beskidu Śl.; park 840 ha otulina 520 ha Park Beskidu Małego.

Razem Powiat Bielski obejmuje: parki Beskidu Śl. – 5345 ha, otulina 35870 ha; parki Beskidu Małego – 5350 ha otulina 2502 ha, w tym: Szczyrk park 3240 ha otulina 667ha Park Beskidu Śl. „Buczkwice park 45ha otulina 500 ha Park Beskidu Śl.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego (1998 r.) to obszar gmin: Bielsko-Biała, Brenna, Buczkwice, Goleszów, Istebna, Jaworze, Lipowa, Milówka, Radziechowy Wieprz, Szczyrk, Ustroń, Węgierska Górka, Wilkowice i Wisła. **Powierzchnia** ogólna **Parku wraz z otuliną wynosi 60905 ha**(samego **Parku 38620 ha**). Park obejmuje tereny leśne Beskidu Śląskiego z całym bogactwem flory i fauny. Najcenniejsze fragmenty drzewostanów o charakterze naturalnym objęte są ochroną rezerwatową. Obecnie piętro pogórza do 500m n.p.m. zajmują uprawy polowe i tereny zurbanizowane. Pozostały tylko niewielkie fragmenty łągów (lasy olszowo-jesionowe i jesionowo-wiązowe) i grądów (lasy lipowo-grabowe), buczyny z domieszką świerku, jodły i jaworu, powyżej 1000m n.p.m. to regiel górny z dominującym wysokogórskim borem świerkowym.

Park Krajobrazowy Beskidu Małego (1998 r.) Powierzchnia Parku wynosi 25 770 ha, teren gmin: Andrychów, Bielsko-Biała, Czernichów, Gilowice, Kozy, Łękawica, Łodygowice, Mucharz, Porąbka(1800ha), Stryszawa, Ślemień, Wadowice, Wilkowice, Zembrzyce i Żywiec (strefa ochronna o powierzchni 22 253 ha) Niegdyś przeważały tu jodła i buk, fragmenty lasów cisowych. Obecna struktura to około 55% świerka, 30% buka, 10% jodły, 2% modrzewia i 2% inne. Panują tu dwa zespoły leśne: grąd oraz buczyna karpacka. Szczególnie cennym są relikty puszczy karpackiej, które można jeszcze obserwować w Dolinie Łańskiego Potoku w Jasienicy albo w okolicach Grodzca, gdzie znajduje się też stanowisko bociana czarnego. Park jest proponowany do objęcia europejską siecią ekologiczną Natura 2000.

Rezerваты przyrody występujące na obszarze objętym LSR:

Rezerwat „Rotuz” 28,17 (8,46 ha w Zabrzegu-Czechowice) Zabrzeg Torfowisko wysokie oraz fragment boru bagiennego, z unikalnym zespołem roślinności bagiennej.

Rezerwat „Morzyk” 11,47 Grodziec Śląski, wielogatunkowy las grądowy, buczyna karpacka z okazami buka.

Rezerwat leśny „Buczyna na Zasolnicy” 16,65ha Porąbka Fragment starodrzewia buczyny karpackiej regla dolnego, występuje tu wiele roślin i zwierząt, objętych częściową i ścisłą ochroną, m.in.: las świerkowo-bukowy z domieszką jodły, olszynę górską, żyzna buczyna karpacka, kwaśna buczyna niżowa, grąd subkontynentalny źródlika. **Rezerwat leśny „Szeroka”** – pow. 51,94 ha Porąbka (na terenie Gminy położony jest skrawek północno-wschodni rezerwatu). Ochronie podlega tutaj dobrze zachowana buczyna karpacka. W obrębie leśnym Porąbka wyznaczono lasy glebochronne i wodochronne o łącznej powierzchni ok. 3700 ha. Beskid Mały (gmina Porąbka, południowo-wschodnia część) proponowana jest do objęcia siecią NATURA 2000 (wersja siedliskowa). Część ta, zwana Uroczyskami Beskidu Małego, stanowi ostoję fauny typowej dla puszczy karpackiej i jest bogaty w stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin i bezkręgowców.

Rezerwat „Dolina Łańskiego Potoku” **Obszar:**47,07 ha w Grodźcu Śląskim Zagórze - zbiorowisko podgórskiego łągu jesionowego i nadrzecznej olszyny górskiej, stanowisko ciemnicy zielonej będącej rośliną chronioną oraz miejscem rozrodu płazów i gadów. Obszar chronionego krajobrazu: stawy hodowlane „Sokoły” oraz „Hałcnowiec” w Ligocie, są to tereny kolonii legowej ślepowrona, która stanowi jedyne miejsce gniazdowania tego ptaka w Polsce.

Projektowane rezerваты: leśny „Grabówka” w Rudzicy (kompleks leśny: żyzna buczyna karpacka, kwaśna buczyna, łąg jesionowy i grąd), leśny „Łukaszowe Gaje” w Łazach (frag. lasu grądowego, olszynki karpackiej i łągu jesionowego). Proponowane rezerваты przyrody: leśny „Las nad Bronowem” w Rudzicy (frag. łągu jesionowego buczyny karpackiej), leśno-krajobrazowy „Łęgi nad Jasienicą” w Jasienicy.

Najważniejszym walorem Ziemi Bielskiej jest bogactwo przyrody i jej niepowtarzalność, znajduje się tu bogactwo pojedynczych pomników przyrody ożywionej znajdujących się w rejestrach Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Głównie to dęby i lipy rosnące w Grodźcu, Jasienicy, Bierach, Międzyrzeczu Górnym, Rudzicy.

Najcenniejsze to: okazały 600 – letni dąb szypułkowy o obwodzie 640 cm (Rezerwat Morzyk); 800- letni cis (obok „Fałatówki”) w Bystrej; tzw. Jaworskie Góry- dwie kępy leśne po obu stronach gł. drogi przez Dolne J.- Młyńska Kępa (403 m n.p.m.) i Goruszka (411m n.p.m.); szereg starych 200-letnich lip i dębów w Międzyrzeczu; 3 pomniki przyrody-dęby szypułkowe, Ligota; park z około 600 okazami starodrzewia (dęby, lipy, graby, platany, klony, tulipanowca, w tym okazy 200- i 300-letnie) Jaworze; topola czarna o obwodzie 585 cm (Jaworze), lipa szerokolistna, licząca ok. 350 lat.

Mówiąc o skarbach natury nie sposób pominąć wód mineralnych, które obok mikroklimatu zdecydowały o uzdrowiskowym charakterze niektórych miejscowości obszaru LGD, takich jak Bystra Śląska, Wilkowice i Jaworze. Ostatnia z nich zyskała rangę oficjalnego kurortu już w 1862 r. jako pierwsza w całym masywie Beskidu Śląskiego. Na przełomie XIX i XX wieku popularne wówczas uzdrowisko przyciągało setki kuracjuszy, którzy przybywali tu leczyć choroby dróg oddechowych, układu krążenia i reumatyzmu.

Uwarunkowania historyczne i kulturowe. Początki osadnictwa na tym terenie sięgają IX w. kiedy wiadomo, że tereny te należały do państwa Wiślan, gdzie swoją misję pełnił św. Metody, wielki Apostoł Słowian, który „oświęcił” te ziemie, stąd pochodzi nazwa sąsiedniego miasta Oświęcim. Pierwsze wzmianki historyczne znajdujemy w dokumentach pochodzących z XII w. Gminy obszaru wchodziły w skład ziemi oświęcimskiej, której związek ze Śląskiem datuje się od 1179 r., tj. od chwili podarowania przez Kazimierza Sprawiedliwego Mieszkowi Płatonogiemu grodu Oświęcim, powiatu oświęcimskiego i bytomskiego. Po śmierci Mieszka ziemie te odziedziczył jego syn Kazimierz, a po jego śmierci Henryk Brodaty. W 1316 r. Ziemia Oświęcimska przypadła księciu Władysławowi, który był pierwszym suwerennym księciem oświęcimskim i utrzymywał to księstwo w pełnej niezależności politycznej od Polski i Czech. Jego spadkobiercą był Jan I, który w 1327 r. stał się lennikiem Czech. Po śmierci Jana I księstwem rządził Jan II, który zmarł bezpotomnie i w 1405 r. księstwo to przejął

książę cieszyński Przemysław II, zwany Noszakiem. Od 1445 r. Ziemia Oświęcimska była w rękach księcia Janusza, który w 1457 r. sprzedał swoje księstwo królowi Kazimierzowi Jagiellończykowi. Odtąd Ziemia Oświęcimska znalazła się w Koronie Polskiej i granica tego księstwa stała się granicą Rzeczypospolitej. W XIII– XIV w. ziemie te zamieszkiwała ludność napływowa, głównie ludy germańskie i słowiańskie, a także ludność żydowska, którzy chroniąc się przed prześladowaniem, przybyła tu z Niemiec, Czech i Moraw. Z Rumunii, grzbietami Karpat przywędrowali na te tereny Wołosi, lud koczowniczy, przebywający zarówno po stronie śląskiej, oświęcimskiej, jak i słowackiej do XVI w. Zajmowali oni polany leśne, na których wypasali owce, kozy i świnię. Zachowały się po nich nazwy związane z hodowlą owiec używane do dziś, jak: baca, juhas, szałas, żętyca, zwyczaj pasterskie i nazwy gór oraz niektóre nazwiska mieszkańców: Mika, Walaszek, Galas, Russek, Bryndza, Byrski, Danek, Fołtyn, Gałuszka, Kuźma, Kocemba, Matlak, Mydlarz, Sordyl, Tomalik, Tomiczek, Dudzik, Wołoch i nazwy miejscowości (Ponikiew). Poza Wołochami przywędrowali tu także Rusini oraz polscy górale karpaccy i słowacy. Z czasem ludność pasterska zmieszała się z polską ludnością rolniczą wsi beskidzkich a obok uprawy ziemi i hodowli zwierząt trudniła się też uprawą lnu i sukiennictwem.

Końcem XV w. część ziemi kupił właściciel Żywca, starosta spiski Piotr Komorowski, wprowadzając kalwinizm. Następnymi właścicielami obszarów byli kolejno: Zbarascy, Wiśniowieccy i Warszycy. W czasie potopu szwedzkiego mieszczenie bronili się przed Szwedami w okolicach "Bramy Wilkowickiej". W Mikuszowicach stoczono przegraną walkę z najeźdźcą, który w odwecie spalił Mikuszowice i Wilkowice. W 1675 r. Jan Wielopolski hrabia z Pieskowej Skały, kanclerz wielki koronny wykupił te tereny wraz z całą Żywiecczyną na ponad 160 lat. W 1683 r. przez obszar przeszły wojska króla Jana III Sobieskiego zdążające z Krakowa na odsiecz Wiedniowi. W 1784 r. uruchomiono szosę cesarską biegnącą przez te tereny, gdyż cesarz Franciszek Józef lubił często wizytować miasto Bielsko i okolice. Była to dla regionu promocja i dodatkowy czynnik stymulujący rozwój. W 1838 r. dobra ziemskie przeszły w posiadanie Habsburgów. W 1848 r. chłopci galicyjscy zostali uwłaszczeni i otrzymali wolność osobistą, a przy dotychczasowych właścicielach pozostały folwarki, stawy i lasy. Tereny te nawiedzały różne epidemie, co przy ówczesnym stanie medycyny miało straszne skutki.

W 1812 r. przez te właśnie strony przeciągały oddziały narodowe pod wodzą Księcia Józefa Poniatowskiego dążące z pomocą Napoleonowi, który rozpoczął wojnę ze swym najgroźniejszym przeciwnikiem carem Rosji Aleksandrem I. Pamiątką tamtego okresu jest kamienna figura "Krzyż"- symbol zbiorowej mogiły. Po rozbiorach Polski, ziemie te znalazły się w granicach cesarstwa Austro-Węgierskiego. W roku 1820 Austria zaliczyła księstwo oświęcimskie i zatorskie do krajów niemiecko-związkowych. Ten stan przetrwał do 1850 r., kiedy to ziemie te zostały włączone do Galicji, ale tytuł księcia Górnego i Dolnego Śląska oraz Cieszyna zachowany został w wielkim tytule cesarskim aż do upadku cesarstwa po pierwszej wojnie światowej. W 1888 r. oddano do użytku tzw. „Kolej Miast Śląskich” łączącą Bielsko z Frydkiem przez Cieszyn.

W okresie okupacji hitlerowskiej tereny te zostały włączone do Rzeszy Niemieckiej. Rozpoczęły się przymusowe zsyłki na roboty, wywłaszczenia, łapanki uliczne i domowe, deportacje do obozów koncentracyjnych, wyroki śmierci i publiczne egzekucje. Podczas okupacji hitlerowskiej działała tu prężna siatka konspiracyjna oraz oddział partyzancki AK. Pozostałością po okresie II wojny światowej jest m.in. pas okopów pod szczytem Hrobaczej Łąki w Kozach. Zniweczono wtedy całe polskie życie organizacyjne i polityczne oraz polskie szkolnictwo. Na początku 1945 r. na tereny te wkroczyła Armia Czerwona.

Ostatecznie obszar LGD obejmuje miejscowości, które ze względu na swą przeszłość, dzielą się na dwie grupy. Położone na wschód od rzeki Białej należą w sensie historyczno-kulturowym do Małopolski. Wchodziły one bowiem w skład piastowskiego księstwa oświęcimskiego wyodrębnionego ok. 1315 r., wykupionego w 1457 r. przez króla polskiego Kazimierza Jagiellończyka i ostatecznie wcielone do Królestwa Polskiego w 1564 r. jako tzw. Powiat Śląski Województwa

Krakowskiego. W wyniku I rozbioru Polski w 1772 r. tereny te zostały zaanektowane przez Austrię i wchodziły w skład Galicji. W odrodzonej Polsce znalazły się od 1918 r. ponownie w granicach woj. krakowskiego. Miejscowości w pobliżu Białej przyłączono w 1951 r. do Woj. Katowickiego. Miejscowości położone na zachód od rzeki Białej są częścią Śląska a ściślej Śląska Cieszyńskiego. Należały do piastowskiego księstwa cieszyńskiego powstałego w 1290 r. i zhołdowanego przez Czechów w 1327 r. Odtąd pozostawały aż do 1918 r. poza granicami Polski, przynależąc do Królestwa Czeskiego, które od 1526 r. wchodziło w skład monarchii Habsburgów (Austrii). W wyniku zmian feudalnych właściciele znalazły się po 1571 r. poza księstwem cieszyńskim wchodząc w skład tzw. państwa bielskiego, a potem księstwa bielskiego. Od 1918 r. w granicach woj. śląskiego, po 1945 r. katowickiego.

Bogactwem tej ziemi jest różnorodność dziedzictwa kulturowego, zróżnicowana przeszłość, tradycja, historia, która rodziła się na płaszczyźnie wpływów Śląska Cieszyńskiego i Małopolski oraz Wilamowickiej enklawy kulturowej. Położone na styku dwóch mocno kulturowo zabarwionych regionów: Śląska Cieszyńskiego i Żywiecczyzny tereny, zmieniały przynależność państwową a także religijną, dowodem silnych związków ze Śląskiem Cieszyńskim są choćby mieszkańcy Jasienicy, jednej z najstarszych miejscowości województwa śląskiego, którzy w mowie potocznej do dziś posługują się gwara śląsko-cieszyńską i pieczołowicie przechowują typowy strój cieszyński noszony jeszcze w niedalekiej przeszłości przez swoich przodków. Prawdziwym skarbem regionu jest autentyczny folklor starannie kultywowany przez zespoły ludowe i organizacje kulturalne. Zachowały się zarówno tradycje górali beskidzkich jak i niezwykle oryginalna kultura Wilamowic o flamandzkim rodowodzie, którą można lepiej poznać np. podczas imprezy Wilamowskie Śmiergusty polegającej na prezentacji obrzędów ludowych różnych grup folklorystycznych i etnicznych Europy, druga co do wielkości na Podbeskidziu impreza (wymiana kulturalna z: Czech, Słowacji, Węgier, Chorwacji, Włoch, Belgii, Litwy). Historia terenu Wilamowic sięga 1250 r., a pozostałością osadników z Flandrii jest bogaty folklor, piękne, ludowe stroje i gwara, podtrzymywane przez starszych mieszkańców oraz placówki kultury i stowarzyszenia.

Do cyklicznych imprez kulturalnych propagujących dziedzictwo kulturowe regionu należy zaliczyć dożynki gminne, organizowane przez Gminne Ośrodki Kultury, poszczególne sołectwa oraz parafie, a także liczne festyny, imprezy kulturalno - sportowe, wiele konkursów i przeglądów, m.in. Ogólnopolski Konkurs Modeli Kartonowych w Porąbce, Międzynarodowy Festiwal Orkiestr Dętych „Złota Trąbka” w Kozach, Rodzinny Rajd Rowerowy w Czechowicach – Dz., Jaworzański Bieg Narciarski, Międzynarodowe Wyścigi Psich Zaprzęgów w Jaworzu, Dzień Holenderski w Jaworzu, „Jakubowe Ogniska”, Jaworzański Wrzesień, Lato w Jasienicy, Korowód Strachów Polnych, Bystrzańskie Recitale Organowe, „Lato z folklorem” Porąbka, Remanenty Kulturalne w Kozach, Jesienny Festiwal Muzyczny Alkagran w Czechowicach – Dziedzicach, Gminne Spotkania Orkiestr Dętych w Wilamowicach, Promocja Młodych Talentów w Kozach czy Międzynarodowe Zawody w Tarokach w Zabrzegu oraz Zimowe Spotkania Teatralne w Czechowicach – Dziedzicach. Wszystkie tego typu imprezy służą poznawaniu i wymianie ciekawych doświadczeń kulturalnych między gminami a także pomagają podkreślić konieczność podejmowania wspólnych działań w celu zachowania i kultywowania tradycji a także spójność działań w dbałości o nasze wspólne dziedzictwo. Na terenie obszaru LGD wciąż żywe jest przekazywanie legend. Źródła historyczne (Miłościwe panny i ... - J. Putek) podają, że na obszarze LGD (gmina Wilkowice) szerzyło się zbójnictwo śląskie, po którym pozostały legendy oraz pamiętki, np. góra „Rogacz” znajdująca się za kościołem w Wilkowicach, której nazwa pochodzi od nazwiska zbójnika Rogacza, zabitego i pogrzebanego na tej górze.

Obrzędy doroczne i rodzinne, a także świat wierzeń i folklor noszą wyraźnie cechy kultury pasterskiej. Okres Bożego Narodzenia to kolędowanie. W grupach kolędniczych, które chodziły po wsi, występowały często maski zwierzęce

o symbolicznym, magicznym znaczeniu, podobnie jak w obrzędach ostatekowych. Związane są one z magią płodności. Z kolei na Nowy Rok po wsi chodziły tzw. Dziady i Trzej Królowie. W wigilie świętego Wawrzyńca (9 sierpnia) palono na wierzchołkach gór ogniska umieszczone na rusztowaniu z drewna, a w okresie Zielonych Świąt – palenie sobótek; w okresie wielkopostnym święcenie palm i pokarmów. Szereg zwyczajów i zabiegów magicznych związanych jest na tych terenach z redykami wiosennym i jesiennym, a także z gospodarstwem na hali. Większość wspomnianych obrzędów można obecnie zobaczyć prawie wyłącznie jako inscenizacje prezentowane przez zespoły regionalne.

Na terenie obszaru LGD pielęgnowane są do dzisiaj dawne tradycje i zwyczaje. Mieszkańców cechuje olbrzymia aktywność kulturalna, nie zapomniano tu jeszcze słów pieśni i przyspiewek ludowych, a regionalne przepisy kulinarne przekazywane są z pokolenia na pokolenie, dzięki czemu nie zniknęły ze stołów przysmaki tych ziem. Niestety do rzadkości należy widok mieszkańców naszych gmin ubranych w stroje ludowe. Są to raczej okazjonalne występy czy organizowane przez gminy pokazy regionalne. Charakterystycznym strojem ludowym dla tego obszaru są **jakle**, szczególnie na terenach gmin Kozy i Porąbka. Ważnym aspektem życia mieszkańców tych okolic jest również muzyka, o czym świadczy duża liczba zespołów regionalnych, chórów, grup śpiewających, orkiestr dętych a także amatorskich grup plastycznych i literackich skupionych przy Domach Kultury.

Charakterystyczne produkty rzemiosła, rękodzielnictwa i kuchni regionalnej, można zobaczyć w Izbach Regionalnych poszczególnych gmin. W gminie Porąbka na przykład można zapoznać się z kolekcją związaną z produkcją lnu (kiedyś miejscowość słynęła z produkcji drelichów lnianych).

Koła Gospodyń Wiejskich systematycznie uczestniczą w przeglądach potraw regionalnych (Powiatowy Konkurs Dziedzictwo Kulinarne) zdobywając nagrody i wyróżnienia przez co podtrzymują tradycje kulinarne regionu, uczą młodzież dbałości o zachowanie tożsamości regionalnej i tradycji. Borykają się jednak z niedoborem środków na tego typu działania, dlatego ich potrzeby zostały uwzględnione w celach określonych w LSR. Charakterystycznym produktem obszaru jest hodowla karpia, którego historia sięga XVI w. w gminie Bestwina (ryba w herbie), która zasłużyła sobie na miano Karpia Polskiego zdobywając przed laty złoty medal na międzynarodowej wystawie rolniczej rozslawiając Polskę w czasie, kiedy pozbawiona była własnej odrębności narodowej (w okresie zaborów). Na pamiątkę w Kaniowie organizowane jest Święto Karpia Polskiego (zawody wędkarskie i festyny). Charakterystycznym produktem rozpoznawalnym i utożsamianym z obszarem jest np. woda mineralna Bystrzanka oraz Zapalki Czechowickie. W Gminie Kozy uznaniem cieszą się potrawy przyprawione rosnaćym na tym obszarze bluszczym kurdybankiem, po koziańsku: kondorotek lub konderotek. W jednym z konkursów potraw regionalnych wysokie miejsce zajęła **wodzianka z kurdybankiem**. Od końca XIX w. Kozy słynęły z wielu znakomitych murarzy, jak również warsztatów płócienniczych. Z gminą Wilkowice Bystra utożsamiane jest słynne nazwisko Juliana Fałata, który tutaj mieszkał i tworzył przez całe życie. Mieszkańcy czynią starania aby wprowadzić jego ulubione potrawy do menu w miejscowych lokalach gastronomicznych. W Wilkowicach swoje rzeźby w drewnie i w kamieniu tworzył też rzeźbiarz Stanisław Kwaśny. W Rudzicy natomiast mieszka i tworzy nietuzinkowy artysta Florian Kohut, który ze stracha polnego uczynił dzieło sztuki. Twórczość lokalną artystów można obejrzeć m.in. w galeriach twórców ludowych oraz na organizowanych przez gminy ekspozycjach starego sprzętu gospodarstwa domowego (Skansen w Jaworzu), starych budowli i karczm.

Zabytki i obiekty dziedzictwa kulturowego, skarby regionu. Obszar LGD może poszczycić się wspaniałymi zabytkami kultury i architektury, które wymagają szczególnej ochrony i są przez mieszkańców otoczone specjalną troską, ponieważ są

dowodem bogatej przeszłości historycznej i kulturowej. Niektóre Gminy już w Średniowieczu należały do ważnych ośrodków życia politycznego kulturalnego. (Załącznik nr 11)

3) ocena społeczno-gospodarcza obszaru, w tym potencjału demograficznego i gospodarczego obszaru oraz poziomu aktywności społecznej

Liczba i struktura wieku ludności

Obszar Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska wynosi 368 km². Strukturę administracyjną obszaru tworzy 8 gmin, w tym: 2 gminy miejsko-wiejskie oraz 6 gmin wiejskich co stanowi 80% powierzchni powiatu bielskiego i 3% powierzchni województwa śląskiego. Na dzień 31.12.2006 r. obszar zamieszkiwało 100 215 osób (zameldowanych na pobyt stały było 100.160) - co stanowi 66,15% ludności powiatu bielskiego i 2,15% ludności województwa.

TABELA NR 6 PODSTAWOWE DANE O OBSZARZE LGD NA DZIEŃ 31.12.2006 r. (wg miejsca zamieszkania)

wyszczególnienie		obszar LSR	Powiat Bielski	Województwo Śląskie	Polska
Powierzchnia w km ²		368	459	12334	312683
Ludność ogółem		100215	151505	4669137	38125479
w tym kobiety		51251	77906	2415280	19698704
Ludność w wieku:	przedprodukcyjnym	21870	32095	858774	7660567
	produkcyjnym	63204	96698	3058286	24481670
	poprodukcyjnym	15141	22712	752077	5983242
Ludność na 1 km ²		272	330	379	122
Przyrost naturalny na 1000 ludności		1,4	1,3	-0,8	0,1
Saldo migracji na 1000 ludności		Brak danych	5,8	-2,6	-1,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Główny Urząd Statystyczny: „Rocznik statystyczny województwa śląskiego”, Katowice 2007 i Bank Danych Regionalnych www.stat.gov.pl

TABELA NR 7 PODSTAWOWE DANE O GMINACH LGD NA DZIEŃ 31.12.2006 r. (wg miejsca zamieszkania)

wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Ludność ogółem	W tym kobiety	Ludność w wieku			Ludność na 1 km ²	Przyrost naturalny na 1000 ludności
				Przed- produkcyjnym	produkcyjnym	Poprodukcyjnym		
Czechowice-Dziedzice OBSZAR WIEJSKI	34	8519	4283	1986	5359	1174	250	1,2
Wilamowice	57	15254	7745	3519	9375	2360	266	3,9
Bestwina	38	10522	5381	2256	6687	1579	277	-1,2
Jasienica	93	20500	10419	4674	13117	2709	223	5,2
Jaworze	21	6595	3353	1334	4230	1031	313	-1,5
Kozy	27	11645	6043	2432	7388	1825	435	1,3
Porąbka	64	14794	7541	3212	9241	2341	230	0,3
Wilkowice	34	12386	6486	2457	7807	2122	360	-2,9
RAZEM	368	100215	51251	21870	63204	22712	330	1,4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny: „Rocznik statystyczny województwa śląskiego”, Katowice 2007

Przyrost naturalny na obszarze LSR (jak pokazuje tabela nr 7 wynosi 1,4, ma wartość dodatnią i jest najwyższym wskaźnikiem w porównaniu z powiatem bielskim (1,3), województwem śląskim (-0,8) czy krajem (0,1). Wynika z tego, że liczba urodzeń jest wciąż wyższa niż liczba zgonów. Przyrost naturalny zmniejszył się jednak w porównaniu z 1997 r., kiedy w powiecie bielskim wynosił 1,9. Obniżenie wartości przyrostu naturalnego ma związek ze zmianą stylu życia i modelu rodziny. Opóźnia się wiek dzietności, przedłuża czas trwania pierwszej, bezdzietnej fazy małżeństwa. Zmniejsza się też model samej

rodziny, w stronę posiadania mniejszej ilości dzieci. Proces ten jest charakterystyczny dla większości społeczeństw wchodzących w etap bogacenia się i wiąże się zapewne z bardziej „ekonomicznym” podejściem do życia. To wszystko pozwala spodziewać się, że przyrost będzie się zmniejszał, aby w ciągu kilku lat osiągnąć wskaźnik ujemny.

Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 21,82% ludności obszaru, w wieku produkcyjnym 63,07% ludności obszaru, a w wieku poprodukcyjnym 15,11%.

Wykształcenie

Na podstawie danych z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. można powiedzieć, że wśród mieszkańców LGD dominuje wykształcenie średnie i zasadnicze zawodowe. Duży odsetek osób jest również z ukończonym wykształceniem podstawowym. Analizując poniższą tabelę należy brać pod uwagę fakt, że od czasu NSP zwiększył się znacznie odsetek osób lepiej wykształconych, zwłaszcza z wykształceniem wyższym. Wynika to z panującej tendencji wśród ludzi młodych, którzy coraz częściej podejmują studia wyższe oraz z faktu, że edukację zakończyły roczniki wyżu demograficznego z początku lat 80-tych.

TABELA NR 8 LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2002 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Poziom wykształcenia								
		wyższe	policealne	średnie			zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	nie ustalono
				razem	ogólno-kształcące	zawodowe				
Powiat Bielski	123169	9385	2789	32375	7182	25193	41434	33417	2843	926
Bestwina	8478	601 7%	170 2%	2266 27%	388 5%	1878 22%	2883 34%	2325 27%	195 2%	38 *
Czechowice-Dziedzice OBSZAR WIEJSKI	6631	434 7%	137 2%	1744 26%	320 5%	1424 21%	2396 36%	1714 26%	167 3%	39 *
Jasienica	16028	1008 6%	264 2%	3648 23%	688 4%	2960 19%	6079 38%	4567 29%	306 2%	156 1%
Jaworze	5238	720 14%	157 3%	1446 28%	371 7%	1075 21%	1450 28%	1230 24%	98 2%	137 3%
Kozy	9318	740 8%	195 2%	2594 28%	507 5%	2087 23%	3085 33%	2435 26%	247 3%	22 *
Porąbka	12028	726 6%	344 3%	2468 20%	522 4%	1946 16%	4392 36%	3544 30%	467 4%	87 1%
Wilamowice	11955	616 5%	209 2%	2778 23%	471 4%	2307 19%	4258 36%	3763 31%	300 3%	31 *
Wilkowice	10052	1051 10%	276 3%	3061 31%	897 9%	2164 22%	2990 30%	2445 24%	206 2%	23 *

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, Narodowy Spis Powszechny 2002

Nie bez znaczenia jest również fakt, że gminy należące do LGD skupione są wokół ośrodka akademickiego jakim jest miasto Bielsko-Biała. Położone są także w niedalekiej odległości od dużych miast akademickich jak Katowice i Kraków. Często miasto podjęcia edukacji staje się następnie miejscem pracy, choć w minionych latach po wejściu Polski do UE, wielu młodych i wykształconych ludzi wyemigrowało w celach zarobkowych.

TABELA NR 9 SZKOŁY I UCZNIOWIE W ROKU SZKOLNYM 2006/2007

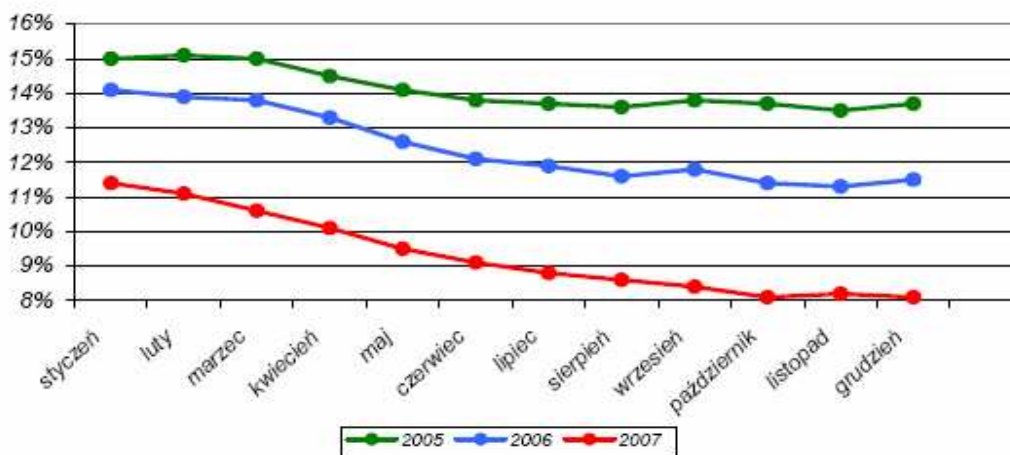
Wyszczególnienie	Szkoły/uczniowie						
	podstawowe	gimnazja	zasadnicze zawodowe	licea ogólnokształcące	ponadgimnazjalne, technika i licea profilowane	policealne	dla dorosłych
powiat bielski	49/10180	30/6304	3/231	7/1466	5/934	2/134	4/254
Bestwina	4/673	2/433					
Czechowice - Dziedzice OBSZAR WIEJSKI	5/709	2/416					
Jasienica	10/1468	3/941					
Jaworze	2/448	2/315					
Kozy	2/759	1/467		1/443			
Porąbka	4/1033	4/604					
Wilamowice	5/1106	3/668					
Wilkowice	3/750	2/492					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Główny Urząd Statystyczny: „Rocznik statystyczny województwa śląskiego”, Katowice 2007

Zatrudnienie i stopa bezrobocia

Stopa bezrobocia na koniec 2007 roku w powiecie bielskim wyniosła 8,1% (3635 osób). Jest ona o 3,4 pkt. procentowe niższa w stosunku do stopy bezrobocia na koniec 2006 roku. Taka sytuacja wpisuje się w stałą tendencję spadku stopy bezrobocia w powiecie bielskim systematycznie obserwowana od kilku lat. (Wykres)

Wykres nr 1 Stopa bezrobocia w powiecie bielskim na przestrzeni 2005, 2006 i 2007 roku



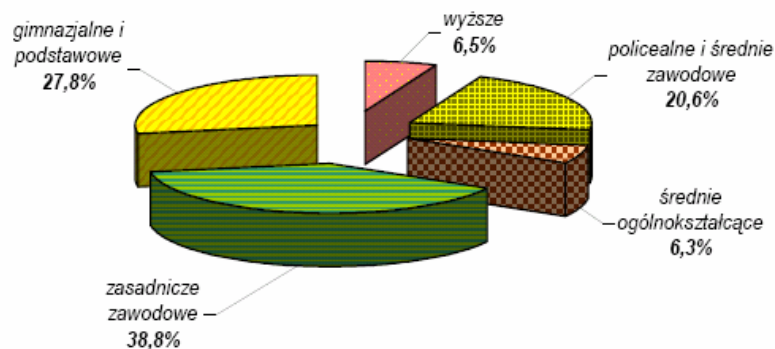
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej

Stopa bezrobocia w powiecie bielskim jest również niższa w stosunku do stopy bezrobocia w skali województwa (9,3%), jak i w skali całego kraju (11,4%) – na koniec 2007 roku.

Struktura bezrobocia pod względem poziomu wykształcenia charakteryzuje się przewagą udziału osób z wykształceniem zawodowym i niższym (66,6%). Osoby z wykształceniem wyższym stanowią 6,5% wśród zarejestrowanych bezrobotnych. Co ciekawe największa ilość ofert pracy skierowana była właśnie do osób

z wykształceniem zasadniczym zawodowym, często jednak wymagano kwalifikacji nie posiadanych przez bezrobotnych, co uniemożliwiało podjęcie pracy. Ważnym wskaźnikiem obrazującym sytuację bezrobotnych jest również okres pozostawania bez pracy. Procentowo udział osób długotrwale bezrobotnych kształtuje się na poziomie 62,2%.

Rys.4 Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w powiecie bielskim (stan na koniec 2007 r.)



Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku-Białej

Poszczególne gminy należące do LGD cechuje spadek bezrobocia. Tendencje tą ilustruje tabela nr 10. Największy spadek odnotowano w gminie Bestwina, a następnie w Czechowicach- Dziedzicach, Jaworzu, Wilamowicach i Wilkowicach. Widać również, że wśród bezrobotnych przeważają kobiety.

TABELA NR 10 BEZROBOCIE W GMINACH OBSZARU LGD W LATACH 2006, 2007, 2008

ROK	2008									2007		2006	
	Liczba bezrobotnych na dzień 30.06.2008 r.		Z liczby ogółem							Liczba bezrobotnych na dzień 30.06.2007 r.		Liczba bezrobotnych na dzień 30.06.2006 r.	
	ogółem	kobiet	wykształcenie					w wieku do 24 lat	bez pracy powyżej 12 miesięcy	ogółem	kobiet	ogółem	kobiet
wyższe			policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej							
Powiat Bielski	2932	1652	211	617	185	1119	800	344	1447	4054	2349	5715	3356
Bestwina	96	75	10	28	8	30	20	9	49	182	130	294	201
Czechowice-Dziedzice	608	398	55	142	51	217	143	59	272	1065	682	1697	1110
Jasienica	367	195	29	77	29	136	96	57	153	440	233	640	346
Jaworze	135	65	17	37	6	43	32	10	81	201	109	239	133
Kozy	233	124	14	54	11	89	65	26	110	286	152	401	226
Porąbka	442	212	15	72	12	189	154	44	270	553	277	725	372
Wilamowice	244	156	24	58	16	92	54	41	112	350	221	458	285
Wilkowice	301	169	22	53	22	123	81	31	143	385	216	500	273

Źródło: Liczba bezrobotnych w układzie gmin, Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach

Gospodarkę obszaru cechuje „dipolarność”, czyli zdeterminowanie przez dwa bieguny o odrębnych charakterystykach gospodarczych. Na północy obszaru gminy sąsiadujące z miastem Czechowice-Dziedzice tworzą „biegun przemysłowy”, a na południu gminy sąsiadujące z miastem Szczyrk: Wilkowice, Kozy, Porąbka, a z drugiej strony — Jaworze, tworzą biegun

turystyczny. Ma to znaczenie w kształtowaniu się miejsc zatrudnienia. Zaskakującym wskaźnikiem jest drugie miejsce gminy Porąbka w ilości osób zatrudnionych w przemyśle i budownictwie, plasuje się ona zaraz za gminą Jasienica. Poniższa tabela (tabela 11) pokazuje, że wśród osób pracujących z obszaru LGD dominuje zatrudnienie w sektorze prywatnym. Wyjątek stanowią gminy: Czechowice-Dziedzice i Wilkowice.

TABELA NR 11 PRACUJĄCY NA OBSZARZE LGD STAN NA DZIEŃ 31.12.2006 R

Wyszczególnienie	Pracujący					
	Ogółem*	w tym			z ogółem - sektor	
		przemysł i budownictwo	usługi		publiczny	prywatny
rynkowe	nierynkowe					
Czechowice-Dziedzice OBSZAR WIEJSKI	688	124	379	180	502	186
Wilamowice	1496	852	268	299	356	1140
Bestwina	898	474	155	234	289	609
Jasienica	3151	1858	680	514	610	2541
Jaworze	1132	548	236	341	352	780
Kozy	1252	715	263	266	318	934
Porąbka	1759	1089	295	363	587	1172
Wilkowice	1239	227	226	776	852	387

Źródło: Główny Urząd Statystyczny: „Rocznik statystyczny województwa śląskiego”, Katowice 2007

* Według faktycznego miejsca pracy; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie

TABELA NR 12 OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI W 2006 R STAN NA 31 XII.

wyszczególnienie	ogółem	W tym						
		Przetwórstwo przemysłowe	budownictwo	Handel i naprawy	Hotele i restauracje	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	Pośrednictwo finansowe	Obsługa nieruchomości i firm
POWIAT BIELSKI	11169	1316	1688	3617	528	915	402	1302
Czechowice – Dziedzice OBSZAR WIEJSKI	451	40	73	168	15	42	14	35
Wilamowice	901	139	138	278	27	81	33	80
Bestwina	700	92	94	233	26	69	23	87
Jasienica	1481	202	214	470	48	150	57	181
Jaworze	703	80	79	210	19	46	33	111
Kozy	1082	133	215	361	20	86	56	109
Porąbka	862	114	161	277	33	53	27	82
Wilkowice	1097	148	142	348	28	87	37	141

Źródło: Główny Urząd Statystyczny: „Rocznik statystyczny województwa śląskiego”, Katowice 2007

Region LGD cechuje dynamizm działania lokalnych podmiotów gospodarczych oraz ich dywersyfikacja i różnorodność w strukturze branżowej (tabela 12). Zarówno ww. podmioty jak i organizacje wykazują dużą aktywność w pozyskiwaniu środków UE. Gminy obszaru w większości dbają o korzystny „klimat dla rozwoju przedsiębiorczości” m.in. poprzez stosowanie ulg podatkowych, umieszczanie aktualnych informacji dotyczących przedsiębiorczości na stronach internetowych gmin, punkty konsultacyjne, doradztwo wykwalifikowanego pracownika w sprawach zakładania działalności gospodarczej, możliwości inwestowania i dofinansowania projektów ze środków UE. Większość gmin stosowanie i rozwój skutecznych

instrumentów na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz pozyskanie inwestorów na teren gminy ma zapisane w gminnych strategiach rozwoju. Słabą stroną jest jednak brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych i planów zagospodarowania przestrzennego. Jednym z celów LSR jest poprawa tego stanu rzeczy.

Procesy gospodarcze zachodzące w skali regionu, kraju, europy i świata będą wpływać również na sytuację obszaru LGD, są one zatem warte uwagi w perspektywie kilkuletniego planowania rozwoju. W skali gospodarki światowej zachodzą procesy, które będą miały wpływ na sytuację obszaru LGD. Procesy te są tożsame ze zjawiskami odnoszącymi się do powiatu bielskiego i wyglądają następująco:

- ✓ wzrost znaczenia usług, w stosunku do branż wytwórczych: udziału pracowników usług w pracujących ogółem (do 75% i więcej), istotny spadek zatrudnienia w przemyśle i w rolnictwie do minimum;
- ✓ globalny rynek, co w wypadku turystyki jest już obecnie całkowicie wyraziste; zarówno klient usług turystycznych, jak i usługodawca, nie zamykają się w granicach państw;
- ✓ główną przewagą konkurencyjną jutra jest wiedza: poziom wykształcenia, gotowość wehłaniania innowacji, elastyczność zatrudnienia oparta na umiejętności bardzo szybkiego opanowywania nowych profesji, będą decydowały w przyszłości o sukcesie, bądź klęsce poszczególnych obszarów;
- ✓ wynikająca ze zmian na rynku pracy rosnąca ilość wolnego czasu zwiększy prawdopodobnie zapotrzebowanie na usługi organizacji spędzania czasu wolnego;
- ✓ w wielu dziedzinach produkcja masowa będzie szybko ustępować miejsca produkcji „niszowej”, regionalnej czy lokalnej, elastycznie dostosowującej się do potrzeb małych grup klientów, czy nawet pojedynczego odbiorcy;
- ✓ będziemy obserwować wygaszanie całych branż tradycyjnych przemysłów i zawodów; wiodącymi gałęziami produkcyjnymi będą: branża telekomunikacyjna i informatyczna, media, inżynieria materiałowa, biotechnologia. Ważne jest podjęcie działań na rzecz zachowania dziedzictwa regionu w tym również popularyzacja tradycyjnych zawodów.

TABELA NR 13 PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON W 2006 R
(STAN NA 31 XII)

wyszczególnienie	ogółem	W tym						Z ogółem - sektor	
		Spółki handlowe		Spółki cywilne	spółdzielnie	Fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	publiczny	prywatny
		razem	W tym z udziałem kapitału zagranicznego						
POWIAT BIELSKI	13823	556	81	1130	41	230	11169	445	13378
Czechowice – Dziedzice (obszar wiejski)	537	17	2	31	2	12	451	15	522
Wilamowice	1074	28	-	77	7	28	901	20	1054
Bestwina	842	20	1	70	6	16	700	23	819
Jasienica	1776	75	11	127	6	28	1481	35	1741
Jaworze	860	45	14	66	-	11	703	16	844
Kozy	1249	35	7	89	2	19	1082	13	1236
Porąbka	1027	36	3	76	3	18	862	18	1009
Wilkowice	1296	52	11	101	3	15	1087	18	1278

Źródło: Główny Urząd Statystyczny: „Rocznik statystyczny województwa śląskiego”, Katowice 2007

Na sytuację obszaru LGD będą miały również wpływ procesy regionalne związane m.in. z rozwojem potencjału naukowego, zwiększeniem chłonności innowacji, transferem zaawansowanych technologii oraz restrukturyzacji branżowej przemysłu gdzie dominuje branża wydobywcza.

Największymi przedsiębiorstwami w regionie są m.in.:

- Paged Meble S.A (Fabryka Mebli Giętych) Jasienica
- Zakład Płytek i Wyrobów Sanitarnych Jacek Pilch Jasienica
- „Wytwórnia Makaronów” Czaniec
- Wytwórnia lodów ICE-MASTRY S.J. Czaniec
- Piekarnia CAPRI Rybarzowice
- Spółdzielnia Handlowo-Produkcyjna BYSTRZANKA w Bystrej
- MEBLO-EXPO S.J. Pisarzowice
- KLINGSPOR Sp. z o.o. Kozy
- TYREX Kozy

Według danych Państwowej Agencji Inwestycji Zagranicznych (PAIZ) w powiecie bielskim zainwestowano ponad 6,5 mln dolarów. Do największych inwestorów należą: Du Pont (Kozy), Auchan (Jasienica), Mc Donald (Jasienica).

O stanie gospodarki obszaru świadczą również wydatki w przeliczeniu na jednego mieszkańca w powiecie oraz w poszczególnych gminach.

TABELA NR 14 DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN NA 1 MIESZKAŃCA W 2006 R.

Wyszczególnienie	Dochody		Wydatki	
	ogółem	W tym własne	Ogółem	W tym wydatki inwestycyjne
	w zł			
POWIAT BIELSKI	1843,70	1001,02	1920,91	351,02
Czechowice – Dziedzice OBSZAR WIEJSKI	1921,71	1318,28	1994,01	356,85
Wilamowice	1753,16	718,36	1741,52	427,23
Bestwina	1846,23	1094,92	1948,71	396,63
Jasienica	1726,98	778,23	1926,42	294,16
Jaworze	2001,00	1220,31	2063,57	415,14
Kozy	1828,50	815,40	1893,63	181,70
Porąbka	1798,75	863,70	1778,70	75,39
Wilkowice	1652,61	863,46	1738,91	458,31

Źródło: Główny Urząd Statystyczny: „Rocznik statystyczny województwa śląskiego”, Katowice 2007

Śledząc finanse poszczególnych gmin obszaru LGD oraz ich możliwości finansowe dotyczące wydatków inwestycyjnych można stwierdzić, że sytuacja poszczególnych gmin jest bardzo zróżnicowana. Gmina Jaworze wykazuje największy dochód w przeliczeniu na jednego mieszkańca, ale równocześnie pod względem procentu wydatków gminy przeznaczonych na inwestycję plasuje się dopiero na 3 miejscu. Ponadto zauważyć można, że gmina Wilkowice wykazująca się najmniejszym dochodem na jednego mieszkańca obok gminy Jasienica wyróżnia się największym procentem wydatków przeznaczonych na inwestycje. Z kolei dla porównania gmina Porąbka inwestuje kilkakrotnie mniej w stosunku do gminy Wilkowice.

Rolnictwo

Powiat bielski posiada 23,3 tys. hektarów użytków rolnych o różnorodnych kompleksach glebowych z czego 22,3 tys. hektarów to obszar LGD. Rolnictwo cechuje duże rozdrobnienie gospodarstw, zdecydowanie dominują gospodarstwa rolne do 3 ha, a duże powyżej 20 ha stanowią znikomą część. (tabela nr 15) Najlepiej prosperujące gospodarstwa funkcjonują w Jasienicy, Jaworzu, Bestwinie, Wilamowicach i na obszarze sołectw Czechowic-Dziedzic. W rolnictwie przeważa uprawa zbóż, kukurydzy, rzepaku, roślin okopowych jak i hodowla bydła mlecznego, trzody chlewnej i ryb słodkowodnych. Pod

względem wielkości produkcji karpia, głównie w stawach Landeka, Hownicy, Międzyrzecza Górnego i Dolnego oraz Roztropic jesteśmy potentatem w skali kraju.

Pomimo ciężkich warunków dla produkcji rolnej wynikające z faktu, że obszar LGD obejmuje teren górski (część gmin w obszarze ONW), występują erozje i krótki okres wegetacyjny, panują świetne warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego ze względu na czyste środowisko przyrodnicze. Dodatkową szansą jest promowanie i stosowanie odnawialnych źródeł energii co wpłynie korzystnie na czystość powietrza, nadwężaną do tej pory przez nieekologiczne ogrzewanie budynków i słabe zagospodarowanie odpadów – jest to jeden z celów LSR.

TABELA NR 15 ROLNICTWO NA OBSZARZE LGD

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w hektarach	Liczba gospodarstw rolnych						Powierzchnia obszarów ONW w %
		ogółem	do 3 ha	3-5 ha	5-10 ha	10-20 ha	powyżej 20 ha	
Bestwina	2790	774	620	70	47	31	6	-
Czechowice - Dziedzice OBSZAR WIEJSKI	1879	817	676	75	28	21	17	-
Jasienica	5585	1454	1064	188	156	40	6	-
Jaworze	726	159	137	12	8	0	2	100%
Kozy	499	345	308	21	15	1	0	70%
Porąbka	6459	711	508	190	11	2	0	70%
Wilamowice	3242	1363	1102	141	89	25	6	-
Wilkowice	1142	270	204	40	26	0	0	97%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez Urzędy Gmin

Ochrona zdrowia

Opis sytuacji w ochronie zdrowia na obszarze LGD jest trudny do oszacowania, gdyż znaczna część mieszkańców korzysta z opieki zdrowotnej na terenie miasta Bielska-Białej, zarówno lecznictwa stacjonarnego jak i ambulatoryjnego specjalistycznego. Placówki szpitalne funkcjonujące na terenie gmin obszaru LGD (Specjalistyczny Zespół Chorób Płuc i Gruźlicy w Bystrej – placówka wysokospecjalistyczna o charakterze ponadregionalnym, Szpital Kolejowy w Wilkowicach – łączy zadania szpitala ostrego i opieki długoterminowej, Beskidzki Zespół Lecznico-Rehabilitacyjny w Jaworzcu – charakter opieki długoterminowej i rehabilitacyjnej) nie zabezpieczają świadczeń zdrowotnych w zakresie lecznictwa stacjonarnego dla mieszkańców obszaru (42,4 łóżka w szpitalach ogólnych na 10 tys. Ludności, GUS)

Zapewnienie pomocy na poziomie szpitala pierwszego kontaktu, jak i drugiego stopnia referencyjności w zakresie tzw. „łóżek ostrych” zapewniają zakłady (szpitale) usytuowane na terenie miasta Bielska-Białej(8 szpitali). Działające niepubliczne zakłady, które prowadzą tzw. „chirurgię jednego dnia” uzupełniają bazę łóżek zabiegowych. Ponadto zdrowotność na terenie powiatu bielskiego jest znacznie wyższa niż średnio w województwie śląskim, w którym wskaźniki zdrowotne są bardzo złe, a więc prawdopodobnie w powiecie jest nieco niższe zapotrzebowanie na część usług medycznych.

Aktywność społeczna

Mieszkańców obszaru LGD cechuje duża aktywność i potencjał drzemący w społeczeństwie. W 8 gminach należących do LGD działa aż 135 organizacji, stowarzyszeń skupiających sporą grupę ludzi. Są to m.in. następujące organizacje pożytku publicznego:

- "Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Kozy"
- Towarzystwo Miłośników Dankowic
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Ludziom Starszym "Aid"
- Ochotnicza Straż Pożarna w Rudzicy
- Ochotnicza Straż Pożarna w Jasienicy
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wilamowicach
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dankowicach
- Ludowy Klub Sportowy "Orzeł" w Kozach
- Ludowy Klub Sportowy "Pasjonat" w Dankowicach
- Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne Klub Gaja Wilkowice
- Stowarzyszenie Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot Bystra
- Towarzystwo Charytatywne im. "Ojca Pio" Koło Nr 2 Kozy
- Ludowy Klub Sportowy "Sokół" w Zabrzegu
- Ludowy Klub Sportowy "Klimczok-Bystra"
- Stowarzyszenie Kulturalne "Wrota Beskidów"
- Parafialny Klub Sportowy "Arka - Wilamowice"
- Beskidzki Klub Sportowy Psich Zaprzęgów "Biały Wilk" Pisarzowice
- Feniks - Fundacja Niosąca Pomoc Dzieciom i Osobom Niepełnosprawnym Wilamowice

TABELA NR 16 ORGANIZACJE NA
TERENIE LGD

wyszczególnienie	ilość organizacji, stowarzyszeń itp.
Bestwina	11
Czechowice – Dziejzice (obszar wiejski)	14
Jasienica	28
Jaworze	15
Kozy	18
Porąbka	15
Wilamowice	28
Wilkowice	19
RAZEM	135

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Gmin

Wśród gmin pod względem ilości działających grup wyróżniają się Wilamowice i Jasienica, w których to funkcjonuje 28 różnych organizacji i stowarzyszeń. Najmniej bo tylko 11 istnieje w Bestwinie. Jednym z głównych celów LSR jest wzmocnienie istniejącego już kapitału społecznego, aktywizacja mieszkańców i zaangażowanie w życie oraz rozwój lokalny. LSR zakłada również przeznaczenie środków na remonty, adaptację i wyposażenie budynków, pomieszczeń na cele publiczne. Innym zadaniem jest promocja aktywnego i zdrowego spędzania wolnego czasu, gdzie swoje pomysły mogą wnieść już istniejące organizacje.

Doniosłą rolę w życiu mieszkańców Powiatu Bielskiego spełnia sport masowy. Organizowane imprezy sportowo-rekreacyjne cieszą się dużą popularnością i przyciągają uczestników z całej Polski przebywających na wypoczynku w naszym regionie. Spośród wielu imprez na uwagę zasługują Rodzinne Rajdy Rowerowe organizowane w każdej z naszych gmin, Międzynarodowe Zawody w Tarokach w Zabrzegu, Turnieje w Piłce Nożnej i Piłce Siatkowej Plażowej Radnych i Samorządowców. Dobra współpraca między samorządami, stowarzyszeniami i innymi organizacjami sprzyja podnoszeniu poziomu sportu powszechnego i kwalifikowanego, dzięki czemu każdy może uczestniczyć w różnych formach życia sportowego na obszarze LGD.

Podsumowanie

Po dokonaniu powyższej diagnozy można stwierdzić, iż obszar należący do LGD cechuje wysoki stopień spójności, którą należy rozpatrywać w odniesieniu do następujących kryteriów:

- spójność administracyjna: cały obszar LGD to 8 gmin należących do Powiatu Bielskiego;
- spójność geograficzna: cały obszar leży wokół miasta Bielska-Białej;

- spójność przyrodnicza: obszar łączy podobieństwo ukształtowania terenu, którego cechą charakterystyczną jest obszar górzysty w gminach południowej części LGD (Beskid Śląski, Beskid Mały) i obszar Kotliny Oświęcimskiej na północy. Teren ma budowę równoleżnikową z dominacją lasów, występuje podobny świat roślinny i zwierzęcy;
- spójność kulturowa: obszar LGD to teren historycznych wpływów Śląska Cieszyńskiego i Małopolski, mieszkańców cechuje przywiązanie do lokalnej tradycji i miejscowych zwyczajów oraz ich kultywowanie;
- spójność społeczno-gospodarcza: ludność zamieszkującą teren LGD cechuje duża aktywność i przedsiębiorczość, niski odsetek osób z wyższym wykształceniem, przyrost naturalny wyższy niż w powiecie, województwie i kraju; spadające bezrobocie. Gospodarczo gminy dzielą się na gminy bieguna przemysłowego wokół Czechowic-Dziedzic i turystycznego wokół Szczyrku, wszystkie cechuje rozdrobnienie rolnictwa i dominacja sektora prywatnego w strukturze zatrudnienia.

4) specyfika obszaru

Specyfiką obszaru LGD niewątpliwie jest skupienie wokół miasta Bielska-Białej, które stanowi centrum kulturalno-oświatowe, miejsce pracy oraz lokalizacji ważniejszych urzędów. Cechą charakterystyczną jest też pewna różnorodność wśród gmin wynikająca ze ścierających się wpływów na przestrzeni historii. Różnorodność ta widoczna jest w kulturze i religii. Fenomenem jest gmina Wilamowice posiadająca rodowód flamandzki. Do dziś zachowane są i kultywowane na jej terenie: język flamandzki, zwyczaje i piękne stroje. Co roku odbywa się tu impreza o międzynarodowym charakterze „Wilamowickie Śmiergusty” czyli prezentacja obrzędów ludowych różnych grup folklorystycznych.

Często spotykanym elementem krajobrazu obszaru LGD są pomniki, nagrobki i tablice upamiętniające poległych w czasie działań wojennych z okresu pierwszej i drugiej wojny światowej, które to obejmowały ziemię LGD.

Specyfika obszaru to również położenie w pasie Beskidu Śląskiego i Małego, górski krajobraz widoczny z każdej gminy, co wpływa na atrakcyjność terenu, zwłaszcza jako miejsca zamieszkania. Wpływ na to ma również bliskość i dobra komunikacja z dużymi miastami. Położenie jak i czystość środowiska stwarza warunki do rozwoju rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego, które jest szansą na poprawę warunków życia rolników z obszaru LGD posiadających małe gospodarstwa, w przeważającej mierze do 2 ha. Wykorzystanie walorów geograficzno-przyrodniczych połączone z rozwojem agro i ekoturystyki, doinwestowanie infrastruktury turystycznej i około turystycznej stwarza warunki do zaoferowania mieszkańcom przyległych terenów, zwłaszcza Bielska-Białej, Czechowic- Dziedzic i blisko położonej Aglomeracji Śląskiej, oferty rekreacji i krótkotrwałego wypoczynku. Cel ten może być śmiało osiągnięty, ponieważ cechą charakterystyczną obszaru jest przedsiębiorczość i zamieszkujący go przedsiębiorczy ludzie, którzy niejednokrotnie prowadząc swoje firmy czy działając społecznie w wielu istniejących tu organizacjach pozarządowych, wykazali się i wykazują nadal pomysłowością i zapałem do pracy.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR; wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.

SWOT – STRENGTHS, WEAKNESSES, OPPORTUNITIES, THREATS (Siły, Słabości, Szanse, Zagrożenia):

Analiza SWOT (nazwa pochodzi od skrótu angielskich słów) to znana na świecie i powszechnie stosowana metoda oceny sytuacji, w naszym przypadku diagnozy sytuacji społeczności lokalnej. Metoda ta wykorzystuje prosty schemat klasyfikacji, dzieląc wszystkie czynniki wpływające na obecną i przyszłą sytuację według miejsca powstawania (na wewnętrzne i zewnętrzne) oraz według sposobu oddziaływania (na pozytywne i negatywne). Ze skrzyżowania tych dwóch kryteriów powstają cztery grupy czynników:

- Wewnętrzne pozytywne czyli **MOCNE STRONY** (Strengths, ang.) – są to czynniki i walory odróżniające nas od innych i mogące mieć pozytywny wpływ na rozwój obszaru Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
- Wewnętrzne negatywne czyli **SŁABE STRONY** (Weaknesses, ang.) – są to przeciwieństwa mocnych stron, wynikające z ograniczeń, niedostatecznych zasobów i umiejętności, mogące mieć negatywny wpływ na realizację zamierzeń i rozwój obszaru Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska.
- Zewnętrzne pozytywne czyli **SZANSE** (Opportunities, ang.) – to tendencje i zjawiska w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane mogą stać się bodźcem rozwoju, osłabić istnienie zagrożeń, pomóc eliminować słabości i wzmacniać siły.
- Zewnętrzne negatywne czyli **ZAGROŻENIA** (Threats, ang.) – to wszystkie czynniki zewnętrzne, które są postrzegane jako bariery, utrudnienia, dodatkowe koszty działania i niebezpieczeństwa. Ich istnienie zmniejsza potencjał rozwojowy, blokuje możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnej dziedzinach i nie pozwala na pełne wykorzystanie szans.

Analiza SWOT polega na zidentyfikowaniu i wymienieniu powyższych czterech grup czynników w odniesieniu do obszaru Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska. Zderzenie szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami pozwala uświadomić sobie swoją sytuację i pomóc wytyczyć, w oparciu o posiadane zasoby, kierunki i cele działania.

TABELA NR 17 ANALIZA SWOT DLA OBSZARU OBJĘTEGO LSR

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Położenie geograficzne LGD – w pobliżu granic państwowych, wzdłuż międzynarodowych szlaków komunikacyjnych i transportowych. 2. Atrakcyjne walory krajoznawczo-przyrodnicze sprzyjające rozwojowi agroturystyki, turystyki, rekreacji, sportu i wypoczynku (zbiorniki wodne, lasy, obszary zielone, pasma górskie sprzyjające turystyce indywidualnej i rodzinnej, tereny łowieckie i wędkarskie, szlaki turystyczne, Park Krajobrazowy Beskidu Małego i Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego) 3. Cenne dziedzictwo przyrodnicze, kulturowe, krajobrazowe i historyczne w tym zabytki kultury materialnej. 4. Dynamicznie działające lokalne podmioty gospodarcze o bogatych tradycjach przedsiębiorczości. 5. Zdywersyfikowana działalność gospodarza o zróżnicowanej strukturze branżowej. 6. Różnorodność kulturowa, duże poczucie tożsamości i jednocześnie dobrze zintegrowana społeczność. 7. Występowanie obszarów o bardzo korzystnych warunkach dla rozwoju rolnictwa specjalistycznego i ekologicznego. 8. Lokalizacja na terenie objętym LSR źródeł geotermalnych. 9. Rosnące aspiracje edukacyjne wśród mieszkańców. 10. Wysoki poziom oświaty, dobra jakość infrastruktury obiektów oświatowych. 11. Korzystna struktura demograficzna (wyższy niż w województwie odsetek w wieku przedprodukcyjnym, wysokie saldo migracji, zainteresowanie wsią jako potencjalnym miejscem inwestycji, zamieszkania i wypoczynku). 12. Wysoki poziom obsługi ludności w zakresie usług infrastruktury społecznej. 13. Bogate środowisko kulturalne: prężnie działające instytucje kulturalne, organizacje pozarządowe, liczne stowarzyszenia, zespoły wokalnie-instrumentalne stanowiące dobrą bazę dla inicjatyw społeczno-kulturalnych. 14. Dobra sieć dróg i transportu publicznego umożliwiająca komunikację między gminami i aglomeracjami. 15. Dobrze rozwinięta gospodarka rolna. 16. Sąsiedztwo dużego miasta (Bielsko-Biała) z rozwiniętym rynkiem pracy. 17. Istniejąca baza sanatoryjna i wypoczynkowa wykorzystująca walory lecznicze związane z wyjątkowym mikroklimatem. 18. Duża aktywność podmiotów gospodarczych, gmin i organizacji w pozyskiwaniu środków UE. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Słaby stan techniczny infrastruktury komunikacyjnej, zły stan dróg, niedostateczna ilość chodników, oświetlenia ulic, parkingów i ścieżek rowerowych. 2. Nierozwinięta sieć usług związanych z obsługą turystyki, niedostateczny rozwój infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej i około turystycznej (gastronomia, miejsca noclegowe). 3. Słabe zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym, niedostateczna ilość rowów odwadniających. 4. Niedostateczna liczba atrakcyjnych obiektów dla młodzieży, niedoinwestowana sfera sportowa i społeczna. 5. Rozdrobnienie rolnictwa, mała liczba gospodarstw specjalistycznych. 6. Brak efektywnego lokalnego lobby. 7. Niedostosowanie obiektów funkcji publicznej do potrzeb niepełnosprawnych. 8. Duża ilość osób korzystających z systemu opieki społecznej. 9. Słaba współpraca międzynarodowa, między podmiotami gospodarczymi i organizacjami wiejskimi. 10. Brak kompleksowej oferty turystycznej, słaba promocja. 11. Brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych w gminach. 12. Zróżnicowanie na terenie LSR w poziomie rozwoju sportu i turystyki (inwestycje). 13. Chaotyczna zabudowa bardzo atrakcyjnych terenów. 14. Niski poziom wdrożeń rozwiązań innowacyjnych w mikroprzedsiębiorstwach. 15. Wysoki wskaźnik osób z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym. 16. Niewykorzystanie istniejących źródeł energii odnawialnej, niska świadomość ekologiczna społeczeństwa. 17. Brak rolnych organizacji rynkowych (hurtownie, giełdy towarowe, spichlerze) oraz mała liczba gospodarstw rolno-towarowych. 18. Zanieczyszczenie środowiska z tytułu nieekologicznego ogrzewania budynków mieszkalnych, brak ekologicznego zagospodarowania odpadów. 19. Brak planów zagospodarowania przestrzennego w większości gmin. 20. Obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania. 21. Zły stan techniczny dróg powiatowych i krajowych (nadmierne natężenie ruchu – brak bezpieczeństwa na drogach, hałas, zanieczyszczenia).

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wiejskich (wzrost cen nieruchomości, narastająca tendencja do zamieszkiwania w strefach podmiejskich o wysokich walorach środowiskowych). 2. Rozwój oświaty i społeczeństwa informacyjnego poprzez wzrost dostępności do usług edukacyjnych i wykorzystanie technologii informacyjno-edukacyjnych. 3. Poprawa sytuacji materialnej osób związanych z rolnictwem poprzez podejmowanie działalności nierolniczej. 4. Rozwój przedsiębiorstw, drobnej wytwórczości i przetwórstwa rolno-spożywczego. 5. Zainteresowanie turystów walorami krajobrazowymi i dziedzictwem kultury materialnej (dynamicznie wzrastająca liczba turystów zagranicznych) 6. Wykorzystanie walorów środowiskowych dla rozwoju turystyki i rekreacji. 7. Rozwój wyspecjalizowanej, ekologicznej produkcji rolnej i rybnej (grupy producentów) oraz budowa zakładów przetwórstwa produktów rolnych (popyt na zdrową żywność) 8. Rozwój eko i agroturystyki w oparciu o infrastrukturę rekreacyjno- wypoczynkową oraz zwiększenie oferty gastronomicznej i noclegowej. 9. Rozwój przedsiębiorczości opartej o rekreację, sport i wypoczynek na bazie zrewitalizowanych terenów. 10. Możliwość rozwoju kultury i zachowania lokalnego folkloru dzięki modernizacji obiektów użyteczności publicznej. 11. Promocja gmin poprzez organizację imprez kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, itp. 12. Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji rozwojowych dla podmiotów gospodarczych (także na inwestycje proekologiczne z funduszy pozabudżetowych). 13. Poprawa sytuacji infrastruktury technicznej (wodociągi, gazociągi, kanalizacja). 14. Rosnące wśród mieszkańców poczucie tożsamości i integralności oraz wspólnoty interesów. 15. Rozwój bazy rekreacyjnej oraz rosnąca popularność aktywnego wypoczynku i turystyki zdrowotnej (turystyka rowerowa, korty tenisowe, hipoterapia). 16. Rozwój współpracy transgranicznej m.in. w ramach Euroregionu. 17. Wspólna Polityka Rolna UE kładąca nacisk na rozwój obszarów wiejskich i restrukturyzację sektora rolno-spożywczego. 18. Transfer zaawansowanej technologii. 19. Duży udział mikroprzedsiębiorstw w ogólnej liczbie prosperujących firm. 20. Powstanie prężnego ośrodka akademickiego w Bielsku-Białej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Emigracja zarobkowa wykształconych i przedsiębiorczych młodych ludzi za granicę lub do miast. 2. Degradacja naturalnej rzeźby terenu spowodowana działalnością wydobywczą (tereny wymagające rekultywacji i rewitalizacji). 3. Transgraniczne zanieczyszczenie środowiska i jego negatywny wpływ na stan zdrowia. 4. Regulacje NATURA 2000 i ograniczenia z tym związane. 5. Ograniczenia prawne w zakresie inwestycji. 6. Niedoskonałość, niestabilność przepisów prawnych i decyzji politycznych. 7. Wysoki poziom fiskalizmu i skomplikowane procedury prowadzenia działalności gospodarczej, w tym także działalności organizacji pozarządowych. 8. Brak odpowiednich instrumentów polityki rolnej pozwalających na zwiększenie opłacalności mniejszych gospodarstw rolnych. 9. Niedostateczna ilość środków budżetowych gmin w stosunku do inwestycji (niedobór środków budżetowych na realizację przyjętych zadań). 10. Rozwój turystyczny i gospodarczy kosztem środowiska. 11. Wysokie obciążenia podatkowe zniechęcające do inwestowania. 12. Zagrożenie powodzią. 13. Zwiększająca się powierzchnia nieużytków. 14. Zagrożenie patologiami społecznymi. 15. Ubożenie rodzin wielodzietnych. 16. Zanik rzemiosła rodzinnego. 17. Brak terenów na cele inwestycyjne.

Wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy SWOT:

Przeprowadzona analiza SWOT dla obszaru LSR pozwoliła na ocenę posiadanych zasobów, a także na określenie szans i zagrożeń. Jest ona spójna z opisem obszaru w rozdziale drugim, z uwarunkowaniami , przestrzennymi, geograficznymi, historycznymi i kulturowymi oraz z oceną społeczno- gospodarczą i specyfiką obszaru.

Do najmocniejszych stron jednomyślnie zaliczono położenie i związane z nim walory oraz posiadane dziedzictwo, zarówno przyrodnicze, historyczne jak i kulturowe. Jest to równocześnie szansa dla regionu na wzrost jego atrakcyjności i promocję poprzez wykorzystanie posiadanych zasobów, rozwój oferty turystyczno – rekreacyjnej i poprawę infrastruktury. Ankietowani uznali, iż należy rozbudować bazę rekreacyjną, gastronomiczną i noclegową, poszerzyć ofertę spędzania wolnego czasu z zakresu kultury, rekreacji i rozrywki oraz podjąć działania promujące gminy poprzez zachowanie i kultywowanie posiadanego dziedzictwa. Wpłynie to równocześnie na poprawę jakości życia mieszkańców, zwiększenie różnorodności gospodarczej i liczby miejsc pracy tworzonych w wyniku napływu większej ilości turystów.

W działaniach tych niewątpliwie pomocne będą środki zewnętrzne możliwe do pozyskania. Do chwili obecnej zarówno rolnicy, podmioty gospodarcze, gminy jak i organizacje pozarządowe wykazały dużą aktywność w aplikowaniu o środki z budżetu państwa i UE.

Mocną stroną obszaru jest również bogate środowisko kulturalne z prężnie działającymi organizacjami. Szansą, a zarazem celem będzie ciągła aktywizacja mieszkańców i wzmocnianie kapitału społecznego, w tym także poprzez umacnianie poczucia tożsamości i integrację mieszkańców obszaru. Za cel postawiono sobie, aby słabe strony wynikające z niedoinwestowania obszarów wiejskich stopniowo niwelować poprzez realizowanie projektów m. in. z działania „Odnowa i rozwój wsi”. Do niezbędnych inwestycji zaliczono w szczególności inwestycje z zakresu: infrastruktury komunikacyjnej, turystycznej, ochrony środowiska, oświaty oraz infrastruktury sportowej. Ważne jest przygotowanie przez gminy odpowiednich terenów pod inwestycje oraz prowadzenie przyjaznej polityki podatkowej tak, aby przedsiębiorcy zainteresowali się lokowaniem inwestycji na ich terenie.

Szansą dla obszaru jest niewątpliwie położenie w pobliżu dużych miast (Bielsko-Biała, Czechowice-Dziedzice, miasta Aglomeracji Śląskiej), w których to mieszkają potencjalni klienci oferowanych przez nas atrakcji. Stosunkowo czysty stan środowiska daje szanse rozwoju rolnictwa w kierunku rolnictwa ekologicznego, a także poprzez podejmowanie działalności nierolniczej jaką jest eko i agroturystyka. Wzmocni to szczególnie małe gospodarstwa mieszczące się na obszarach ONW. Działalność proekologiczna związana z podnoszeniem świadomości mieszkańców oraz promowanie i wdrażanie zastosowania odnawialnych źródeł energii pozwoli na utrzymanie stanu środowiska naturalnego w możliwie nienaruszonym stanie, a także na poprawę czystości powietrza i wód oraz ograniczy niekorzystne skutki rozwoju i zagospodarowania możliwości turystycznych regionu.

4. Określenie celów ogólnych i szczegółowych LSR oraz wskazanie planowanych przedsięwzięć służących osiągnięciu poszczególnych celów szczegółowych, w ramach których będą realizowane operacje, zwanych dalej "przedsięwzięciami".

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska zawiera cztery cele ogólne, wynikające z wizji rozwoju obszaru, przeprowadzonej analizy SWOT i opisu obszaru, a w szczególności jego specyfiki:

1. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD Ziemia Bielska poprzez zachowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego;
2. Aktywizacja mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego na obszarze LGD Ziemia Bielska;
3. Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD Ziemia Bielska;
4. Zwiększenie różnorodności gospodarczej i liczby miejsc pracy na obszarze LGD Ziemia Bielska.

Są to cele strategiczne, charakteryzujące się długim czasowo horyzontem realizacji. Cechuje je spójność z celami i założeniami Osi 4 Leader, określonymi w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi;
- poprawa jakości życia;
- aktywizacja mieszkańców, wzmocnienie kapitału społecznego;
- polepszenie zarządzania lokalnymi zasobami i ich waloryzacja;
- różnicowanie działalności gospodarczej, tworzenie pozarolniczych miejsc pracy;
- poprawa samoorganizacji i zarządzania na poziomie lokalnym.

Z celów ogólnych wynikają cele szczegółowe, o krótszym okresie realizacji, które są ich skonkretyzowaniem i dostarczają informacji w jaki sposób będą osiągnane. Plan działania Lokalnej Strategii Rozwoju zamykają przedsięwzięcia. Mają one postać lokalnych założeń, do realizacji których zaproszone są wszystkie podmioty działające na terenie Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska. Każdy z nich, bez względu na status, formę prawną, czy też obszar działania może przyczynić się do realizacji danego przedsięwzięcia, a tym samym celów szczegółowych i ogólnych LSR. Przedstawiony wpływ partnerów lokalnych i beneficjentów będzie najsilniejszy

w wyniku zgłaszania i realizowania projektów w ramach LSR, zgodnie z przewidzianymi działaniami:

- 4.1.3 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
- 4.1.3 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
- 4.1.3 Odnowa i rozwój wsi;
- 4.1.3 „Małe projekty”;
- 4.2.1 Funkcjonowanie LGD, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja;
- 4.3.1 Wdrażanie projektów współpracy.

Wytyczone cele są konkretne i mierzalne, stąd możliwe do zrealizowania w okresie wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju czyli do 2015 roku. Efekty będą zapewne widoczne już w trakcie i będą trwać znacznie dłużej, a przeprowadzone w ciągu tych kilku lat działania pociągną za sobą inne, które niejako będą ich kontynuacją po zakończeniu realizacji LSR. Skuteczność funkcjonowania LGD i realizowanych projektów będzie na bieżąco monitorowana i weryfikowana w formie corocznej

ewaluacji własnej, a miernikiem osiągnięcia poszczególnych celów i adekwatnych do nich oraz do specyfiki obszaru przedsięwzięć będą przedstawione w tabeli nr 19 wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Dokładne przedstawienie celów ogólnych i szczegółowych obrazuje tabela nr 18.

TABELA NR 18 CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU

Cel ogólny:	1. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD Ziemia Bielska poprzez zachowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.
Cele szczegółowe:	<ol style="list-style-type: none"> 1.1. Kształtowanie przestrzeni turystycznej z poszanowaniem zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz opracowanie i wdrożenie kompleksowej oferty turystycznej. 1.2. Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego. 1.3. Promocja obszaru objętego LSR, lokalnego folkloru i dziedzictwa kulturowego. 1.4. Utworzenie infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej na bazie dostępnych zasobów naturalnych.
Działania:	Przedsięwzięcia w ramach działań:
4.1.3 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	1. Przedsięwzięcia realizowane w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe (kuchnia regionalna, tradycyjne rzemiosła, rękodzieło, pamiątkarstwo, wytwarzanie produktów lokalnych w oparciu o tradycyjne zawody, rasy zwierząt i uprawy).
4.1.3 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	1. Przedsięwzięcia realizowane w oparciu o lokalne dziedzictwo kulturowe (kuchnia regionalna, tradycyjne rzemiosła, rękodzieło, pamiątkarstwo, wytwarzanie produktów lokalnych w oparciu o tradycyjne zawody, rasy zwierząt i uprawy).
4.1.3 Odnowa i rozwój wsi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rewitalizacja i zakup budynków charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji oraz ich adaptacja na cele publiczne 2. Odnawianie i eksponowanie obiektów architektury sakralnej, w tym cmentarzy, lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci. 3. Kultywowanie tradycji lokalnych społeczności i tradycyjnych zawodów. 4. Tworzenie ścieżek i szlaków kulturowych i historycznych. 5. Porządkowanie publicznej przestrzeni wiejskiej.
4.1.3 Małe projekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zachowanie lub odtworzenie, zabezpieczenie i oznakowanie cennego dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego, w szczególności obszarów objętych różnymi formami ochrony przyrody, w tym obszarów NATURA 2000 2. Prowadzenie badań, gromadzenie danych, odbudowa lub renowacja, zabezpieczenie, uporządkowanie i oznakowanie obiektów kulturowych i historycznych charakterystycznych dla danego terenu 3. Odnawianie, porządkowanie i oznakowanie prywatnych budynków i obiektów charakterystycznych dla budownictwa i krajobrazu danego regionu. 4. Organizacja imprez i konkursów tematycznie związanych z lokalnym dziedzictwem kulturowym (dotyczących świąt, tradycji, języka itp.) oraz ich promocja. 5. Wspieranie twórczości ludowej m.in. przez zakup strojów, eksponatów i wyposażenia zespołów i grup. 6. Remont świetlic wiejskich i ich wyposażenie.
4.2.1 Wdrażanie projektów współpracy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrażanie projektów współpracy dotyczących zachowania dziedzictwa kulturowego i charakteru wiejskiego obszaru LGD, w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> - przedsięwzięcia wdrażające innowacyjne sposoby zagospodarowania obiektów dziedzictwa kulturowego na cele publiczne - przedsięwzięcia związane z promocją dziedzictwa kulturowego (publikacje prom., imprezy np. Nasze kulinarne Dziedzictwo, strony www)
4.3.1 Funkcjonowanie, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja, takie jak: <ul style="list-style-type: none"> - działalność informacyjna, szkoleniowa i doradcza ułatwiająca mieszkańcom prowadzenie działalności na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszaru LGD - projekty edukacyjne i inne przyczyniające się do lepszego wykorzystania dziedzictwa kulturowego w rozwoju lokalnym obszaru - prace badawcze i analityczne dotyczące dziedzictwa kulturowego obszaru LGD.

Cel ogólny:	2. Aktywizacja mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego na obszarze LGD Ziemia Bielska
Cele szczegółowe:	2.1. Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia oraz spędzania wolnego czasu 2.2. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny 2.3. Podnoszenie świadomości ekologicznej 2.4. Poszerzenie oferty edukacyjnej umożliwiającej stałe podnoszenie kompetencji i nabywanie nowych umiejętności przez mieszkańców
Działania:	Przedsięwzięcia w ramach działań:
4.1.3 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	1. Przedsięwzięcia związane ze świadczeniem usług dla mieszkańców obszaru LSR np.: usługi informatyczne, edukacyjne (związane z podwyższaniem kwalifikacji zawodowych mieszkańców w kierunku nowych funkcji usługowych i wytwórczych), doradcze, rzemieślnicze, opiekuńcze, fizjoterapeutyczne, rekreacyjne, ochrona środowiska, odnawialne źródła energii i inne.
4.1.3 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	1. Przedsięwzięcia związane ze świadczeniem usług dla mieszkańców obszaru LSR np.: usługi informatyczne, edukacyjne, doradcze, rzemieślnicze, opiekuńcze, fizjoterapeutyczne, rekreacyjne, ochrona środowiska, odnawialne źródła energii i inne.
4.1.3 Odnowa i rozwój wsi	1. Realizacja inwestycji sprzyjających aktywności mieszkańców obejmujące budowę (w tym rozbudowę, przebudowę, remont) i wyposażenie obiektów i pomieszczeń pełniących funkcje miejsca spotkań mieszkańców. 2. Podnoszenie aktywności osób niepełnosprawnych poprzez niwelowanie barier architektonicznych na terenie objętym LSR. 3. Utworzenie szlaków i ścieżek rowerowych oraz dydaktyczno-edukacyjnych. 4. Poprawa infrastruktury utylizacji odpadów i odprowadzania ścieków.
4.1.3 Małe projekty	1. Podnoszenie świadomości społeczności lokalnej poprzez organizację szkoleń, warsztatów i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów z obszaru LSR. 2. Organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. 3. Rozwój aktywności społeczności lokalnej poprzez kultywowanie i promocję rzemiosła i ginących zawodów. 4. Promocja lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej wykorzystującej lokalne dziedzictwo. 5. Zaangażowanie mieszkańców w aktywną ochronę środowiska (prowadzenie edukacji proekologicznej, edukacji na rzecz segregacji odpadów i zainteresowania odnawialnymi źródłami energii) 6. Poszukiwanie i wdrażanie nowych propozycji zagospodarowania czasu wolnego. 7. Wspieranie zaradności społecznej, promowanie działań wychowawczych. 8. Wsparcie dla grup, organizacji i stowarzyszeń w działaniach mających na celu wzmocnienie kapitału społecznego
4.2.1 Wdrażanie projektów współpracy	1. Wdrażanie projektów współpracy w celu podniesienia poziomu aktywności mieszkańców obszaru LGD, w szczególności: - przedsięwzięcia umożliwiające poznanie metod aktywizowania mieszkańców i ich zaangażowania w kreowanie rozwoju lokalnego - przedsięwzięcia promujące aktywność i pracę społeczną na rzecz lokalnego środowiska - poszukiwanie i wdrażanie nowych sposobów wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (niepełnosprawni, rodziny patologiczne)
4.3.1 Funkcjonowanie, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja, takie jak: - działalność informacyjna, szkoleniowa i doradcza ułatwiająca mieszkańcom zaangażowanie w rozwój lokalny, w tym realizację Lokalnej Strategii Rozwoju - projekty edukacyjne i inne przyczyniające się do zwiększenia kapitału społecznego - prace badawcze i analityczne dotyczące aktywności mieszkańców obszaru LGD.

Cel ogólny:	3. Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD Ziemia Bielska
Cele szczegółowe:	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej 3.2. Poprawa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społeczno-kulturalnych 3.3. Promocja obszaru LSR 3.4. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej 3.5. Podnoszenie świadomości i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii
Działania:	Przedsięwzięcia w ramach działań:
4.1.3 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	<ul style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia związane z rozwojem oferty turystycznej i agroturystycznej (wypożyczalnie sprzętu sportowo-rekreacyjnego, produkcja lokalnych produktów, usługi turystyczne i gastronomiczne, baza noclegowa). 2. Przedsięwzięcia związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i podnoszeniem świadomości mieszkańców o korzyściach wynikających z wytwarzania produktów energetycznych z biomasy.
4.1.3 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia związane z rozwojem oferty turystycznej i agroturystycznej (wypożyczalnie sprzętu sportowo-rekreacyjnego, produkcja lokalnych produktów, usługi turystyczne i gastronomiczne, baza noclegowa) 2. Przedsięwzięcia związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i podnoszeniem świadomości mieszkańców o korzyściach wynikających z wytwarzania produktów energetycznych z biomasy.
4.1.3 Odnowa i rozwój wsi	<ul style="list-style-type: none"> 1. Projekty mające na celu poprawę infrastruktury technicznej, społeczno-kulturalnej, turystycznej i sportowo-rekreacyjnej (budowę, w tym rozbudowa, przebudowa, remont zagospodarowanie atrakcyjnych terenów, wykorzystanie istniejących walorów i zasobów) 2. Budowa małej infrastruktury turystycznej i około turystycznej oraz rekreacyjnej (punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarskich i rowerowych, szlaków konnych, ścieżek spacerowych i dydaktycznych, placów zabaw) 3. Poprawa infrastruktury drogowej (parkingi, oświetlenie, oznakowanie, ścieżki, pobocza, chodniki) 4. Zakup sprzętu, materiałów i usług służących odnowie miejscowości.
4.1.3 Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie nowych terenów sportowych dla młodzieży („małpi gaj”, skate park, plac zabaw itp.) 2. Budowa małej infrastruktury turystycznej i około turystycznej (punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarskich i rowerowych, szlaków konnych, ścieżek spacerowych i dydaktycznych). 3. Rozszerzanie form pomocy społecznej (tworzenie domów dziennego pobytu dla ludzi starszych, niepełnosprawnych itp.) 4. Promowanie i organizowanie pobytów zdrowotnych dla dzieci i dorosłych.
4.2.1 Wdrażanie projektów współpracy	<ul style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia umożliwiające promocję i wprowadzanie na rynek lokalnych produktów oraz projekty służące poprawie jakości obsługi turystów i dostępności do informacji turystycznej.
4.3.1 Funkcjonowanie, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	<ul style="list-style-type: none"> 1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja, takie jak: - działalność informacyjna, szkoleniowa, animacyjna i doradcza ułatwiająca mieszkańcom poprawę jakości życia.

Cel ogólny:	4. Zwiększenie różnorodności gospodarczej i liczby miejsc pracy na obszarze LGD Ziemia Bielska
Cele szczegółowe:	<p>4.1. Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym agroturystyki, oraz tworzenia nowych miejsc pracy</p> <p>4.2. Podejmowanie przez miejscowych rolników działalności nierolniczej.</p> <p>4.3. Pobudzenie wspólnych działań gospodarczych, kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych poprzez wielopłaszczyznowe kontakty społeczności lokalnej z partnerami.</p> <p>4.4. Pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.</p> <p>4.5. Poprawa systemu marketingu turystycznego</p>
Działania:	Przedsięwzięcia w ramach działań:
4.1.3 Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	<p>1. Realizowanie projektów informacyjnych, promocyjnych i doradczych związanych z podejmowaniem działalności nierolniczej.</p> <p>2. Projekty związane z różnicowaniem w kierunku działalności nierolniczej w zakresie: usług dla ludności, sprzedaży hurtowej i detalicznej, rzemiosła lub rękodzielnictwa, robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych, usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, eko i agroturystyka, usług transportowych, przetwórstwem produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, magazynowaniem i przechowywaniem towarów, wytwarzaniem produktów energetycznych z biomasy, doradztwem, rachunkowością i usługami informatycznymi.</p> <p>3. Wspieranie rozwoju gospodarstw agroturystycznych i podnoszenia jakości świadczonych usług.</p> <p>4. Budowa lub modernizacja obiektów umożliwiających składowanie i przechowywanie produktów (spichlerz, magazyny, chłodnie).</p>
4.1.3 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	<p>1. Realizowanie projektów informacyjnych, promocyjnych i doradczych związanych z podejmowaniem działalności nierolniczej, tworzeniem i rozwojem mikroprzedsiębiorstw.</p> <p>2. Projekty związane z tworzeniem i rozwojem mikroprzedsiębiorstw w zakresie: usług dla ludności, sprzedaży hurtowej i detalicznej, rzemiosła lub rękodzielnictwa, robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych, usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem, eko i agroturystyka, usług transportowych, przetwórstwem produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, magazynowaniem i przechowywaniem towarów, wytwarzaniem produktów energetycznych z biomasy, doradztwem, rachunkowością i usługami informatycznymi.</p> <p>3. Budowa lub modernizacja obiektów umożliwiających składowanie i przechowywanie produktów (spichlerz, magazyny, chłodnie).</p>
4.1.3 Odnowa i rozwój wsi	Budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych, rekreacyjnych lub społecznych.
4.1.3 Małe projekty	<p>1. Przedsięwzięcia związane z rozwojem lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania rozwoju, przetwarzania, wprowadzania na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym.</p> <p>2. Opracowanie i wprowadzenie znaku jakości dla produktów lokalnych.</p> <p>3. Organizacja sieci dystrybucji i sprzedaży lokalnych oraz ekologicznych produktów (sklepy, stoiska ekologiczne)</p> <p>4. Podnoszenie świadomości na temat zdrowej żywności.</p> <p>5. Opracowanie i upowszechnianie katalogu ofert inwestycyjnych (możliwości i korzyści lokalizacji działalności gosp. na obszarze LSR)</p>
4.2.1 Wdrażanie projektów współpracy	1. Przedsięwzięcia umożliwiające utworzenie ponadlokalnego programu usługowego jako elementu ożywienia gospodarczego. Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców poprzez stałą współpracę z innymi LGD i jednostkami wspierającymi rozwój gospodarki (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, itd.).
4.3.1 Funkcjonowanie, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	1. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działania „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja, takie jak: - działalność informacyjna, szkoleniowa i doradcza dotycząca różnicowania i rozwoju działalności mieszkańców na terenie LSR (wjazdy studyjne)

TABELA NR 19 WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ

Typ wskaźnika	Cel ogólny:	1. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD poprzez zachowanie i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.					Źródło weryfikacji wskaźnika
	Cele szczegółowe:	1.1 Kształtowanie przestrzeni turystycznej z poszanowaniem zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz opracowanie i wdrożenie kompleksowej oferty turystycznej 1.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego 1.3 Promocja obszaru objętego LSR, lokalnego folkloru i dziedzictwa kulturowego 1.4 Utworzenie infrastruktury wypoczynkowo - rekreacyjnej na bazie dostępnych zasobów naturalnych					
	Przedsięwzięcia w ramach :						
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro - przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Wdrażanie projektów współpracy	Funkcjonowanie LGD, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	
Produktu	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (rolnicy) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (mikroprzedsiębiorcy, osoby fizyczne) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba mikroprzedsiębiorstw w objętych wsparciem - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (instytucje, organizacje) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (instytucje, organizacje, osoby fizyczne) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba osób objętych szkoleniami - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory	- Liczba projektów współpracy - Wielkość obszaru objętego projektem - Ilość osób objętych projektem - Innowacyjność projektów - Zintegrowanie projektów - Ilość przedsięwzięć związanych z promocją i wdrażaniem nowych sposobów zagospodarowania dziedzictwa kulturowego	- Liczba zleconych ekspertyz, analiz, ocen i ewaluacji dotyczących obszaru LSR i jego dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego - Liczba akcji informacyjnych i promujących LSR - Liczba produktów promocyjnych i informacyjnych - Liczba projektów edukacyjnych związanych z lepszym wykorzystaniem dziedzictwa	- GUS - Dokumentacja LGD - Badania własne

	wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu turystyki, - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska - Liczba projektów opartych o lokalne dziedzictwo kulturowe	publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu turystyki - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska - Liczba projektów opartych o lokalne dziedzictwo kulturowe	inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu turystyki i kształtowania przestrzeni turystycznej - Liczba projektów dotyczących infrastruktury kultury - Liczba projektów dotyczących infrastruktury wypoczynkowo - rekreacyjnej - Liczba budynków kultury, charakterystycznych dla regionu, sakralnych itp. poddanych modernizacji i/lub adaptacji na cele publiczne - Liczba zmodernizowanych obiektów - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska - Liczba projektów dotyczących porządkowania przestrzeni publicznej - Liczba nowych ścieżek i szlaków kulturowych i historycznych	gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu lokalnej twórczości - Liczba projektów dotyczących infrastruktury kultury i świetlic wiejskich - Liczba projektów z zakresu prowadzenia badań, odnawiania, znakowania obiektów cennego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego		kulturowego w rozwoju lokalnym - Liczba beneficjentów, którzy skorzystali z usług informacyjnych i szkoleniowych ułatwiających prowadzenie działalności na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszaru	
--	--	---	--	---	--	--	--

Rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy - Wzrost liczby gospodarstw rolnych prowadzących działalność nierolniczą - Liczba projektów z zakresy transportu 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstw - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki - Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury - Liczba projektów z zakresy transportu 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba odnowionych obiektów - Liczba miejscowości gdzie zrewitalizowana została przestrzeń publiczna - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki - Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury - Liczba projektów z zakresy transportu - Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej objętej wsparciem 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba odnowionych obiektów - Liczba uczestników szkoleń, którzy zakończyli je z wynikiem pozytywnym - Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby publikacji na temat obszaru i posiadanego dziedzictwa - Wzrost ilości imprez promujących obszar 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów uczestniczących w szkoleniach, seminariach, konferencjach, spotkaniach informacyjnych nt. LGD - Wzrost ilości badań i analiz na temat dziedzictwa obszaru LGD - Wzrost liczby przedsięwzięć edukacyjnych przyczyniających się do lepszego wykorzystania dziedzictwa 	<ul style="list-style-type: none"> - GUS - Dane PUP w Bielsku-Białej - Dane JST z terenu LGD Ziemia Bielska -Badania własne, dane z JST, partnerów i członków LGD
Oddziaływania	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Zwiększenie różnorodności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Zwiększenie różnorodności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Poprawa estetyki wsi - Wzrost dochodów mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> -GUS -Badania własne -Dane z JST, partnerów i członków LGD

Typ wskaźnika	2. Aktywizacja mieszkańców i wzmocnienie kapitału społecznego na obszarze LGD Ziemia Bielska						Źródło weryfikacji wskaźnika
	Cel ogólny:	2.1 Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia oraz spędzania wolnego czasu					
	Cele szczegółowe:	2.2 Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny					
		2.3. Podnoszenie świadomości ekologicznej					
		2.4 Poszerzenie oferty edukacyjnej umożliwiającej stałe podnoszenie kompetencji i nabywanie nowych umiejętności przez mieszkańców					
	Przedsięwzięcia w ramach :						
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro - przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Wdrażanie projektów współpracy	Funkcjonowanie LGD, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	
Produktu	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba projektów związanych ze świadczeniem usług dla mieszkańców LSR - Liczba beneficjentów (rolnicy) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba mikroprzedsiębiorstw w objętych wsparciem - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba projektów związanych ze świadczeniem usług dla mieszkańców LSR - Liczba beneficjentów (mikroprzedsiębiorcy, osoby fizyczne) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba mikroprzedsiębiorstw w objętych wsparciem - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba projektów zakresu inwestycji sprzyjających aktywności mieszkańców - Liczba projektów poprawiających utylizację odpadów i odprowadzanie ścieków - Liczba beneficjentów (instytucje, organizacje) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba projektów beneficjentów (instytucje, organizacje, osoby fizyczne) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba osób objętych szkoleniami - Liczba projektów podnoszących świadomość społeczności lokalnej (szkolenia, warsztaty itp.) - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba projektów współpracy - Wielkość obszaru objętego projektem - Ilość osób objętych projektem - Innowacyjność projektów - Zintegrowanie projektów - Ilość przedsięwzięć związanych z poznaniem i wdrażaniem metod aktywizowania mieszkańców i zaangażowania ich w kreowanie rozwoju lokalnego - Ilość przedsięwzięć promujących 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba zleconych ekspertyz, analiz, ocen i ewaluacji dotyczących aktywności mieszkańców obszaru LGD - Liczba akcji informacyjnych i promujących LSR - Liczba produktów promocyjnych i informacyjnych - Liczba projektów edukacyjnych związanych z ułatwianiem mieszkańcom zaangażowania w rozwój lokalny - Liczba beneficjentów, którzy 	<ul style="list-style-type: none"> - GUS - Dokumentacja LGD - Badania własne

	<p>publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu poszerzenia oferty spędzania wolnego czasu - Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska - Liczba projektów z zakresu edukacji - Liczba produktów promocyjnych i informacyjnych</p>	<p>(łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu poszerzania oferty spędzania wolnego czasu zwłaszcza zdrowego i aktywnego - Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska - Liczba projektów z zakresu edukacji - Liczba produktów promocyjnych i informacyjnych</p>	<p>zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu tworzenia szlaków i ścieżek dydaktyczno- edukacyjnych - Liczba projektów dotyczących niwelowania barier architektonicznych - Liczba budynków poddanych modernizacji - Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska - Liczba projektów z zakresu edukacji - Liczba produktów promocyjnych i informacyjnych</p>	<p>zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu angażowania mieszkańców w aktywną ochronę środowiska - Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska - Liczba projektów z zakresu edukacji, wsparcia zaradności społecznej oraz działań wzmacniających kapitał społeczny - Liczba produktów promocyjnych i informacyjnych - Liczba projektów z zakresu poszukiwania i wdrażania nowych propozycji zagospodarowania wolnego czasu - Liczba zorganizowanych imprez kulturalnych, rekreacyjnych,</p>	<p>aktywność społeczną, pracę na rzecz lokalnego środowiska oraz wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</p>	<p>skorzystali z projektów edukacyjnych podnoszących kapitał społeczny</p>	
--	---	---	--	---	--	--	--

<p>Rezultatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy - Wzrost liczby gospodarstw rolnych prowadzących działalność nierolniczą - Wzrost ilości i różnorodności usług umożliwiających zdrowe i aktywne spędzanie wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstw - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki - Liczba nowych ofert w zakresie usług dla mieszkańców LSR 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba odnowionych obiektów - Liczba miejscowości gdzie zrewitalizowana została przestrzeń publiczna - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie aktywności mieszkańców - Liczba projektów z zakresy transportu - Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej objętej wsparciem 	<p>sportowych itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba odnowionych obiektów - Liczba miejscowości gdzie zrewitalizowana została przestrzeń publiczna - Liczba uczestników szkoleń, którzy zakończyli je z wynikiem pozytywnym - Liczba nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstw - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki - Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury - Liczba osób objętych programami kształtowania postaw ekologicznych - Liczba projektów z zakresy transportu - Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej objętej wsparciem - Liczba beneficjentów uczestniczących w szkoleniach, 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost ilości poznanych i wdrażanych metod aktywizowania mieszkańców - Wzrost ilości przedsięwzięć promujących aktywność społeczną 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów uczestniczących w szkoleniach, seminariach, konferencjach, spotkaniach informacyjnych nt. LGD - Wzrost liczby przedsięwzięć edukacyjnych przyczyniających się do zwiększenia kapitału społecznego - Wzrost liczby badań i analiz dotyczących aktywności mieszkańców obszaru LGD 	<ul style="list-style-type: none"> - GUS - Dane PUP w Bielsku-Białej - Dane JST z terenu LGD Ziemia Bielska
-------------------------	---	--	---	--	---	--	--

				seminariach, konferencjach, spotkaniach informacyjnych nt. LGD			
Oddziaływania	- Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Poprawa jakości życia - Wzrost ilości oferowanych usług - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Zwiększenie różnorodności gospodarczej	- Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Zwiększenie różnorodności gospodarczej	- Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Poprawa estetyki miejscowości	- Wzrost gospodarczy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców	- Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego	- Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego	
Typ wskaźnika	Cel ogólny:	3. Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD Ziemia Bielska					Źródło weryfikacji wskaźnika
	Cele szczegółowe:	3.1 Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej 3.2 Poprawa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społeczno - kulturowych 3.3 Promocja obszaru LSR 3.4 Rozwój infrastruktury komunikacyjnej 3.5 Podnoszenie świadomości i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii					
	Przedsięwzięcia w ramach :						
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro - przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Wdrażanie projektów współpracy	Funkcjonowanie LGD, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	
Produktu	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (rolnicy)	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (mikroprzedsiębiorcy,	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (instytucje,	- Liczba projektów - Liczba beneficjentów (instytucje,	- Liczba projektów współpracy - Wielkość	- Liczba zleconych ekspertyz, analiz, ocen i ewaluacji	- GUS - Dokumentacja LGD - Badania własne

	<ul style="list-style-type: none"> - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba osób objętych szkoleniami - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu turystyki i agroturystyki - Liczba projektów dotyczących odnawialnych źródeł energii - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska 	<p>osoby fizyczne)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba mikroprzedsiębiorstw w objętych wsparciem - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu turystyki i agroturystyki - Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska 	<p>organizacje,)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej - Liczba projektów dotyczących infrastruktury technicznej, drogowej, społeczno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej - Liczba obiektów wybudowanych, poddanych modernizacji i/lub 	<p>organizacje, osoby fizyczne)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba osób objętych szkoleniami - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) zawiązanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu małej infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej - Liczba projektów z zakresu rozszerzenia form pomocy społecznej - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska 	<p>obszaru objętego projektem</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ilość osób objętych projektem - Innowacyjność projektów - Zintegrowanie projektów - Ilość przedsięwzięć związanych z promocją i wprowadzaniem na rynek lokalnych produktów - Ilość przedsięwzięć służących poprawie jakości obsługi turystów i dostępności do informacji turystycznej 	<p>dotyczących aktywności mieszkańców obszaru LGD</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów korzystających z działalności informacyjnej, szkoleniowej, a animacyjnej i doradczej LGD ułatwiającej poprawę jakości życia mieszkańcom obszaru 	
--	--	---	---	--	---	--	--

			adaptacji oraz wyposażonych - Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej - Liczba projektów mających na celu poprawę jakości środowiska	- Liczba projektów z zakresu edukacji - Liczba projektów dotyczących promowania i organizacji pobytów zdrowotnych - Liczba projektów tworzących nowe tereny sportowe dla młodzieży			
Rezultatu	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Wzrost liczby gospodarstw rolnych prowadzących działalność nierolniczą - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki i agroturystyki - Liczba osób objętych programami kształtowania postaw ekologicznych - Liczba projektów z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstw - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki i agroturystyki - Liczba osób objętych programami kształtowania postaw ekologicznych - Liczba projektów z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba odnowionych obiektów - Liczba miejscowości gdzie zrewitalizowana została przestrzeń publiczna - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki - Liczba osób objętych programami kształtowania postaw ekologicznych - Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej, drogowej, oświatowej, turystycznej, społeczno-kulturalnej objętej wsparciem	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba uczestników szkoleń, którzy zakończyli je z wynikiem pozytywnym - Wzrost liczby terenów sportowych dla młodzieży - Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem - Wzrost ilości form pomocy społecznej - Wzrost ilości promowanych i organizowanych pobytów zdrowotnych - Poszerzenie oferty turystycznej i okołoturystycznej (ilość punktów widokowych, biwakowych, wypoczynkowych, tras narciarskich, rowerowych,	- Wzrost ilości wprowadzonych na rynek produktów lokalnych - Wzrost ilości przedsięwzięć poprawiających jakość obsługi turystów i dostępności do informacji turystycznej	- Liczba beneficjentów uczestniczących w szkoleniach, seminariach, konferencjach, spotkaniach informacyjnych LGD - Wzrost liczby przedsięwzięć przyczyniających poprawy jakości życia mieszkańców	- GUS - Dane PUP w Bielsku-Białej - Dane JST z terenu LGD Ziemia Bielska

				konnych, spacerowych itp.)			
Oddziaływania	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Wzrost różnorodności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Wzrost różnorodności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Poprawa jakości infrastruktury miejscowości - Poprawa wyposażenia obiektów 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Szersza oferta pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego 	
Typ wskaźnika	Cel ogólny:	4. Zwiększenie różnorodności gospodarczej i liczby miejsc pracy na obszarze LGD Ziemia Bielska					Źródło weryfikacji wskaźnika
	Cele szczegółowe:	4.1 Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym agroturystyki, oraz tworzenia nowych miejsc pracy 4.2 odejmowanie przez miejscowych rolników działalności nierolniczej 4.3 Pobudzenie wspólnych działań gospodarczych, kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych poprzez wielopłaszczyznowe kontakty społeczności lokalnej z partnerami 4.4 Pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców 4.5 Poprawa systemu marketingu turystycznego					
	Przedsięwzięcia w ramach :						
	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro - przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Wdrażanie projektów współpracy	Funkcjonowanie LGD, w tym nabywanie umiejętności i aktywizacja	
Produktu	- Liczba projektów	- Liczba projektów	- Liczba projektów	- Liczba projektów	- Liczba	- Liczba	- GUS

	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów (rolnicy) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu informacji, promocji i doradztwa związanych z przechodzeniem na działalność nierolniczą - Liczba projektów tworzenia miejsc składowania i przechowywania produktów - Liczba projektów związanych z różnicowaniem w 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów (mikroprzedsiębiorcy, osoby fizyczne) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba mikroprzedsiębiorstw w objętych wsparciem - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów z zakresu informacji, promocji i doradztwa związanych z przechodzeniem na działalność nierolniczą, tworzeniem i rozwojem 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów (rolnicy, mikroprzedsiębiorcy, instytucje, organizacje, osoby fizyczne) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba projektów związanych z budową, remontem lub przebudową infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych, rekreacyjnych lub 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba beneficjentów (instytucje, organizacje, osoby fizyczne) - Wartość projektów, inwestycji - Wartość pomocy ze środków publicznych - Liczba osób objętych szkoleniami - Liczba innowacyjnych przedsięwzięć, produktów, usług - Liczba partnerstw (sieci współpracy) związanych na szczeblu lokalnym i regionalnym - Liczba przedsięwzięć zintegrowanych (łączyjących sektory publiczny, społeczny, gospodarczy) - Liczba dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu - Liczba przedsięwzięć związanych z opracowaniem i wprowadzeniem na rynek znaku jakości produktów lokalnych - Liczba przedsięwzięć związanych z 	<ul style="list-style-type: none"> projektów współpracy - Wielkość obszaru objętego projektem - Ilość osób objętych projektem - Innowacyjność projektów - Zintegrowanie projektów - Ilość przedsięwzięć związanych z promocją i wprowadzaniem na rynek lokalnych produktów - Ilość przedsięwzięć służących rozwojowi przedsiębiorczości mieszkańców poprzez współpracę z innymi LGD oraz jednostkami wspierającymi rozwój gospodarki - Ilość przedsięwzięć umożliwiających 	<ul style="list-style-type: none"> zleconych ekspertyz, analiz, ocen i ewaluacji dotyczących aktywności mieszkańców obszaru LGD - Liczba beneficjentów korzystających z działalności informacyjnej, szkoleniowej, a animacyjnej i doradczej LGD dotyczącej różnicowania i rozwoju działalności mieszkańcom na terenie LGD 	<ul style="list-style-type: none"> - Dokumentacja LGD - Badania własne
--	--	--	---	---	--	---	--

	kierunku działalności nierolniczej w zakresie osi 3 PROW 2007 - 2013	mikroprzedsiębiorstw w - Liczba projektów związanych z tworzeniem i rozwojem mikroprzedsiębiorstw w zakresie osi 3 PROW 2007 - 2013 - Liczba projektów tworzenia miejsc składowania i przechowywania produktów	społecznych	tworzeniem sieci dystrybucji i sprzedaży lokalnych oraz ekologicznych produktów - Liczba przedsięwzięć związanych z podnoszeniem świadomości na temat zdrowej żywności - Liczba przedsięwzięć związanych z opracowaniem i upowszechnieniem katalogu ofert inwestycyjnych obszaru - Liczba przedsięwzięć związanych z rozwojem lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej	ch utworzenie ponadlokalnego programu usługowego jako elementu żywienia gospodarczego		
Rezultatu	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Wzrost liczby gospodarstw rolnych prowadzących działalność nierolniczą - Liczba osób, które skorzystały z usług informacyjnych i doradczych, a przez to podniosły swoje kwalifikacje i wiedzę na temat	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Wzrost liczby działalności nierolniczych, tworzonych i rozwiniętych mikroprzedsiębiorstw w - Liczba osób, które skorzystały z usług informacyjnych i doradczych, a przez	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba odnowionych obiektów - Liczba miejscowości gdzie zrewitalizowana została przestrzeń publiczna - Liczba wypromowanych ofert programowych w zakresie turystyki	- Liczba utworzonych miejsc pracy - Liczba uczestników szkoleń, którzy zakończyli je z wynikiem pozytywnym - Liczba nowoutworzonych mikroprzedsiębiorstw - Liczba osób objętych programami kształtowania postaw ekologicznych	- Wzrost ilości wprowadzonych na rynek produktów lokalnych - Wzrost ilości przedsięwzięć ponadlokalnego programu umożliwiającego ożywienie gospodarcze - Wzrost przedsiębiorcz	- Liczba beneficjentów uczestniczących w szkoleniach, seminariach, konferencjach, spotkaniach informacyjnych nt. LGD - Wzrost liczby przedsięwzięć informacyjnych, szkoleniowych, animacyjnych i	- GUS - Dane PUP w Bielsku-Białej - Dane JST z terenu LGD Ziemia Bielska

	<p>podejmowania działalności nierolniczej</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby miejsc gdzie będzie możliwe składowanie i przechowywanie produktów 	<p>to podniosły swoje kwalifikacje i wiedzę na temat tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost liczby miejsc gdzie będzie możliwe składowanie i przechowywanie produktów 	<ul style="list-style-type: none"> - Liczba nowych ofert programowych w zakresie kultury - Liczba projektów z zakresy transportu - Wzrost ilości obiektów nowych oraz odremontowanych i przebudowanych związanych z rozwojem funkcji turystycznych, rekreacyjnych lub społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost ilości wypromowanych lokalnych produktów - Wzrost ilości miejsc gdzie można zakupić lokalne i ekologiczne produkty na obszarze LGD - Stworzenie nowego, lokalnego znaku jakości 	<p>ości mieszkańców</p>	<p>doradczych dotyczącej różnicowania i rozwoju działalności na terenie LGD</p>	
Oddziaływania	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Wzrost różnorodności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Wzrost różnorodności gospodarczej 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców - Poprawa jakości infrastruktury miejscowości - Poprawa wyposażenia obiektów 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost gospodarczy - Tworzenie miejsc pracy - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego - Wzrost ruchu turystycznego - Wzrost dochodów mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost poczucia tożsamości i integracji na obszarze LGD - Poprawa jakości życia - Wzrost atrakcyjności obszaru - Wzmocnienie kapitału społecznego 		

5. Określenie misji LGD.

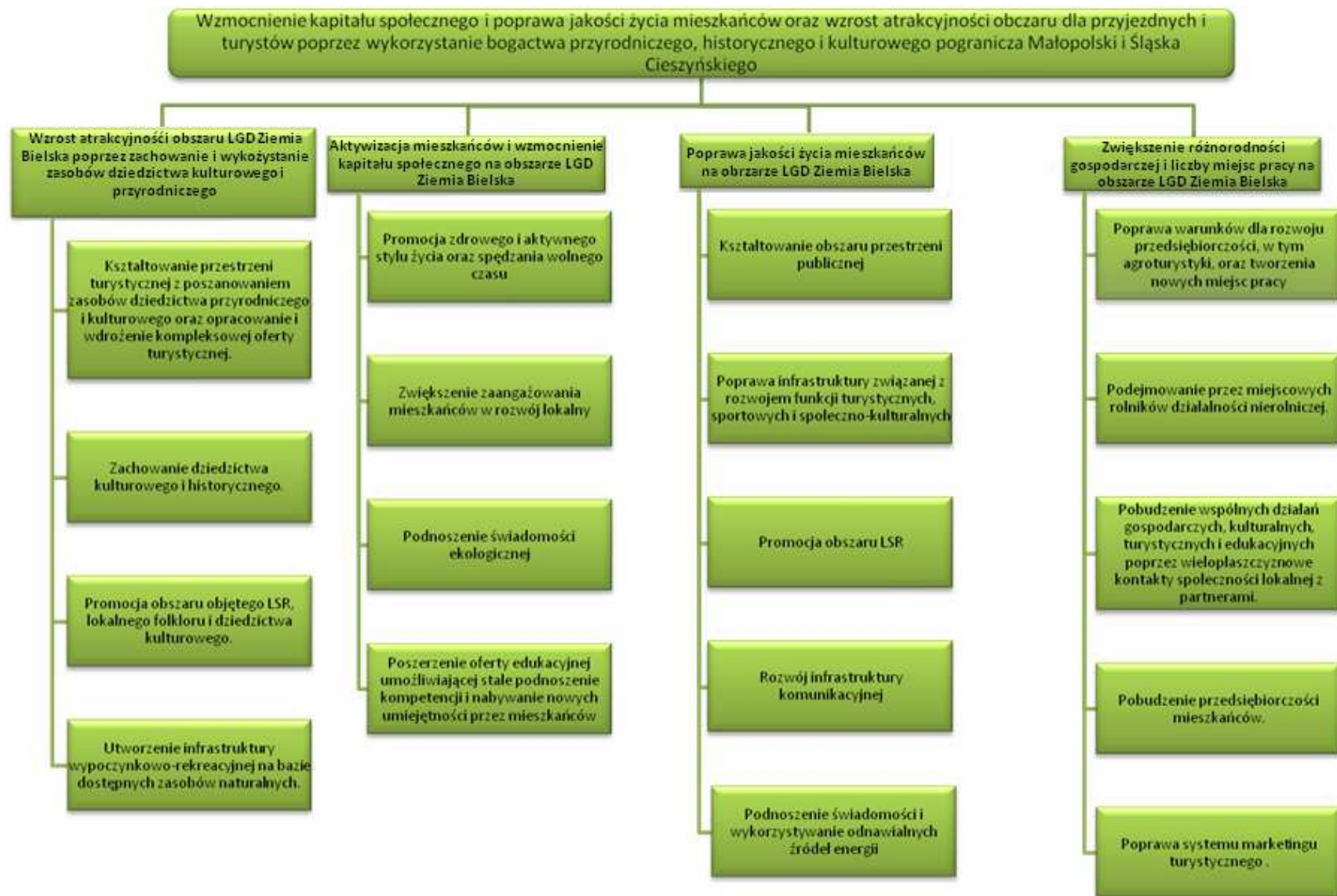
Podczas spotkań roboczych w lipcu 2008 roku przeprowadzonych z przedstawicielami trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego uczestnicy określili misję Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska stanowiącą strategiczny cel powołania Stowarzyszenia, myśl przewodnią wyrażającą i wyjaśniającą sens istnienia i działania LGD, która nawiązuje do jej fundamentalnych założeń i wartości.

Misją Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska jest:

**Wzmocnienie kapitału społecznego i poprawa jakości życia
mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności obszaru dla przyjezdnych
i turystów poprzez wykorzystanie bogactwa przyrodniczego,
historycznego i kulturowego pogranicza Małopolski
i Śląska Cieszyńskiego.**

Sposób działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska, cele ogólne i szczegółowe mające przyczynić się do realizacji misji przedstawiono poniżej w formie schematu. Sposób realizacji znajduje się w rozdziale nr 12: Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR.

Schemat działania LGD, cele ogólne i szczegółowe mające przyczynić się do realizacji misji przedstawiono poniżej:



6. Wykazanie spójności specyfiki obszaru z celami LSR

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju, które określono na podstawie analizy SWOT i specyfiki obszaru, realizują priorytety wspólnotowe i krajowe dla obszarów wiejskich.

Duży potencjał obszaru LGD, zarówno przyrodniczy, historyczny jak i kulturowy, nie był dotychczas w wystarczającym stopniu wykorzystywany w rozwoju społeczno-gospodarczym. Gminy należące do LGD, w większości gminy wiejskie, dwie o charakterze miejsko-wiejskim, położone są wokół dużego miasta jakim jest Bielsko-Biała, a w drugiej kolejności Czechowice-Dziedzice. W związku z tym gminy te często pełnią tylko rolę „sypialni” i żyją w cieniu miast. Atrakcyjność terenu i bliskość nie tylko do ww. miast ale i całej aglomeracji śląskiej (60 km do Katowic) przyciąga jako miejsce stałego czy sezonowego zamieszkania. Opracowana Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia Ziemia Bielska zintegrowała i zaktywizowała wszystkich partnerów, zmobilizowała do udziału w wyborze celów opartych o lokalną kulturę, tradycję, bogactwo materialne, w tym przyrodnicze. Ich realizacja pozwoli na poprawę relacji między poszczególnymi gminami, wzmocni rozwój gospodarczy obszaru, zwłaszcza najbardziej peryferyjnych jego części. Ludność mieszkająca na terenie LGD zamierza promować swój obszar, lokalny folklor, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze poprzez rozwój bazy do rekreacji i krótkotrwałego wypoczynku w komfortowych warunkach, ciszy, spokoju, w bliskości wspaniałej przyrody. Posiadane walory będą też wykorzystane poprzez rozwój rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego, promocję zdrowej żywności i aktywnego spędzania wolnego czasu. Dbalność o zachowanie posiadanego dziedzictwa przyrodniczego jak i chęć poprawy jakości życia mieszkańców wyrażać się będą w podnoszeniu świadomości ekologicznej i stosowaniu odnawialnych źródeł energii.

Realizacja strategii przyczyni się również do zwiększenia aktywności i przedsiębiorczości mieszkańców, zachęci do podejmowania wspólnych działań poprzez wielopłaszczyznowe kontakty społeczności lokalnej, wzmocni kapitał społeczny.

Cele określone dla LSR wykorzystują bogate zasoby obszaru wraz ze swoją specyfiką na co wskazują planowane przedsięwzięcia związane m.in. z turystką, kulturą i tradycją (zabytki, imprezy, rzemiosło, kuchnia); poprawą infrastruktury i estetyki miejscowości.

7. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.

Lokalną Strategię Rozwoju dla LGD Ziemia Bielska cechuje podejście zintegrowane. Opracowana przy aktywnej współpracy sektorów publicznego, społecznego i gospodarczego pozwoliła na wypracowanie takich celów głównych, szczegółowych i przedsięwzięć gdzie każdy z sektorów realizując cele własne przyczyni się zarazem do lepszego wykorzystania posiadanych zasobów obszaru i wzmocni zakładany efekt synergii. Cele są ze sobą spójne i oddziałują na siebie, realizacja jednego z czterech celów głównym przyczynia się automatycznie do realizacji kolejnego z nich. Współpraca pomiędzy różnymi podmiotami gospodarczymi (np. rolnikami przechodzącymi na działalność nierolniczą, mikroprzedsiębiorcami oferującymi szeroki wachlarz usług) i ww. sektorami przyczyni się do ich realizacji i osiągnięcia efektów wynikających z realizacji LSR. Jest to m.in. wzmocnienie kapitału społecznego, zwiększenie różnorodności gospodarczej, poprawa jakości życia mieszkańców, ich integracja, aktywizacja i wzajemna współpraca; zaangażowanie w rozwój lokalny, nabycie nowych umiejętności. Zaplanowane do wdrażania przedsięwzięcia zmierzają do realizacji wspólnej wizji, tj. wzmocnienie kapitału ludzkiego, poprawy jakości życia mieszkańców i podniesienia atrakcyjności obszaru w oparciu o miejscowe bogactwo przyrodnicze, historyczne i kulturowe. Za bezcenne bogactwo, które kreować będzie rozwój gospodarczy uznano przede wszystkim zasoby ludzkie, a także bogate w różnorodność dziedzictwo przyrodnicze, historyczne i kulturowe .

Przedsięwzięcia mające na celu zachowanie dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego przyczynią się zarazem do podniesienia jakości życia mieszkańców, ich integracji oraz rozwoju drzemiącego w nich kapitału.

- **Zasoby ludzkie** – przedsięwzięcia przyniosą wzrost aktywności społeczno-gospodarczej, podniosą poziom wiedzy, umiejętności, rozwiną przedsiębiorczość, motywację i samorealizację.
- **Zasoby przyrodnicze** – będą wykorzystane przy realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem turystyki, sportu, ochroną przyrody, np. budowa ścieżek przyrodniczych, edukacyjnych, rowerowych, pieszych, zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych, małej infrastruktury przyrodniczej i turystycznej oraz poprawę estetyki miejscowości.
- **Zasoby historyczne** – realizacja przedsięwzięć związanych z rewitalizacją obiektów historycznych i ich przystosowaniem do pełnienia nowych funkcji, np. turystycznych czy społecznych.
- **Zasoby kulturowe** – przedsięwzięcia związane z podtrzymywaniem i promowaniem lokalnej kultury, integracją mieszkańców, wzmacnianie ich tożsamość, aktywność, szacunek do tradycji, podnoszące poziom świadomości, identyfikacji i wiedzy na temat obszaru. Przyczynią się do promocji obszaru i podniesienia jego konkurencyjności turystycznej, a także stanowiąc mogą źródło dodatkowych dochodów mieszkańców.

Wszystkie sektory tworzące LGD (sektor społeczny, publiczny i gospodarczy) oraz różne sektory gospodarki, które są grupami docelowymi przedsięwzięć odniosą korzyści z realizacji LSR przez wzajemną korelację przedsięwzięć, które się uzupełniają i są od siebie zależne. Tylko ich wielosektorowy charakter umożliwi przyspieszenie rozwoju gospodarczego.

Wykorzystanie zasobów przyrodniczych przy ich dużej różnorodności podniesie atrakcyjność turystyczną i poprawi promocję obszaru. Sektor publiczny wspierać będzie te działania m.in. poprzez poprawę stanu ochrony środowiska i stanu infrastruktury technicznej i społecznej. Przedsiębiorcy mieszkańcy realizować będą przedsięwzięcia związane z uzyskaniem dodatkowego dochodu np. rolnicy z działalności pozarolniczej jaką jest agroturystyka, a przedsiębiorcy przez uruchamianie działalności rzemieślniczej i usługowej np. punktów z małą gastronomią. Przyczyni się to do poprawy statusu materialnego mieszkańców, wzrostu dochodów gminy, zwiększenia różnorodności gospodarczej, powstania nowych, atrakcyjnych miejsc pracy. Poprawa stanu infrastruktury społecznej we wsiach realizujących Plany Odnowy Miejscowości wzbogaci ofertę turystyczną, poprawi wizerunek i estetykę wsi, podniesie jakość życia i zintegruje mieszkańców. Aktywizacja mieszkańców, wzmocnienie kapitału społecznego, działalność sektora pozarządowego w zakresie kultywowania tradycji i lokalnej kultury przyczyni się do wzrostu napływu turystów, integracji mieszkańców, zachowania tożsamości. Projekty współpracy w kraju i zagranicą umożliwią wymianę doświadczeń i będą inspiracją dla nowych przedsięwzięć i wspólnej realizacji projektów.

Jak wyglądać będą bezpośrednie związki między lokalnymi podmiotami? Powodzenie realizacji każdego z czterech celów uzależnione jest od jak najszerszego uczestnictwa społeczności lokalnej, co wyraża stopień ich zintegrowania. Co więcej, uczestnictwo to nie wszystko – niezbędna jest ścisła współpraca oraz koordynacja działań. Rolą LGD będzie wspieranie mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw, instytucji samorządowych i innych w korzystaniu ze środków Osi 4 LEADER Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Od aktywności partnerów lokalnych zależeć będzie osiągnięcie celów LSR oraz rozwój obszaru.

8. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.

Innowacyjne rozwiązania najczęściej koncentrują się na rozwoju nowych funkcji obszaru, dążąc do wprowadzenia nowych oraz wzmocnienia i upowszechnienia działań oraz zjawisk już zapoczątkowanych na danym obszarze. Lokalna Strategia Rozwoju zawiera aspekt innowacyjny w odniesieniu do lokalnej społeczności, poprzez planowanie i wprowadzanie nowatorskich działań, których rezultatem będzie wzrost kapitału społecznego.

Innowacyjnym podejściem w ramach LSR jest przede wszystkim to, że w bezpośrednie opracowanie dokumentu strategicznego włączyła się wyjątkowo liczna grupa mieszkańców, która tworzyła ją z wielkim zaangażowaniem przez wiele spotkań warsztatowych, tak formalnych jak i spontanicznych, oraz przez konsultowanie najpierw fragmentów LSR, a później gotowego projektu i wnoszenie swoich cennych uwag. Grupa ta wykazała się dużym zrozumieniem zasad LEADERA oraz spójności obszaru, tworzonego przez osiem gmin i trzy sektory.

Powstała LSR i jej realizacja opiera się o zasoby uwzględnione we wszystkich strategiach gmin i innych dokumentach planistycznych, gdyż tylko aktywne i komplementarne ich wykorzystanie może przynieść wymierny efekt społeczny i gospodarczy. W odróżnieniu od innych strategii za realizację LSR czują się odpowiedzialni sami mieszkańcy obszaru LGD - co również jest nowością. Dysponują oni instrumentami do jej wdrażania m.in. przez możliwość realizacji komplementarnych operacji.

Uspołecznienie strategii i aktywność mieszkańców w jej wdrażanie poprzez trzy sektory stawia wielkie wyzwanie, ale i daje ogromną szansę na pozytywne zmiany. Możliwość celowego planowania przedsięwzięć gospodarczych w oparciu o różnorodne wykorzystanie zasobów przyczyni się do poprawy stanu niedostatecznej infrastruktury turystycznej, poszerzenia dostępnego na miejscu wachlarza usług, ochrony dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, poprawę infrastruktury społecznej. Wdrożenie LSR zwiększy poczucie wartości i odpowiedzialności mieszkańców za rozwój obszaru i swój własny, a uzupełniające się przedsięwzięcia rzutować będą na wzrost jakości życia każdej jednostki i całej wspólnoty.

Zaproponowane rozwiązania innowacyjne wiążą się z szerokim wykorzystaniem wszystkich zasobów, tj. ludzkich, przyrodniczych, kulturowych, historycznych i finansowych. Równoczesne ich wykorzystanie w tak dużej skali i przez tak dużą liczbę podmiotów nie było nigdy dotąd planowane ani stosowane na tym obszarze. Nowością jest również skala planowanych działań związanych z zaspokajaniem potrzeb kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych. Pobudzenie aktywności mieszkańców i ich zaangażowanie winno zaowocować ciekawymi pomysłami na nowatorskie wykorzystanie lokalnych zasobów, uruchomienie nowych działalności gospodarczych i kulturalnych oraz wykorzystaniem bliskości większych miast jako szansy rozwojowej. LGD propagować będzie wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii (wcześniej na terenie LGD prawie nie wytwarzano produktów z biomasy i tylko w marginalnym stopniu wykorzystywano inne źródła), zdrową i ekologiczną żywność (rozwój niepopularnego do tej pory rolnictwa specjalistycznego i ekologicznego) oraz rozpocząć organizowanie imprez integrujących mieszkańców tak różnorodnego pogranicza małopolski i śląska cieszyńskiego. Stworzenie nowej oferty turystyki krótkoterminowej, zwłaszcza weekendowej (w tym aktywnej), łatwo dostępnej z powodu swojej bliskości, może być dla mieszkańców Bielska-Białej, Czechowic-Dziedzic i aglomeracji śląskiej, stanowiących nowy rynek, atrakcyjną formą spędzenia wolnego czasu, zagospodarowanego w nowatorski sposób. Doświadczenia te będzie można wykorzystać również na

innych obszarach, zwłaszcza położonych wokół dużych miast, gdzie brakuje pomysłów na wykorzystanie wewnętrznego potencjału, współpracę i osiąganie wzajemnych korzyści.

Budowanie LGD przyczyniło się do zidentyfikowania niespotykanej dotąd grupy partnerów lokalnych, którzy do tej pory swoje cele realizowali w rozproszeniu i z różnym skutkiem. Ich integracja wokół nowego, wspólnego celu jakim jest tworzenie, a w późniejszym czasie realizacja LSR tak aby osiągnąć założone efekty, jest dodatkową korzyścią, która wpłynie na powodzenie wdrożenia LSR oraz wzrost zainteresowania działalnością LGD i pozyskaniem nowych członków, a każdy nowy członek to nowe pomysły, doświadczenie i ręce do pracy w realizacji działań Stowarzyszenia. Również „dobra rywalizacja” wnioskodawców spowoduje wysoki poziom zgłaszanych projektów, co umożliwi wybór najbardziej pożądanym dla realizacji założonych celów.

Rozpowszechnianie informacji o lokalnej grupie działania i strategii rozwoju również przybrało charakter innowacyjny, niespotykany wcześniej na tym obszarze. Innowacyjność polegała na transferze pomysłów i dobrych praktyk stosowanych przez inne LGD, które już tworzyły Zintegrowaną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach LEADER+ (np. informacje w prasie gminnej, zebrania wiejskie, konsultacje, strona www, udział w konferencjach, otwarte dla mieszkańców biuro - pracownicy udzielają odpowiedzi i informują na temat działań podejmowanych przez LGD). Działania te będą podtrzymywane, aby zachęcić jak największą liczbę mieszkańców terenu i funkcjonujących tu podmiotów do współpracy.

Także nowy sposób angażowania mieszkańców w powstanie LGD i tworzenie lokalnej strategii rozwoju (zebrania wiejskie, ankiety, sektorowe spotkania robocze, konsultacje powstających fragmentów LSR i całego projektu) niewątpliwie wpłynął i wpłynie nadal na rozwój kapitału społecznego, tak ważnego, a równocześnie tak niedocenianego we wcześniejszych programach kierowanych na obszary wiejskie.

9. Określenie procedury oceny zgodności operacji z LSR, procedury wyboru operacji przez LGD, procedury odwołania od rozstrzygnięć organu decyzyjnego w sprawie wyboru operacji w ramach działania, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, kryteriów, na podstawie których jest oceniana zgodność operacji z LSR, oraz kryteriów wyboru operacji, a także procedury zmiany tych kryteriów.

W procesie wyboru operacji uczestniczą Projektodawcy, Biuro LGD, Rada LGD, Samorząd Województwa lub Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Wnioski o pomoc, kwalifikujące się do udzielenia pomocy w ramach osi 4 Leader, to projekty zgodne z LSR, przyjęte przez LGD i zatwierdzone przez Samorząd Województwa. Wnioski te mogą dotyczyć:

1. projektów kwalifikujących się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3 - Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej tj.:
 - różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej;
 - tworzenia i rozwój mikroprzedsiębiorstw;
 - odnowa i rozwój wsi w tym przypadku projekty muszą spełniać kryteria wyboru określone dla poszczególnych działań osi 3;
2. projektów przyczyniających się do poprawy jakości życia lub zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD, które nie kwalifikują się do wsparcia w ramach działań osi 3 - Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, pod warunkiem spełnienia kryteriów dostępu i wyboru, dla których całkowita wartość projektu wynosi od 4 500zł (1 152,7 euro) do 100 tys. zł. (25 616,1 euro), zwanych dalej „małymi projektami”.

1. PROJEKTODAWCY – przygotowują dokumentację aplikacyjną w postaci wniosku o dofinansowanie; przed złożeniem wniosku projektodawca otrzymuje pomoc, informacje i doradztwo ze strony LGD w zakresie możliwości i warunków ubiegania się o dofinansowanie operacji. Wnioskodawca składa wniosek o pomoc do Lokalnej Grupy Działania. LGD podejmuje decyzję o wybraniu lub nie wybraniu projektu do finansowania w ramach przewidzianego w LSR budżetu.

W przypadku projektów kwalifikujących się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3 - Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej oraz „małych projektów”, LGD bierze pod uwagę zgodność projektu z celami LSR i lokalnymi kryteriami wyboru.

2. BIURO LGD – ogłasza i prowadzi nabór wniosków o dofinansowanie; nabór wniosków w ramach działania: Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, Odnowa i rozwój wsi, Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw oraz w ramach tzw. „Małych projektów” ogłaszany jest w oparciu o przyjęty harmonogram. Jeśli w pierwszym naborze pula środków przeznaczonych na dane działanie w danym roku nie zostanie wyczerpana, LGD może ogłaszać kolejne nabory wniosków, przeznaczyć niewykorzystaną część środków na kolejny rok lub po uzgodnieniu z Urzędem Marszałkowskim przesunąć na inne działania. Ogłoszenie o naborze wniosków podawane jest do publicznej wiadomości

poprzez publikację ogłoszenia w lokalnej prasie oraz na stronie internetowej LGD, a także w sposób przyjęty na terenie każdej gminy (tablice ogłoszeń, portale gminne, przekazanie informacji sołtysom, itp.). W ogłoszeniu o naborze wniosków podaje się m.in. następujące informacje:

- dokładny adres i dane kontaktowe LGD
- rodzaj operacji jaki może podlegać dofinansowaniu
- datę i miejsce składania wniosków
- sposób pozyskania pełnej informacji o naborze i dokumentach niezbędnych do ubiegania się dofinansowanie (wzory dokumentów, instrukcje, kryteria wyboru).

Projektodawca składając wniosek otrzymuje potwierdzenie jego złożenia. Na kserokopię pierwszej strony wniosku, która zawiera dane wnioskodawcy, przybijana jest pieczęć LGD oraz pieczęć wpływu, wpisywany jest numer jaki otrzymał wniosek zgodnie z kolejnością złożenia oraz podpisywany jest przez osobę przyjmującą.

Po zakończeniu naboru złożone wnioski przekazuje się do oceny Radzie LGD.

3. RADA LGD – jako ciało decyzyjne LGD ma wyłączne uprawnienia do dokonywania wyboru i oceny operacji pod względem:

- zgodności operacji z celami LSR
- zgodności z przedsięwzięciami określonymi w LSR
- stopnia spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji.

Rada może wyłonić spośród siebie zespoły robocze w celu usprawnienia oceny projektów. Członkowie organu decyzyjnego dokonują oceny zgodności operacji z LSR na podstawie kryteriów zawartych na KARCIE OCENY ZGODNOŚCI (załącznik nr 13). Organ decyzyjny może uznać operację za zgodną z LSR, jeśli w jego opinii cel operacji jest zgodny z co najmniej jednym celem LSR i jeśli charakter operacji odpowiada co najmniej jednemu przedsięwzięciu określone w LSR. Jeśli bezwzględna większość (50% + 1) członków organu decyzyjnego oceni, że operacja jest zgodna z LSR, uznaje się, że organ decyzyjny podjął pozytywną decyzję w sprawie uznania zgodności operacji z LSR. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos Przewodniczącego.

Do oceny stopnia spełnienia lokalnych kryteriów wyboru operacji przekazuje się wyłącznie projekty zgodne z celami i przedsięwzięciami LSR. Oceny pod względem stopnia spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji dokonuje indywidualnie minimum 2 członków organu decyzyjnego, wybranych w drodze losowania. W ocenie danego wniosku nie mogą uczestniczyć osoby, wobec których istnieją wątpliwości co do ich bezstronności w ocenie (np. są związane z projektodawcą więzami rodzinnymi lub służbowymi, itp.). Oceny dokonuje się w oparciu o KARTĘ OCENY OPERACJI WEDŁUG LOKALNYCH KRYTERIÓW LGD (Załącznik nr 14). Ostateczny wynik oceny stanowi średnia wszystkich ocen indywidualnych członków organu decyzyjnego LGD biorących udział w ocenie. Na podstawie wyników oceny sporządza się listę rankingową projektów, która jest podstawą do podjęcia przez Radę LGD uchwały o wyborze/akceptacji operacji do sfinansowania ze środków przeznaczonych na realizację LSR (Wzór załącznik nr 15). Zakłada się, iż do realizacji zostaną przyjęte operacje, które otrzymały co najmniej 60% punktów w ocenie. W przypadku niewystarczającej wysokości środków finansowych na sfinansowanie wszystkich operacji w danym roku do realizacji przyjmuje się te, które otrzymały najwyższą ilość punktów. W przypadku identycznej liczby punktów

o wyborze operacji decyduje wysokość wnioskowanej kwoty dofinansowania (w pierwszej kolejności wnioski o najniższej kwocie).

W terminie zgodnym z aktualnym Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 zwanym dalej rozporządzeniem od dnia, w którym upłynął termin składania wniosków o przyznanie pomocy LGD sporządza i publikuje listę projektów oraz przekazuje informację Wnioskodawcom . Projektodawcom dostarczane jest pismo z informacją o wynikach oceny merytorycznej (Załącznik nr 16 lub nr 17).

Projektodawcy przysługuje prawo do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma (Załącznik nr 18). Zasady reguluje Procedura odwołania do Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska w sprawie wyboru operacji do finansowania (Załącznik nr 19).

Po rozpatrzeniu odwołań i stworzeniu ostatecznej listy rankingowej (w terminie zgodnym z rozporządzeniem) LGD kieruje do właściwej instytucji wszystkie wnioski, które wpłynęły podczas naboru do LGD w ramach budżetu Lokalnej Strategii Rozwoju wraz z pozostałą dokumentacją.

4. SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA / AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA - dokonują weryfikacji wniosku pod względem formalnym: sprawdzając poprawność wypełnienia, kompletność załączników, sprawdzenie, czy dany projekt nie otrzymał już dofinansowania ze środków publicznych oraz weryfikują merytorycznie pod względem zgodności z kryteriami wyboru projektów określonymi w PROW 2007-2013. Po wybraniu operacji do finansowania przez LGD instytucja może odmówić wypłaty pomocy w przypadku niespełnienia warunków formalnych lub niedopełnienia zobowiązań przez beneficjenta.

Procedura zmiany lokalnych kryteriów wyboru operacji do sfinansowania.

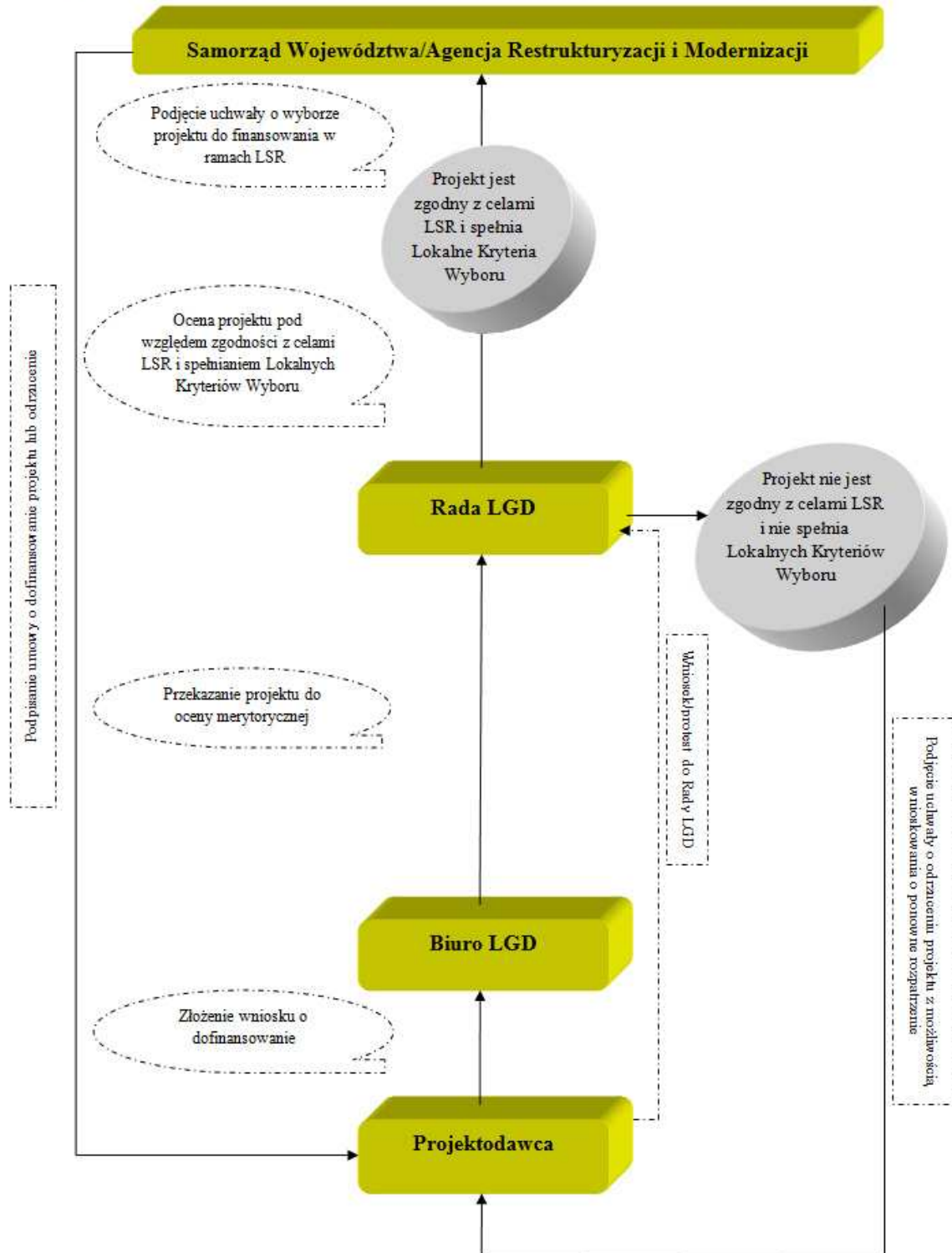
Zmiany kryteriów w żadnym wypadku nie można dokonywać w czasie od ogłoszenia o naborze wniosków do zakończenia procedury oceny operacji.

Kryteria uchwalane są przez Walne Zebranie Członków i do jego wyłącznych kompetencji należy również zmiana kryteriów. O zmianę kryteriów mogą wnioskować:

- członkowie LGD (w liczbie minimum 5 członków podpisanych pod wnioskiem)
- Zarząd LGD
- Kierownik Biura LGD
- potencjalni beneficjenci (w liczbie minimum 10)

Wniosek o zmianę kryteriów musi zawierać uzasadnienie.

SCHEMAT WYBORU OPERACJI DO FINANSOWANIA ZE ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ LSR



10. Określenie budżetu LSR dla każdego roku jej realizacji.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.05.2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013 (Dz.U. nr 103, poz. 659, par. 2, pkt. 5 a, 5b, 5c), całkowity budżet Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska w ramach Osi 4 LEADER wynosi **14 823 680 zł**.

Wielkość niniejszego budżetu wynika z iloczynu liczby mieszkańców zameldowanych na terenie Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska na pobyt stały w dniu 31 grudnia 2006 r. wg GUS i kwoty:

- 1) **116 zł** – dla komponentu „**Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju**” (kod 413 – „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”, „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”, „Odnowa i rozwój wsi”, „Małe projekty”);
- 2) **3 zł** – dla komponentu „**Wdrażanie projektów współpracy**” (kod 421);
- 3) **29 zł** – dla komponentu „**Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności, aktywizacja**” (kod 431).

TABELA NR 20 SZCZEGÓŁOWY PODZIAŁ ŚRODKÓW POMIĘDZY POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY

Kod wg PROW 2007-2013	Nazwa komponentu	Kwota przewidziana w rozporządzeniu MRiRW w zł	Liczba mieszkańców LGD Ziemia Bielska zameldowanych na dzień 31.12.2006	Budżet LGD Ziemia Bielska w zł
413	Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju	116	100160	11 618 560,00
421	Wdrażanie projektów współpracy	3	100160	300 480,00
431	Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności, aktywizacja	29	100160	2 904 640,00
-	RAZEM	148	100160	14 823 680,00

Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska wnioskować będzie o całą przysługującą jej kwotę
czyli o **14 823 680,00 zł**.

Założenia budżetu:

Dla konstrukcji budżetu w komponentie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” przyjęto następujące założenia:

- „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” - średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania wyniesie 40 915 zł;
- „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” - średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania wyniesie 45 166 zł;
- „Odnowa i rozwój wsi” - średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania wyniesie 240 000 zł;
- „Małe projekty” - średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania wyniesie 15 000 zł.

Kwoty całkowite w tabeli budżetowej stanowią sumę kwoty refundowanej i wkładu własnego zgodnego z rodzajem operacji – wg wytycznych PROW 2007-2013, tj.:

- „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” - maksymalnie 50% dofinansowania dla operacji (czyli minimum 50% wkładu własnego);

- „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” - maksymalnie 50% dofinansowania dla operacji (czyli minimum 50% wkładu własnego);
- „Odnowa i rozwój wsi” - maksymalnie 75% dofinansowania dla operacji (czyli minimum 25% wkładu własnego);
- „Małe projekty” - maksymalnie 70% dofinansowania dla operacji (czyli minimum 30% wkładu własnego);

Budżet Lokalnej Strategii Rozwoju zakłada następujący podział środków w ramach:

- komponentu 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”:

TABELA NR 21 PODZIAŁ ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE DZIAŁANIA

Nazwa działania	Udział %	Kwota w zł	Przybliżona liczba projektów
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	15,5	1 800 260,00	44
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	19,4	2 258 300,00	50
Odnowa i rozwój wsi	49,6	5 760 000,00	24
Małe projekty	15,5	1 800 000,00	120
RAZEM	100,00	11 618 560,00	238

- komponentu 431 „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja”

Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące, administracyjne)	2 161 140,00 zł
Nabywanie umiejętności, aktywizacja	743 500,00 zł
RAZEM	2 904 640,00 zł

Koszty bieżące (administracyjne) funkcjonowania LGD nie mogą wynosić więcej niż 15% wnioskowanej kwoty, a więc maksymalnie 2 223 552 zł. Ponieważ założona kwota wynosi 2 161 140 zł, pozostałą część kwoty przeniesiono do drugiej części działania, jaką jest nabywanie umiejętności i aktywizacja, gdzie w związku z tym przeznaczonych kwota wzrasta do **743 500,00 zł**.

- komponent 421 „Wdrażanie projektów współpracy”

W ramach przewidzianych w LSR projektów współpracy LGD Ziemia Bielska współpracować będzie z innymi LGD z Województwa Śląskiego, w tym szczególnie z najbliższymi sąsiadami: Żywieckim Rajem - Kotliną Tradycji, Turystyki i Nowoczesności, Krainą Cieszyńską itp. Środki w wysokości 300 480 zł zostaną przeznaczone na:

- ✓ wdrażanie projektów współpracy dotyczących zachowania dziedzictwa kulturowego i charakteru wiejskiego obszaru LGD, w szczególności przedsięwzięcia wdrażające innowacyjne sposoby zagospodarowania obiektów dziedzictwa kulturowego na cele publiczne oraz związane z promocją dziedzictwa kulturowego, przyrodniczego i historycznego,
- ✓ wdrażanie projektów współpracy służących podniesieniu poziomu aktywności mieszkańców obszaru LGD, w szczególności przedsięwzięcia umożliwiające poznanie metod aktywizowania mieszkańców, ich angażowania w kreowanie rozwoju lokalnego, promujące aktywność i pracę społeczną na rzecz lokalnego środowiska, poszukiwanie i wdrażanie nowych sposobów wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,

- ✓ wdrażanie projektów współpracy umożliwiających promocję i wprowadzanie na rynek lokalnych produktów oraz służących poprawie jakości obsługi turystów, dostępności do oferty i informacji turystycznej,
- ✓ wdrażanie projektów współpracy umożliwiających utworzenie ponadlokalnego programu usługowego jako elementu ożywienia gospodarczego, rozwój przedsiębiorczości mieszkańców poprzez stałą współpracę z innymi LGD i jednostkami wspierającymi zrównoważony rozwój obszarów wiejskich (Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ośrodek Doradztwa Rolniczego itp.)

Poniższa tabela obrazuje **budżet Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska w każdym roku realizacji**, przy spełnieniu powyższych założeń i harmonogramu:

TABELA NR 22 BUDŻET LSR NA LATA 2008 - 2015

Rok	Kategoria kosztu/ wydatku	Działania osi 4 Leader											Razem Oś 4
		4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju					4.21 Wdrażanie projektów współpracy			4.31 Funkcjonowanie lokalnej grupy działania			
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro - przedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 4.1/413	Przygotowanie projektów współpracy	Realizacja projektów współpracy	Razem 4.21	Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Razem 4.31	
2008-2009	całkowite	0	0	2560000	514286	3074286	0	0	0	323680,8	85000	408680,8	3482966,8
	kwalityfikowalne	0	0	1920000	360000	2280000	0	0	0	323680,8	85000	408680,8	2688680,8
	do refundacji	0	0	1920000	360000	2280000	0	0	0	323680,8	85000	408680,8	2688680,8
2010	całkowite	736470	903320	2560000	514286	4714076	15000	0	15000	311941,6	150000	461941,6	5191017,6
	kwalityfikowalne	368235	451660	1920000	360000	3099895	15000	0	15000	311941,6	150000	461941,6	3576836,6
	do refundacji	368235	451660	1920000	360000	3099895	15000	0	15000	311941,6	150000	461941,6	3576836,6
2011	całkowite	736470	903320	2560000	514286	4714076	15000	85000	100000	326414	85000	411414	5225490
	kwalityfikowalne	368235	451660	1920000	360000	3099895	15000	85000	100000	326414	85000	411414	3611309
	do refundacji	368235	451660	1920000	360000	3099895	15000	85000	100000	326414	85000	411414	3611309
2012	całkowite	736470	903320	0	514286	2154076	15000	85480	100480	305861,2	135000	440861,2	2695417,2
	kwalityfikowalne	368235	451660	0	360000	1179895	15000	85480	100480	305861,2	135000	440861,2	1721236,2
	do refundacji	368235	451660	0	360000	1179895	15000	85480	100480	305861,2	135000	440861,2	1721236,2
2013	całkowite	736470	903320	0	514286	2154076	0	85000	85000	305861,2	85000	390861,2	2629937,2
	kwalityfikowalne	368235	451660	0	360000	1179895	0	85000	85000	305861,2	85000	390861,2	1655756,2
	do refundacji	368235	451660	0	360000	1179895	0	85000	85000	305861,2	85000	390861,2	1655756,2
2014	całkowite	654640	903320	0	0	1557960	0	0	0	305861,2	115095	420956,2	1978916,2
	kwalityfikowalne	327320	451660	0	0	778980	0	0	0	305861,2	115095	420956,2	1199936,2
	do refundacji	327320	451660	0	0	778980	0	0	0	305861,2	115095	420956,2	1199936,2
2015	całkowite	0	0	0	0	0	0	0	0	281520	88405	369925	369925
	kwalityfikowalne	0	0	0	0	0	0	0	0	281520	88405	369925	369925
	do refundacji	0	0	0	0	0	0	0	0	281520	88405	369925	369925
2008-2015	całkowite	3600520	4516600	7680000	2571430	18368550	45000	255480	300480	2161140	743500	2904640	21573670
	kwalityfikowalne	1800260	2258300	5760000	1800000	11618560	45000	255480	300480	2161140	743500	2904640	14823680
	do refundacji	1800260	2258300	5760000	1800000	11618560	45000	255480	300480	2161140	743500	2904640	14823680

TABELA NR 23 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ LSR ORAZ PLANOWANYCH TERMINÓW OGŁASZANIA KONKURSÓW (znak X)

Cel ogólny	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia w ramach:	Lata realizacji																											
			2009				2010				2011				2012				2013				2014				2015			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Wzrost atrakcyjności obszaru LGD poprzez zachowanie i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na obszarze LGD Ziemia Bielska	1.1 Kształtowanie przestrzeni turystycznej z poszanowaniem zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz opracowanie i wdrożenie kompleksowej oferty turystycznej	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej					X				X				X				X				X							
		Tworzenie i rozwój mikro -przedsiębiorstw					X				X				X				X				X							
	1.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego	Odnowa i rozwój wsi			X		X				X																			
	1.3 Promocja obszaru objętego LSR, lokalnego folkloru i dziedzictwa kulturowego	Małe projekty			X		X				X				X				X											
	1.4 Utworzenie infrastruktury wypoczynkowo - rekreacyjnej na bazie dostępnych zasobów naturalnych	Wdrażanie projektów współpracy																												
		Funkcjonowanie LGD																												

Cel ogólny	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia w ramach:	Lata realizacji																											
			2009				2010				2011				2012				2013				2014				2015			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
2. Aktywizacja mieszkańców, wzmocnienie kapitału społecznego na obszarze LGD Ziemia Bielska	2.1 Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia oraz spędzania wolnego czasu	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej					X				X				X				X				X							
	2.2 Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny	Tworzenie i rozwój mikro - przedsiębiorstw					X				X				X				X				X							
	2.3 Podnoszenie świadomości ekologicznej	Odnowa i rozwój wsi			X		X				X																			
	2.4 Poszerzenie oferty edukacyjnej umożliwiającej stałe podnoszenie kompetencji i nabywanie nowych umiejętności przez mieszkańców	Małe projekty			X		X				X				X				X											
		Wdrażanie projektów współpracy																												
		Funkcjonowanie LGD																												

Cel ogólny	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia w ramach:	Lata realizacji																											
			2009				2010				2011				2012				2013				2014				2015			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
3. Poprawa jakości życia mieszkańców na obszarze LGD Ziemia Bielska	3.1 Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej					X				X				X				X				X							
	3.2 Poprawa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społeczno - kulturowych	Tworzenie i rozwój mikro - przedsiębiorstw					X				X				X				X				X							
	3.3 Promocja obszaru LSR	Odnowa i rozwój wsi			X		X				X																			
	3.4 Rozwój infrastruktury komunikacyjnej																													
	3.5 Podnoszenie świadomości i wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii	Małe projekty			X		X				X				X				X											
		Wdrażanie projektów współpracy																												
		Funkcjonowanie LGD																												

Cel ogólny	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia w ramach:	Lata realizacji																											
			2009				2010				2011				2012				2013				2014				2015			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
4. Zwiększenie różnorodności gospodarczej i liczby miejsc pracy na obszarze LGD Ziemia Bielska	4.1 Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym agroturystyki, oraz tworzenia nowych miejsc pracy	Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej					X				X				X				X				X							
	4.2 Podejmowanie przez miejscowych rolników działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikro-przedsiębiorstw					X				X				X				X				X							
	4.3 Pobudzanie wspólnych działań gospodarczych, kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych poprzez wielopłaszczyznowe kontakty społeczności lokalnej z partnerami	Odnowa i rozwój wsi			X		X				X																			
		Małe projekty			X		X				X				X				X											
	4.4 Pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców	Wdrażanie projektów współpracy																												
	4.5 Poprawa systemu marketingu turystycznego	Funkcjonowanie LGD																												

11. Opis procesu przygotowania i konsultowania LSR

W pierwszej fazie powstawania Stowarzyszenia, tj. od marca 2007 roku podczas spotkań i Konwentu Burmistrzów i Wójtów Powiatu Bielskiego miały miejsce prezentacje możliwości ubiegania się o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 ze szczególnym uwzględnieniem Osi 4 LEADER.

Spotkania te miały za zadanie podjęcie inicjatywy powstania Stowarzyszenia LGD 10 gmin Powiatu Bielskiego, tj. Bestwiny, Buczkowic, Czechowic- Dziedzic, Kóz, Jasienicy, Jaworza, Porąbki, Szczyrku, Wilamowic i Wilkowic oraz Starostwa Powiatowego Bielsku- Białej. Ostatecznie do Stowarzyszenia przystąpiło 8 gmin Powiatu Bielskiego, tj. Bestwina, Czechowice- Dziedzice, Kozy, Jasienica, Jaworze (w późniejszym terminie), Porąbka, Wilamowice i Wilkowice oraz Starostwo Powiatowe w Bielsku- Białej. Zostały podjęte stosowne uchwały w gminach. Spotkania te spowodowały organizację na terenie części gmin bezpośrednich kontaktów z przedstawicielami sektorów: gospodarczego, społecznego i samorządowego.

Późniejsze spotkania na terenie gmin miały charakter otwarty, ich celem było dotarcie do wszystkich zainteresowanych powstaniem Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska. Osoby biorące udział- aktywni przedstawiciele społeczności lokalnej, organizacji społecznych i lokalnych instytucji oraz osoby fizyczne zapewniły słuszność podjętej inicjatywy i deklarację zaangażowania się w proces budowania LGD, jego rejestracji oraz tworzenia projektów przyczyniających się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

W dniu 4 marca 2008 roku odbyło się pierwsze Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska, na którym zapadła decyzja utworzenia Stowarzyszenia.

Zgodnie z założeniem późniejsze opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju było procesem społecznym, gdyż zaangażowanie wszystkich podmiotów, które mają istotny wpływ na rozwój obszaru objętego planowaniem pozwoli osiągnąć efekty najlepsze z możliwych, rozwiązania, które przecież będą dotyczyć wszystkich. Dlatego też opracowanie strategii rozwoju przez jej mieszkańców stało się potrzebą chwili. Mieszkańcy są bowiem tymi, którzy najlepiej znają środowisko, w którym żyją i pracują. Oni też potrafią najlepiej określić problemy jakie występują w ich gminie i podjąć najbardziej trafną decyzję, które z tych problemów należałoby w pierwszej kolejności rozwiązać. Mieszkańcy gminy mogą też wskazać sposoby rozwiązania poszczególnych problemów. Uczestnicząc w całym procesie budowania strategii rozwoju identyfikują się z nią i wnoszą później znaczący wkład w jej realizację.

W trakcie analizowania wstępnych zarysów LSR spotkania z mieszkańcami miały charakter otwarty tzn. zapraszane były do współpracy przy opracowywaniu zarówno instytucje formalne jak i grupy nieformalne, a także pojedyncze osoby pełniące w swoich środowiskach rolę liderów oraz lokalne autorytety. Proces przygotowania LSR rozpoczął się serią spotkań, w których wzięli udział przedstawiciele sektora gospodarczego, społecznego oraz przedstawiciele gminnych samorządów. W trakcie spotkań przeprowadzono wśród uczestników sondaż opinii i oczekiwań mieszkańców obszaru objętego działaniem LGD Ziemia Bielska. Spontaniczna akcja realizowana z inicjatywy przedstawicieli społeczności lokalnej miała istotny wpływ na kształt LSR i dała szansę na włączenie się różnych grup i środowisk w przebieg podejmowanych prac określających wspólne wartości i problemy oraz potrzeby mieszkańców. Dzięki temu

mieszkańcy mieli świadomość o współdecydowaniu jakie kierunki rozwoju zostaną przyjęte do realizacji. Opinie i oczekiwania mieszkańców obszaru LGD Ziemia Bielska zostały zebrane na szeregu spotkań, które odbyły się w poszczególnych gminach i sołectwach tych gmin (tabela nr 25).

Podstawą wykonania przez mieszkańców gmin analizy SWOT oraz identyfikacji problemów i zadań priorytetowych była opracowana wcześniej charakterystyka gmin (Strategie gmin, Plany odnowy miejscowości). Charakterystyka ta wykonana została na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Gmin, Urzędu Statystycznego w Bielsku-Białej i informacji pochodzących od społeczności lokalnej.

Można uznać, że zarówno społeczność gmin, jak i Zarządy Gmin będą identyfikować się z tą strategią i wspólnie pracować nad jej realizacją. Przekonanie to bierze się stąd, że społeczność gmin była poinformowana o prowadzonym procesie planowania od początku tworzenia Stowarzyszenia, a jej przedstawiciele brali czynny udział zarówno w fazie gromadzenia danych (udział w gminnych spotkaniach przygotowujących Plany Odnowy miejscowości), jak określania uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, czyli silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń gmin (analiza SWOT), identyfikowania problemów i zadań priorytetowych gmin, jak i późniejszej intensywnej pracy nad budowaniem planu realizacji zadań priorytetowych i osiągnięcia celów strategicznych.

Sądzić należy, że stworzona przez mieszkańców wizja gmin stanie się rzeczywistością poprzez wspólne działanie zmierzające do realizacji założonych celów strategicznych. Pamiętać jednak należy, że opracowanie strategii rozwoju w formie dokumentu stanowi dopiero początek działań prowadzących do realizacji zadań.

Przeprowadzone na tym obszarze spotkania różnych grup społecznych odegrały ważną rolę w określeniu i sformułowaniu celów, koniecznych do zrealizowania przedsięwzięć związanych z realizacją LSR, a także w identyfikacji zasobów materialnych i niematerialnych występujących na tym obszarze i przeprowadzeniu analizy SWOT.

W procesie tworzenia LSR uczestniczyły wszystkie samorządy lokalne z terenu objętego działaniem LGD reprezentujące sektor publiczny a także podmioty reprezentujące sektor społeczno-gospodarczy m.in.:

- Fundacje i Stowarzyszenia,
- Koła Gospodyń Wiejskich,
- osoby fizyczne reprezentujące Rady Sołectkie,
- osoby fizyczne będące rolnikami,
- osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą,
- inne organizacje pozarządowe i osoby fizyczne

TABELA NR 24 PRZEBIEG SPOTKAŃ NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN I SOŁECTW

Lp.	Data	Miejsce spotkania(gmina)	Liczba uczestników
1)	28 .04.08	Zabrzeg	14
2)	24.04.08	Ligota	20
3)	21.04.08	Bronów	17
4)	28.10.07	Kaniów	63
5)	00.01.08	Wilkowice	80
6)	15.01.08	Bystra	24
7)	Czerwiec	Czaniec	120
8)	18.06.08	Siedziba LGD	11
9)	1, 2, 3.07.08	Siedziba LGD	21

Do najważniejszych strategicznych problemów do rozwiązania na terenie gmin zaliczono przede wszystkim: rozbudowę i modernizację dróg, rozwój turystyki i rekreacji oraz poprawę stanu środowiska naturalnego. Wśród mocnych stron gmin wyróżniono: walory krajobrazowe i turystyczne, bliskość dużych miast oraz dobrą infrastrukturę komunalną (gazociąg, wodociąg, sieć telefoniczna). Z kolei do słabych stron gmin zaliczono przede wszystkim: zły stan nawierzchni dróg, niedostateczną ilość chodników, niedostateczną ilość odpowiedniej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej, zanieczyszczenie środowiska poprzez stosowanie nieodpowiednich materiałów opałowych. Największe szanse w rozwoju gmin mieszkańcy upatrują przede wszystkim w: pozyskaniu funduszy europejskich na inwestycje realizowane przez gminy, rozwoju turystyki wiejskiej oraz zagospodarowaniu istniejącej bazy turystycznej. Do największych zagrożeń zaliczono: zanik hodowli zwierząt, trudności w pozyskaniu dotacji europejskich na inwestycje oraz marginalizację obszarów wiejskich. Do ważniejszych zagrożeń w rozwoju gminy zaliczono również zbyt niski poziom zainteresowania przedsiębiorców lokowaniem inwestycji na terenie gmin.

Z uwagi na walory krajobrazowe gmin, korzystne dla rozwoju staje się przyciąganie coraz większej liczby turystów. Aby zwiększyć liczbę turystów w gminach, ankietowani uznali, iż należy rozbudować bazę gastronomiczną i noclegową, zagospodarować gminę turystycznie, zwiększyć ofertę kulturalną, rekreacyjną i rozrywkową oraz podjęcie działań promujących gminy poprzez upowszechnianie i kultywowanie zasobów dziedzictwa kulturowego i historycznego.

Z kolei promocję gmin należy prowadzić głównie poprzez: przygotowanie odpowiednich terenów pod inwestycje, przyjazną politykę podatkową, rozbudowanie informacji na stronach internetowych urzędów gmin czy też poprzez wydanie informatora o gminach..

Do najważniejszych inwestycji koniecznych do zrealizowania zaliczono w szczególności inwestycje z zakresu: infrastruktury drogowej, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, oświaty oraz infrastruktury sportowej.

Wyniki badań i sondaży pomogły przede wszystkim w formułowaniu analizy SWOT oraz najważniejszych zamierzeń o charakterze strategicznym spełniających realne potrzeby mieszkańców, przedsiębiorstw oraz pozostałych organizacji koncentrujących swoją działalność na terenie gmin.

Oprócz organizowanych spotkań sektorowych z mieszkańcami na terenie poszczególnych sołectw osoby zainteresowane procesem tworzenia LSR mają stały kontakt z Biurem LGD, projekt Lokalnej Strategii Rozwoju został rozesłany elektronicznie do konsultacji wszystkim członkom Stowarzyszenia i wszystkim zainteresowanym. Mieszkańcy wnoszą swoje cenne uwagi i konsultują wszelkie propozycje zmian zarówno drogą mailową, telefoniczną, jak i przez kontakt osobisty z biurem LGD, które jest dostępne dla zainteresowanych codziennie w godz.7.30-15.30.

W Biurze Stowarzyszenia na konsultacje w sprawie tworzenia LSR i wykorzystania środków z Funduszy Unijnych zgłaszają się przede wszystkim przedstawiciele lokalnych OSP, przedstawiciele Stowarzyszeń działających na terenie LGD a także przedsiębiorcy i osoby fizyczne. Pracownicy Biura przeprowadzili także konsultacje i nawiązali współpracę z pracownikami terenowymi miejscowych placówek ODR-u i ARMiR-u.

12. Opis procesu wdrażania i aktualizacji LSR

Główną rolę we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju przejmie LGD działająca w formie Stowarzyszenia Ziemia Bielska, jej realizacja rozpocznie się od roku 2009. Przewiduje się realizację co najmniej jednego naboru wniosków w ramach każdego działania w danym roku. Nabór wniosków zostanie poprzedzony szerokim upowszechnieniem informacji o możliwościach finansowania operacji w ramach LSR. W celu zaktywizowania mieszkańców do wzięcia czynnego udziału we wdrażaniu LSR, Biuro LGD zapewni zorganizowanie - warsztatów dotyczących planowanych projektów, spotkań informacyjnych dotyczących poszczególnych działań objętych LSR, druk i kolportaż materiałów promocyjnych o możliwościach finansowania projektów.

Proces wdrażania i aktualizacji będzie odbywał się z jak najszerszym udziałem partnerów LGD i wszystkich mieszkańców obszaru a wszystkie działania Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska, które będą dotyczyły wdrażania LSR będą odbywać się w sposób jawny. W celu szerszego upowszechnienia informacji dotyczących procesu wdrażania czy aktualizacji LSR Biuro Stowarzyszenia LGD Ziemia Bielska zleciło założenie strony internetowej, zawierającej aktualności, dokumenty, raporty służące do bieżącej komunikacji z mieszkańcami, informowaniu o aktualnie podejmowanych działaniach i wszelkich zachodzących zmianach a także przyjmowaniu ewentualnych zastrzeżeń i sugestii ze strony opinii społecznej co do sposobów wdrażania i aktualizacji LSR. W przyszłości pracownicy Biura Stowarzyszenia zapewnią dla mieszkańców źródło wiedzy o możliwościach i zasadach finansowania działań w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju, a w celu zaktywizowania i motywowania mieszkańców do podejmowania działań, będą świadczyć nieodpłatnie następujące usługi dla mieszkańców:

- informowanie o zasadach udziału we wdrażaniu Lokalnej Strategii Rozwoju,
- usługi doradcze związane z planowaniem projektów kwalifikujących się do wsparcia,
- usługi szkoleniowe, w zależności od potrzeb potencjalnych projektodawców.

Ponieważ zasada pełnej jawności działania LGD w szczególności przejawia się w prowadzeniu intensywnych działań informacyjno- promocyjnych, które mają zapewnić szerokie upowszechnienie informacji na temat LGD i realizowanych przez nią działań Biuro LGD będzie wykorzystywać do tego celu istniejące na tym obszarze systemy społecznej komunikacji, a w szczególności: tablice informacyjne w urzędach gmin i parafiach, prasę lokalną i regionalną, regionalne rozgłośnie radiowe i telewizyjne a także plakaty, biuletyny i ulotki wykładane w miejscach publicznych lub doręczane do skrzynek pocztowych. Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska zobligowana jest do zaangażowania jak najszerszej części społeczności lokalnej do wdrażania LSR – wymóg ten jest jednym z podstawowych filarów, na którym opiera się podejście Leader.

Ponadto zostaną zorganizowane spotkania informacyjne w miejscach dostępnych dla wszystkich mieszkańców. Planuje się organizację specjalnych spotkań dla poszczególnych grup potencjalnych beneficjentów; sektorów: społecznego, gospodarczego i publicznego.

W trakcie procesu wdrażania, LSR poddana będzie corocznej ewaluacji, która może mieć wpływ na zasady funkcjonowania LGD, jak również na procedury wyboru projektów i zakres finansowanych przedsięwzięć. W razie konieczności przeprowadzenia zmian dotyczących celów, dopuszcza się taką możliwość w przypadku wystąpienia istotnych okoliczności mających wpływ na osiągnięcie zamierzonych rezultatów przeprowadzonych działań.

Aby wdrażanie Lokalnej Strategii przebiegało bardziej efektywnie konieczne będzie dokładne monitorowanie i ocena prowadzonych działań, które będzie odbywać się w sposób ciągły i na bieżąco. Wyniki monitoringu i oceny będą dokładnie analizowane i będą stanowić podstawę do dyskusji a także do wprowadzenia ewentualnych zmian we wdrażaniu LSR, zmiany w samej strategii i sposobie działania LGD. W procesie aktualizacji będą stosowane formy pracy podobne do tych, które były stosowane przy jej tworzeniu, tzn. w myśl naczelnej zasady przy dokonywaniu tego rodzaju zmian nastąpi uspołecznienie, które polega na odwołaniu się do opinii mieszkańców i partnerów lokalnych i wykorzystaniu zgłaszanych przez nich uwag i wniosków. Wszelkie informacje o postępach we wdrażaniu LSR będą systematycznie aktualizowane i rozpowszechniane w taki sposób, aby proces aktualizacji LSR zapewnił społeczności lokalnej powszechny i systematyczny udział w konsultacjach dotyczących Lokalnej Strategii Rozwoju pamiętając przy tym, aby przeprowadzone konsultacje były adekwatne do zakresu aktualizacji.

Istotną funkcją LGD i jej organu decyzyjnego jest ocena operacji pod względem ich zgodności ze strategią oraz wybór operacji do finansowania zgodnie z lokalnymi kryteriami wyboru, które znajdują się w załącznikach.

Opis konstrukcji budżetu wydatkowanych środków znajduje się w rozdziale 10. W momencie zaistnienia rozbieżności pomiędzy zapotrzebowaniem na środki a zaplanowanym budżetem rocznym możliwe jest wprowadzenie zmian w alokacji rocznej budżetu z zachowaniem i uwzględnieniem stosownych przepisów.

Ponieważ sytuacja finansowa LGD jest uzależniona od poprawnej realizacji operacji, które organ decyzyjny wybrał do dofinansowania, LGD dbając o stabilną sytuację finansową będzie uważnie monitorować realizację wszystkich tego typu operacji i podejmować działania interwencyjne, jeśli zajdzie taka potrzeba. Monitorowaniu będą podlegać różne aspekty działalności LGD ale najważniejsze będą kwestie finansowe, nie tylko zwykła kontrola zapisów księgowych, ponieważ środki na bieżącą działalność LGD w ogromnej większości będą pochodną płatności zrealizowanych na rzecz beneficjentów.

Proces monitoringu strategii polegać będzie na obserwacji wybranych aspektów realizacji strategii. Prawidłowo prowadzony umożliwi stwierdzenie, czy strategia jest właściwie realizowana oraz czy założenia, na których ją oparto, nie uległy zmianie. Pozwoli poza tym sprawnie i elastycznie reagować na wszelkie zmiany mogące wpłynąć na procesy wdrożeniowe. Efektywny monitoring musi spełniać określone wymagania. Najważniejsze z nich to:

- oparcie procesów monitoringowych na jasnych kryteriach, które pozwalają na obiektywną ocenę przebiegu procesu realizacji strategii i zastosowanych instrumentów rozwoju;
- dostarczanie podstaw do podejmowania decyzji zarówno w kwestiach bieżących, jak i strategicznych.

Konieczne jest również rejestrowanie, analiza i aktualizacja kluczowych uwarunkowań rozwoju, które dadzą możliwości elastycznego i skutecznego reagowania na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne. Mogą one bowiem spowodować konieczność ponownej modyfikacji celów przyjętych w strategii oraz doprowadzić do zmiany sposobów ich realizacji.

Zaś monitoring celów szczegółowych będzie prowadzony o mierzalne wskaźniki produktu oraz rezultatu danej inwestycji oraz szerszy wskaźnik oddziaływań inwestycji na otoczenie społeczno-gospodarcze. Takie podejście do działań i celów strategicznych powinno zapewnić dobry i harmonijny rozwój .

Prowadzone podczas wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju działania promocyjne powinny dotrzeć do możliwie największej liczby osób zainteresowanych danym działaniem. W tym celu zostały określone następujące grupy docelowe:

- mieszkańcy- informacja o przebiegu realizacji LSR i podejmowanych działaniach oraz w celu dokonania inwentaryzacji bazy wytwórczej produktów lokalnych i katalogu atrakcji kulturowych;
- rolnicy, przedsiębiorcy i organizacje - informacja dotycząca możliwości wytwarzania produktów lokalnych ,
- właściciele sklepów i punktów gastronomicznych – informacja o możliwości sprzedaży produktów lokalnych;
- gestorzy bazy turystycznej w celu włączenia ich w projekt tworzenia jednolitej oferty turystycznej,
- turyści w celu przyciągnięcia ich na teren objęty działaniem LGD;
- mieszkańcy sąsiednich obszarów – informacja o organizowanych przez LGD imprezach i wydarzeniach;
- handlowcy – w celu zaprezentowania im oferty produktów lokalnych i wsparcia ich dystrybucji poza obszarem działania Lokalnej Grupy Działania;
- potencjalni inwestorzy - oferta w zakresie możliwości inwestowania na obszarze LGD
- partnerstwa lokalne w Polsce i Unii Europejskiej w celu nawiązania kontaktu i wymiany doświadczeń.

Działania promocyjne będą miały na celu informowanie o realizacji LSR i promocję podejmowanych działań np. w formie ulotek czy plakatów oraz będą wymagały :

- organizacji okresowych spotkań z mieszkańcami i rozpowszechniania na nich informacji o podejmowanych działaniach (np. zebranie tradycyjnych przepisów do lokalnej książki kucharskiej), akcjach mających na celu odzyskiwanie lokalnych dóbr kulturalnych,
- organizacji szkoleń w zakresie możliwości wytwarzania produktów lokalnych, ich inwentaryzacji i stworzenia bazy produktów,
- ustawienie tablic informacyjnych przy drogach na granicach i wewnątrz obszaru LGD;
- opracowanie oferty inwestycyjnej i umieszczenie jej w Internecie;
- promocji produktów lokalnych na imprezach lokalnych, regionalnych, krajowych i zagranicznych (targi, dożynki);
- opracowanie i wydanie książki kucharskiej promującej lokalne produkty kulinarne, wzbogaconej o lokalne ciekawostki z życia mieszkańców i utożsamiane z lokalnymi zwyczajami, gwarą, itp.;
- utworzenie strony internetowej będącej bazą informacji o produktach lokalnych i atrakcjach turystycznych LGD oraz o nim samym;
- opracowanie i wydanie mapy turystycznej LGD;
- utworzenie punktów informacji turystycznej w kluczowych miejscowościach;
- wydanie kalendarza promocyjnego.

13. Zasady i sposób dokonywania oceny (ewaluacji) własnej

Ponieważ w trakcie planowania działań mających daleki horyzont czasowy istnieje wysokie ryzyko popełnienia omyłki w przypadku każdego projektu będzie podejmowana ewaluacja-ocena sukcesu takiego projektu.

Ewaluacja czyli ocena będzie obejmować następujące aspekty projektu:

- Adekwatność projektu określająca jakie problemy miały być rozwiązane dzięki realizacji celów
- Spójność wewnętrzną projektu i jego logiczne planowanie
- Efektywność określającą nakłady i czas realizacji w stosunku do osiągniętych rezultatów
- Skuteczność czy osiągnięto zakładaną zmianę i stosunek rezultatów do zakładanych celów
- Oddziaływanie projektu, jego skutek i wkład w realizację szerszych celów
- Trwałość projektu jakie szanse istnieją na kontynuację osiągniętych zmian

Zgodnie z przyjętymi zasadami, wszystkie przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach strategii będą poddawane ocenie *ex ante*. Ta forma oceny polega na tym, że w stosunku do każdej planowanej w ramach LSR operacji będzie istniał obowiązek sporządzenia analizy zawierającej opis spodziewanych efektów tego przedsięwzięcia oraz ocenę tego przedsięwzięcia pod kątem jego wpływu na osiąganie celów zakładanych w LSR. Analiza ta będzie jednym z elementów dokumentacji danego przedsięwzięcia rozpatrywanej przez organ podejmujący decyzję o jego realizacji i będzie miała istotny wpływ na decyzję podjętą w tej sprawie.

Po zakończeniu każdego roku kalendarzowego dokonywana będzie ewaluacja *ex post*. Będzie ona polegać na przeanalizowaniu wszystkich zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym działań i operacji pod kątem określenia efektów tych przedsięwzięć, a także zostanie oceniony zakres wpływu, jaki miała ich realizacja na osiągnięcie celów zakładanych w LSR. Za przeprowadzenie ewaluacji *ex post* organem odpowiedzialnym będzie komisja rewizyjna. Komisja będzie mogła zlecić część zadań związanych z tą formą ewaluacji do wykonania ekspertom zewnętrznym. Wyniki ewaluacji zostaną przygotowane i przedstawione w formie raportu do wiadomości Zarządu i członków LGD najpóźniej 14 dni przed terminem dorocznego Walnego Zgromadzenia Członków, zanim zostanie udzielone Zarządowi absolutorium za miniony rok. Treść raportu zostanie zgodnie z zasadą jawności działania LGD, podana do wiadomości publicznej. Ewentualne decyzje zapadną w formie stosownej uchwały Walnego Zgromadzenia Członków a sam raport przedstawiony przez komisję rewizyjną będzie przedmiotem dyskusji podczas Walnego Zgromadzenia Członków, ze szczególnym uwzględnieniem zaproponowanych w raporcie zmian w sposobie funkcjonowania LGD. Raport należy przygotować i przedstawić jako :

- opis bezpośrednich efektów przedsięwzięć i porównanie ich z efektami, które były zakładane w fazie projektowania,
- analizę dotyczącą wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie zamierzonych celów zawartych w LSR,
- wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym, z krótkim opisem merytorycznym i zestawieniem finansowym każdego z nich,
- uwagi i wnioski dotyczące zmian w sposobie funkcjonowania LGD, które mogą zapewnić lepsze funkcjonowanie i wyższą efektywność działania LGD a także lepsze wyniki w osiągnięciu celów zakładanych w LSR.

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu strategia rozwiązuje realne problemy obszaru i jego społeczności, koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów Strategii Rozwoju, przy czym kryteriami oceny zapisów strategii są:

- wskaźniki realizacji celów i zadań strategii,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w strategii),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja działań wynikających ze Strategii Rozwoju będzie się opierała na trzech rodzajach ocen:

- **ex ante** (ocena przed realizacją działań) - ewaluację ex ante stosuje się przy ocenie sytuacji wejściowej, czy i w jaki sposób strategia wpłynie na grupy docelowe, przyczyni się do poprawy sytuacji w obrębie obszaru,
- **mid term** (ocena w trakcie realizacji działań) - odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- **ex post** (ocena po realizacji działań) - ocena długoterminowego wpływu strategii na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania strategii są trwałe.

Podstawowym dokumentem w procesie monitoringu i ewaluacji jest raport monitoringowy Strategii. Dokument ten będzie powstawał w oparciu o dane zawarte w raportach częściowych (ankietach) oraz dane pochodzące ze statystyki ogólnej. Odpowiedzialnym za raportowanie czyni się wszystkie podmioty zaangażowane w realizację Strategii. Raport ten, poprzez odpowiednie wskaźniki, wskazywał będzie stan realizacji Strategii Rozwoju. Stanowić on będzie podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Zasadniczym okresem monitorowania jest rok kalendarzowy. Raporty monitoringowe stanowią ponadto podstawę do wszelkich prac aktualizujących dokumenty strategii rozwoju.

14. Określenie powiązań LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LSR.

Cele określone w Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Ziemia Bielska są komplementarne do strategicznych dokumentów planistycznych europejskich, krajowych, regionalnych oraz dokumentów strategicznych gmin objętych działaniem LGD.

Strategie Rozwoju Gmin

Na podstawie przedstawionych charakterystyk gmin, określenia ich słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń, a także analizy przedstawionych scenariuszy rozwoju, mieszkańcy oczekują aby ich gminy były:

- gminą o pozytywnym wizerunku, rozpoznawalną przez mieszkańców regionu i kraju, znaną także poza jego granicami,
- w której rozwój turystyki i innych dziedzin gospodarczych nie wpływa negatywnie na stan środowiska naturalnego,
- której mieszkańcy wyróżnia gościnność, otwartość i tolerancja, przedsiębiorczość,
- której mieszkańcy współpracują solidarnie na rzecz rozwoju lokalnego,
- gminą kultywującą tradycje i dbającą o kulturowe dziedzictwo,
- w której mieszkańcy czują się bezpiecznie i żyją w czystym środowisku,
- w której istnieją korzystne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej,
- gminą nowoczesną, otwartą na innowacje i nowe rozwiązania technologiczne,
- z wysokim poziomem edukacji podstawowej i gimnazjalnej umożliwiającej rozwój talentów i znalezienie się na rynku pracy
- z ukształtowaną i wypromowaną ofertą turystyczną
- z rozbudowaną i zmodernizowaną infrastrukturą zgodną z potrzebami mieszkańców i turystów

Na podstawie scharakteryzowanej wizji mieszkańców w sprawie rozwoju gmin objętych działaniem LSR, oczekiwania co do realizacji celów zawartych w Strategiach Rozwoju Gmin i Planach Odnowy Miejscowości pokrywają się z celami proponowanymi w LSR na dużym obszarze działania.

Reasumując rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie zostało ujęte do realizacji w LSR. Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej a także na wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Opracowane Plany Odnowy Miejscowości zakładają również w przeciągu kilku najbliższych lat realizację kilku zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną. Istotą tych zadań jest stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną, gospodarczą

i kulturową. Zakładane cele Planów przewidują wzrost znaczenia gmin jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planów Odnowy Miejscowości w gminach ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży, poprawie bezpieczeństwa, atrakcyjności turystycznej miejscowości oraz rozwojowi organizacji społecznych.

„Znaczna większość gmin planuje „Rozwój gminy w oparciu o posiadane walory przyrodnicze, krajobrazowe, położenie geograficzne oraz mądrość i umiejętność współpracy mieszkańców w dążeniu do wspólnych celów”.

Gminy obrały do zrealizowania kilka najważniejszych celów, które są komplementarne w stosunku do celów szczegółowych zawartych w LSR :

Cel strategiczny 1: Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny – nawiązuje do celów LSR:

- 2 Promocja zdrowego i aktywnego stylu życia oraz spędzania wolnego czasu
- Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny
- Poszerzenie oferty edukacyjnej umożliwiającej stałe podnoszenie kompetencji i nabywanie nowych umiejętności przez mieszkańców

Cel strategiczny 2: Dostosowanie infrastruktury i usług zarówno do potrzeb społeczności lokalnej jak i zrównoważonego rozwoju gospodarczego – nawiązuje do celów LSR:

- 3 Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej
- Poprawa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społeczno-kulturalnych
- Promocja obszaru LSR
- Rozwój infrastruktury komunikacyjnej
- Podnoszenie świadomości na temat wykorzystywania odnawialnych źródeł energii

Cel strategiczny 3: Stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenia nowych miejsc pracy – nawiązuje do celów LSR:

- 4 Poprawa warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym agroturystyki, oraz tworzenia nowych miejsc pracy
- Podejmowanie przez miejscowych rolników działalności nierolniczej.
- Pobudzenie wspólnych działań gospodarczych, kulturalnych, turystycznych i edukacyjnych poprzez wielopłaszczyznowe kontakty społeczności lokalnej z partnerami.
- Pobudzenie przedsiębiorczości mieszkańców.
- Poprawa systemu marketingu turystycznego

Cel strategiczny 4: Kształtowanie przestrzeni turystycznej z poszanowaniem zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz opracowanie i wdrożenie kompleksowej oferty turystycznej -komplementarne do celów LSR:

- Kształtowanie przestrzeni turystycznej z poszanowaniem zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz opracowanie i wdrożenie kompleksowej oferty turystycznej.
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego.
- Promocja obszaru objętego LSR, lokalnego folkloru i dziedzictwa kulturowego.
- Utworzenie infrastruktury wypoczynkowo-rekreacyjnej na bazie dostępnych zasobów naturalnych.

Strategia Powiatu Bielskiego do 2015 r. uchwalona przez Radę Powiatu Bielskiego w dniu 8 grudnia 2005 r. Strategia przygotowana została z uwzględnieniem założeń strategicznych gmin powiatu bielskiego dlatego też większość zawartych w niej celów jest zbieżna bądź całkowicie się pokrywa z celami Lokalnej Strategii Rozwoju.. Główne założenie strategii brzmi: „misją powiatu bielskiego jest wspieranie rozwoju usług turystycznych w oparciu o dwa podstawowe zasoby endogeniczne: szczególne piękno przyrody beskidzkiej oraz wyjątkową przedsiębiorczość mieszkańców, gotowych kreować usługi dobrej jakości. Dbalność o potencjał ludzki i zasoby przyrody – dwa skarby Podbeskidzia – będzie wyznaczać główny kierunek rozwoju powiatu bielskiego”.

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju wpisują się w następujące cele strategiczne, szczegółowe oraz działania Strategii Rozwoju Powiatu Bielskiego:

Cel strategiczny 1: Tworzenie optymalnych warunków dla rozwoju turystyki i przedsiębiorczości w powiecie.

Cel szczegółowy 1.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu oraz połączeń transgranicznych.

Działanie 1: Rozwój sieci dróg powiatowych i dostosowanie ich standardu do układu komunikacyjnego dróg transgranicznych.

Cel szczegółowy 1.2 Wspieranie aktywności kulturalnej.

Działanie 1: Prowadzenie edukacji kulturalnej społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy 1.5 Wspieranie przedsiębiorczości.

Działanie 2: Koordynacja przedsięwzięć z zakresu budowy bazy turystycznej, ścieżek rowerowych oraz utrzymanie istniejących szlaków turystycznych z zachowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.

Cel strategiczny 2: Poprawa jakości środowiska naturalnego.

Cel szczegółowy 2.1 Wdrożenie kompleksowego systemu zagospodarowania odpadów.

Działanie 2: Wdrażanie systemu selektywnej zbiórki i składowania odpadów zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Powiatu Bielskiego.

Cel szczegółowy 2.2 Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii na terenie powiatu.

Działanie 1: Wykorzystanie energii geotermalnej jako źródła energii.

Cel strategiczny 3 : Optymalny rozwój potencjału ludzkiego powiatu.

Cel szczegółowy 3.5: Usprawnienie działań jednostek administracji samorządowej.

Działanie 1: Wdrożenie systemu informatyzacji usług publicznych w powiecie bielskim (elektroniczny obieg dokumentów, podpis elektroniczny).

Cel szczegółowy 3.3: Wielopłaszczyznowe kontakty społeczności lokalnej.

Działanie 1: Wspólne działania gospodarcze, kulturalne, turystyczne i edukacyjne w ramach Euroregionu Beskidy.

Działanie 2: Wspólne starania o środki pomocowe Unii Europejskiej przy udziale partnerów zagranicznych.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000 – 2020 została przyjęta przez Sejmik Województwa Śląskiego uchwałą z dnia 4 lipca 2005 r. i zakłada rozwój w następujących aspektach realizowanych poprzez cele:

- Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.

- Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej.
- Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki.
- Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni.

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju są zbieżne z następującymi celami strategicznymi Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego na lata 2000-2020:

Cel strategiczny: Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych w poczuciu bezpieczeństwa społecznego i publicznego.

Kierunek działań 1: Poprawa jakości i dostępności szkolnictwa oraz jego dostosowanie do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku pracy,

Kierunek działań 2: Rozszerzenie skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego.

Kierunek działań 3: Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze i wzmocnienie środowisk twórczych,

Kierunek działań 4: Upowszechnienie wśród społeczeństwa aktywnego stylu życia,

Kierunek działań 6: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu oraz zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych,

Kierunek działań 8: Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie dezorganizacji i patologii społecznej.

Cel strategiczny: Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki:

Kierunek Działania 1: Tworzenie warunków do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw.

Kierunek działań 5: Zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu.

Cel strategiczny: Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni:

Kierunek działań 4: Kształtowanie ośrodków wiejskich,

Kierunek działań 5: Uporządkowanie i wdrożenie systemu gospodarki odpadami,

Cel strategiczny: Rozbudowa oraz unowocześnienie systemów infrastruktury technicznej:

Kierunek działań 1: Optymalizacja i integracja systemu transportowego,

Kierunek działań 3: Rozwój informatyki i telekomunikacji

Kolejnym dokumentem komplementarnym w stosunku do LSR jest **Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015 (SRK)** Została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r. i jest podstawowym dokumentem strategicznym określającym cele priorytety polityki rozwoju w perspektywie najbliższych lat oraz warunki, które powinny ten rozwój zapewnić.

Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i ich rodzin. Przez podniesienie poziomu życia rozumiemy wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski.

Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, trwały rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparty na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększaniu innowacyjności

i konkurencyjności gospodarki i regionów, oraz na uzyskanie stabilnych warunków ekonomiczno-społecznych i środowiskowych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Lokalna Strategia Rozwoju jest zgodna ze Strategią Rozwoju Kraju na lata 2007-2015 aż w pięciu następujących obszarach priorytetowych:

1. Priorytet 2 Poprawa Stanu Infrastruktury Technicznej i Społecznej.
2. Priorytet 3 Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.
3. Priorytet 4 Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa
4. Priorytet 5 Rozwój obszarów wiejskich.
5. Priorytet 6 Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.

Lokalna Strategia Rozwoju Stowarzyszenia LGD Ziemia Bielska jest również komplementarna i wychodzi naprzeciw głównemu celowi **Narodowego Planu Rozwoju na lata 2007-2013**, który brzmi:

„Podjęcie i uruchomienie przedsięwzięć, które zapewnią utrzymanie gospodarki na ścieżce wysokiego wzrostu, w następstwie umocnienia konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrostu zatrudnienia, przy zapewnieniu wyższego poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej”.

Narodowy Plan Rozwoju 2007-2013 ma służyć zaktywizowaniu i lepszemu wykorzystaniu krajowych zasobów rozwoju, zwłaszcza kapitału ludzkiego i społecznego, a służą temu cele strategiczne Narodowego Planu Rozwoju :

- wzmocnienie konkurencyjności regionów i przedsiębiorstw oraz wzrost zatrudnienia,
- odniesienie poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Silne powiązania Narodowego Planu Rozwoju z LSR odzwierciedlają następujące kierunki działań w obszarze priorytetów:

Priorytet Inwestycje- kierunki

1. Wspieranie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy

- zapewnienie powszechnego dostępu do usług elektronicznych, podniesienie poziomu infrastruktury naukowej i informatycznej

2. Przebudowa otoczenia działania przedsiębiorstw

- uaktywnienie przedsiębiorczości związanej z przemysłami kultury, gospodarką i infrastrukturą turystyczną oraz z zachowaniem dziedzictwa kulturowego i rozwojem infrastruktury kulturalnej,
- rozwój regionalnych produktów turystycznych - tworzenie odpowiedniej infrastruktury turystycznej z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju.
- zwiększenie udziału kultury i działalności gospodarczej związanej z kulturą w gospodarce narodowej w wyniku rozwoju infrastruktury, wdrażania nowych technologii oraz rozwoju usług powstających w obszarze dóbr kultury i ukierunkowanie ich na generowanie wzrostu gospodarczego.
- zachowanie i ochronę dziedzictwa kulturowego oraz rozwój infrastruktury kulturalnej poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów kultury, wzmocnienie działalności programowej instytucji artystycznych oraz zachowanie i ochronę krajobrazu wsi.

3 Poprawa stanu środowiska przyrodniczego

- wzrost udziału energii wytwarzanej ze źródeł odnawialnych

4. Tworzenie nowoczesnej sieci transportowej

- rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej prowadząca do zwiększenia wymiany handlowej, atrakcyjności inwestycyjnej kraju i zwiększenia ruchu turystycznego

5. Rozwój infrastruktury miast i obszarów wiejskich

- Rozwój infrastruktury społecznej na obszarach wiejskich

Priorytet: Zatrudnienie – kierunki

1. Zwiększanie zatrudnienia

- aktywizację zawodową osób z grup znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy,
- stworzenie środowiskowego systemu przekwalifikowywania pracowników
- maksymalizowanie różnicy pomiędzy dochodem z pracy a możliwym do uzyskania przez osobę bezrobotną dochodem z pomocy społecznej

2. Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy.

- tworzenie sprzyjających warunków dla zatrudnienia w małych i mikro-przedsiębiorstwach
- wspieranie zatrudnienia w obszarach gospodarki wymagających dużych nakładów pracy,

3. Modernizacja organizacji i funkcjonowania rynku pracy

- zapewnienie dostępu do publicznego systemu informacji i poradnictwa zawodowego na różnych etapach kariery zawodowej.

Priorytet: Eksport-kierunki

1. Promocja eksportu

- budowę zintegrowanego systemu promocji kulturalnej Polski - opracowanie spójnej polityki promocji kraju w oparciu o dziedzictwo kulturowe, ofertę kulturalną oraz konkurencyjność dóbr i usług.
- identyfikację i promocję produktów tradycyjnych - produktów lokalnych i regionalnych, szczególnie będących istotnymi elementami oferty turystycznej i tożsamości regionalnej, a także poprzez doradztwo przy działaniach formalno-prawnych, związanych z ich rejestracją i promocją na rynku europejskim.
- budowę zintegrowanego systemu promocji produktów turystycznych dla turystów zagranicznych kompleksowa skoordynowana promocja turystyczna Polski oraz regionalnych produktów turystycznych

Priorytet: przedsiębiorczość- kierunki

1. Poprawa efektywności przedsiębiorstw

- pomoc w dostępie do wiedzy i doradztwa, m.in. zapewnienie przedsiębiorcom dostępu do szkoleń podnoszących kwalifikacje oraz specjalistycznego doradztwa
- promowanie „przyjaznych dla środowiska” produktów i usług: m.in. rozwój rolnictwa ekologicznego, turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem ekoturystyki i agroturystyki, promocja systemów zarządzania środowiskowego
- poprawę warunków działania przedsiębiorców - uproszczenie prawa oraz usprawnienie otoczenia instytucjonalnego przedsiębiorców

2. Współpraca i integracja przedsiębiorstw

- wspieranie współpracy przedsiębiorstw w zakresie tworzenia grup producenckich(m.in. grup producentów rolnych), kooperacyjnych, dystrybucyjnych, kapitałowych, związków przedsiębiorstw i podmiotów samorządowych, m.in. poprzez tworzenie struktur sieciowych gron.
- kreacja oraz rozwój konkurencyjnych produktów turystycznych dzięki wprowadzeniu systemu badań w obszarze turystyki w celu dostosowania produktów turystycznych do oczekiwań klientów i wymogów rynku, zacieśnieniu współpracy między przedsiębiorstwami turystycznymi, jednostkami samorządów terytorialnych, Polską Organizacją Turystyczną oraz Regionalnymi Organizacjami Turystycznymi, stworzeniu systemu umożliwiającego gromadzenie regionalnych danych

Priorytet: innowacyjność

1. Postęp organizacyjno-techniczny

- wdrożenie nowoczesnych systemów technologicznych, organizacyjnych oraz eko-innowacyjnych w określonych sektorach gospodarki, w tym w transporcie, turystyce, kulturze oraz w rolnictwie.
- wspieranie modernizacji gospodarstw rolnych, służącej wzrostowi wydajności i poprawie wykorzystania czynników produkcyjnych, bezpieczeństwu środowiska oraz dobrostanowi zwierząt,
- wspomaganie systemów rozwijających turystykę
- Promocję i wdrażanie nowoczesnych technologii w produkcji i dystrybucji dóbr i usług kultury, co wzmocni konkurencyjność instytucji kultury i przedsiębiorstw działających w przemyślach kultury.
- Kształtowanie proekologicznych wzorców produkcji i konsumpcji

2. Innowacyjność w regionach

- pomoc inwestycyjną dla małych i średnich przedsiębiorstw, szczególnie na obszarach wiejskich, podejmujących działania na rzecz unowocześnienia technologii produkcji, metod zarządzania i sprzedaży.
- wzmocnienie regionalnej przedsiębiorczości, w szczególności wspieranie inwestycji i transferu nowych technologii do małych i średnich przedsiębiorstw.
- poprawę konkurencyjności regionów dzięki rozwojowi regionalnych sieci kooperacyjnych, wspieraniu współpracy środków naukowych z przedsiębiorstwami, wspieraniu inwestycji w nowe technologie, promowaniu współpracy międzynarodowej, współfinansowaniu

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Cel główny RPO został określony jako: Stymulowanie dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu.

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju wpisują się w większość Priorytetów RPO Województwa Śląskiego na 2007-2013

- Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki opartej na wiedzy
- Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa informacyjnego w regionie
- Wzrost konkurencyjności turystycznej regionu
- Wzrost znaczenia kultury jako czynnika rozwoju społeczno - gospodarczego
- Ochrona oraz poprawa jakości środowiska
- Ukształtowanie efektywnego, zintegrowanego systemu transportowego.

- Stworzenie warunków do rozwoju społeczeństwa o wysokich kwalifikacjach zawodowych, poszukiwanych na rynku pracy,
- Poprawa stanu zdrowia mieszkańców.

Euroregion Beskidy - euroregion na granicy polsko-słowacko - czeskiej, który powstał 9 czerwca 2000 w celu wspierania współpracy transgranicznej w tym obszarze. W 2005 obejmował on powierzchnię 4 845 km², a zamieszkiwało go około 930,5 tys. osób.

Siedzibami Euroregionu są trzy miasta: Bielsko-Biała po stronie polskiej, Frydek-Mistek po stronie czeskiej oraz Žilina po stronie słowackiej.

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju są komplementarne w stosunku do następujących celów strategicznych Euroregionu Beskidy:

- optymalny rozwój potencjału ludzkiego i podniesienie jakości życia mieszkańców Euroregionu
- rozwój procesów integrujących społeczność Euroregionu i budujących demokracje lokalną,
- rozwój gospodarczy aktywowany szczególnie przez budowanie transgranicznych powiązań kooperacyjnych,
- dbanie o bogactwo zasobów przyrody i ochrona środowiska,

Strategia powstała na podstawie opracowań strategii rozwojowych gmin i powiatów będących członkami Euroregionu.

Wyraża ona wolę społeczności regionalnej do realizacji wspólnych celów rozwojowych dlatego znaczna część celów jest zbieżna bądź też pokrywa się z celami zawartymi w Lokalnej Strategii Rozwoju.

Dzięki swemu ponad lokalnemu i transgranicznemu charakterowi Euroregion powinien spełniać funkcje koordynacyjne dla pewnego zakresu działań podejmowanych w jednostkach terytorialnych, które są jego członkami.

Wszystkie wymienione dokumenty planistyczne są ze sobą spójne, a z ich analizy wynika, że mają bardzo podobne cele na tym samym polu działania. Większość planowanych działań ma za zadanie rozwiązanie podobnych bądź takich samych problemów społecznych i gospodarczych. Wszystkie zostały uwzględnione już na etapie wyznaczania wizji i celów LSR aby uwzględnić czy planowane działania będą współgrać z już istniejącymi planami i strategiami, gdzie będą się uzupełniać a gdzie wzmacniać ich rezultaty tak, aby ocena efektywności LSR była jak najlepsza, aby osiągnąć jak najlepszy synergiczny efekt strategii.

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju może i powinien wykorzystywać dla swojego rozwoju również inne instrumenty wsparcia finansowego, w tym z PO „Infrastruktura i Środowisko”, PO „Innowacyjna Gospodarka”, PO „Kapitał Ludzki”, Regionalnego Programu Operacyjnego. Fundusze te uwzględniają wsparcie rozwoju obszarów wiejskich w zakresie wynikającym z Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia.

Zakres wsparcia z innych źródeł finansowania, w tym z PROW 2007-2013 wynikać będzie z definicji beneficjenta, granicy administracyjnej, skali projektu oraz oświadczenia o wykorzystywaniu jednego źródła finansowania na realizację operacji.

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju mają wspólne kierunki działań z priorytetami regionalnymi **Programu Operacyjnego**

Kapitał Ludzki:

- VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich
- VII Promocja Integracji społecznej
- VIII Regionalne kadry gospodarki

➤ IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Program Operacyjny Kapitał Ludzki, którego celem jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy partnerskiego państwa i przyjaznej administracji mają wspólny obszar działania z LSR.

Natomiast **Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko** zbieżny jest z celami LSR w obszarze priorytetów:

Priorytet 5 Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych, którego celem jest - ograniczenie degradacji środowiska naturalnego oraz strat jego zasobów i zmniejszenia różnorodności biologicznej

- Przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) i ostoi gatunków na obszarach chronionych wraz zachowaniem zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej roślin, zwierząt i grzybów.
- Przywrócenie drożności korytarzy ekologicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji w skali kraju.
- Wsparcie procesu opracowania planów ochrony dla obszarów chronionych.
- Zwiększenie świadomości w zakresie potrzeby i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu.

Priorytetu 12 Kultura i dziedzictwo kulturowe, którego celem jest - Wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa kulturowego o znaczeniu światowym i europejskim dla zwiększenia atrakcyjności Polski.

- Ochrona, zachowanie i efektywne wykorzystanie dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponadregionalnym.
- Poprawa stanu infrastruktury kultury o znaczeniu ponadregionalnym oraz zwiększenie dostępu do kultury.

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka ma również wiele wspólnych obszarów działania, zbieżnych z LSR, które dotyczą wspólnych problemów, które mają rozwiązać:

Dz.5.1 Wspieranie powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym - wspólne przedsięwzięcia grup przedsiębiorców projektów doradczych, szkoleniowych i inwestycyjnych w zakresie: tworzenia oraz zarządzania strukturą organizacyjną powiązania kooperacyjnego

Dz.5.2 Wspieranie instytucji otoczenia biznesu świadczących usługi proinnowacyjne oraz ich sieci o znaczeniu ponadregionalnym - przygotowania i rozwoju pakietu usług o charakterze proinnowacyjnym (składającego się z usług doradczych, szkoleniowych, informacyjnych oraz sieciowe/poszukiwania partnera) służących podniesieniu innowacyjności przedsiębiorstw

Dz.5.4 Zarządzanie własnością intelektualną - wykorzystywanie możliwości ochrony przedmiotów własności przemysłowej (wynalazków, wzorów użytkowych oraz wzorów przemysłowych), szczególnie poza granicami kraju.

Dz.6.1 Paszport do eksportu - wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa na rynkach zagranicznych oraz projekty promujące polską markę na rynkach zagranicznych.

Dz.8.1 Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej - świadczenie usług drogą elektroniczną (usług cyfrowych), w tym wytworzenie produktów cyfrowych niezbędnych do świadczenia tych usług.

Wymaganym rezultatem kwalifikowanego do wsparcia projektu jest wytworzenie, świadczenie i aktualizacja usług cyfrowych.

Wszystkie te działania są to działania skierowane do grup przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, mikro, małych i średnich przedsiębiorców, podmioty które wspierać ma LSR.

15. Wskazanie planowanych działań, przedsięwzięć lub operacji realizowanych przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze objętym LSR.

Zakłada się również możliwość wykorzystania innych źródeł finansowania na realizację działań zbieżnych z celami LSR, w szczególności:

- Regionalny Program Operacyjny dla Woj. Śląskiego,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- Fundusz dla Organizacji Pozarządowych,
- inne dostępne środki finansowe (w tym ze źródeł organizacji pozarządowych wspierających inicjatywy wiejskie, jak np. Fundacja Wspomagania Wsi, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, Fundacja Batorego, itp.)

Jako przykład podjęcia działalności w zakresie rozwoju obszaru do tej pory LGD Ziemia Bielska złożyła 7 wniosków (jeden dla każdej Gminy należącej do LGD, jeszcze przed przystąpieniem Gminy Jaworze) na realizację projektów „Postawmy na edukację” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.5 „, Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich” oraz 3 wnioski w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI „Rynek pracy otwarty dla wszystkich”, Działanie 6.3 „Inicjatywy lokalne na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej na obszarach wiejskich”. Celem projektów było pobudzenie aktywności mieszkańców poszczególnych gmin w obszarze kształcenia i szkolenia czy zatrudnienia oraz wzrost dostępności oferty edukacyjno-szkoleniowej, co spowoduje podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców. Projekt ten doskonale współgra z LSR, ponieważ przyczynia się do realizacji celów głównych: Rozwój kapitału ludzkiego, Poprawa jakości życia mieszkańców.

LGD złożyła również wniosek o grant z Funduszu dla Organizacji Pozarządowych finansowanego z dwóch źródeł: Mechanizmu Finansowego EOG oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego, skierowanego do nowopowstałych organizacji, działających nie dłużej niż 12 miesięcy (wniosek w trakcie oceny). Realizacja projektu to 9 miesięcy, od kwietnia do grudnia 2009 roku. W projekcie zaplanowano: doposażenie Biura LGD, przygotowanie i druk materiałów marketingowych promujących Stowarzyszenie oraz cykl 9 szkoleń i warsztatów dla członków LGD, których celem będzie rozwój kapitału i potencjału ludzkiego organizacji m.in. poprzez podniesienie umiejętności interpersonalnych, poznanie zasad PR i promocji, planowania i realizowania projektów, pozyskiwania funduszy na działalność, prowadzenia księgowości, przeprowadzania konsultacji społecznych, współpracy w ramach sektora i z JST.

Kolejne przedsięwzięcia będą podejmowane i realizowane w miarę rozwoju LGD, w tym także rozwoju personalno-administracyjnego niezbędnego do przeprowadzania i obsługi niniejszych inicjatyw.

Przed nakładaniem się pomocy w ramach PROW i innych programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, LGD stosować będzie następujące mechanizmy zabezpieczające:

- 1) z każdą osobą zatrudnioną przez LGD zawarta zostanie umowa precyzująca zakres obowiązków i zadań, w której będzie wyraźnie wskazany program, na rzecz którego te zadania i obowiązki będą wykonywane oraz podana wysokość wynagrodzenia finansowanego ze środków tego programu.

- 2) dla każdej realizowanej operacji z zakresu działania wymienionego w art. 5 ust. 1 pkt 22 i 23 ustawy (wdrażanie projektów współpracy, funkcjonowanie lokalnej grupy działania) wyznaczona zostanie osoba bezpośrednio za nią odpowiedzialna.
- 3) w przypadku finansowania pracy zatrudnianych pracowników z różnych źródeł w ramach danego etatu przewiduje się prowadzenie kart pracy, odpowiednio dla każdego programu, z którego refundowane będzie wynagrodzenie.
- 4) każdy dokument przedstawiany do refundacji ze środków publicznych opisany będzie w sposób umożliwiający identyfikację dokładnych wartości finansowanych z danego źródła finansowania (w tym opatrzenie czerwoną pieczęcią z opisem typu „**Zrefundowano ze środków**”.
- 5) księgowość organizacji będzie prowadzona w sposób umożliwiający wyodrębnienie wszystkich wydatków refundowanych z różnych źródeł,
- 6) przewiduje się prowadzenie osobnych subkont dla poszczególnych programów, z których pozyskane zostaną dotacje

16. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich

Obszar realizacji LSR obejmuje osiem gmin (Bestwina, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Wilamowice i Wilkowice) położonych w południowej części Województwa Śląskiego. Na terenie tym znajdują się obszary o wysokiej wartości historycznej, kulturowej, rolniczej oraz gospodarczej, w tym w szczególności obszary chronione –Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego oraz Park Krajobrazowy Beskidu Małego. Rozwinięta gospodarka, dobre warunki dla rolnictwa i atrakcyjne tereny inwestycyjne oraz osiedleńcze są elementami decydującymi o znaczeniu Ziemi Bielskiej dla rozwoju regionu.

Właściwa realizacja LSR wpłynie na podniesienie poziomu życia mieszkańców oraz poprawę konkurencyjności regionu przy respektowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Właściwa realizacja celów i działań przewidzianych w Lokalnej Strategii Rozwoju powinna umożliwić osiągnięcie takich rezultatów, które będą miały wpływ na rozwój regionu i obszarów wiejskich. Do efektów takich należą:

- znaczny wzrost aktywności mieszkańców obszarów wiejskich;
- wzrost odpowiedzialności i motywacji dla indywidualnego i zbiorowego rozwoju społeczności wiejskiej;
- usprawnienie samoorganizacji osób dążących do poprawy swoich warunków bytowych;
- chęć podwyższenia kwalifikacji zawodowych i ogólnych;
- większa świadomość odpowiedzialności za stan środowiska, oszczędności energii i wody;
- zwiększenie świadomości w odniesieniu do działań zbiorowych;
- poprawa wizerunku polskiej wsi i zwiększenie jej atrakcyjności;
- większe oddziaływanie na lokalny system zarządzania;
- uregulowanie kwestii własności gruntów i jego rejestracji;
- zwiększenie i dywersyfikacja popytu na usługi;
- większa dyscyplina w korzystaniu z pomocy społecznej;
- większy respekt dla wartości dziedzictwa obszarów wiejskich.

Strategia LGD Ziemia Bielska skoncentruje się na stworzeniu warunków dla długofalowego zrównoważonego rozwoju terenów obszaru LGD poprzez wykorzystanie atutów środowiska naturalnego i zasobów kulturowych. Pozwoli to na wykreowanie nowej formy zarobkowania dla właścicieli gospodarstw rolniczych dzięki rozwojowi eko- i agroturystyki. Jednocześnie realizacja strategii otwiera szerokie możliwości na rozwój przedsiębiorczości poprzez wsparcie niewielkich wytwórców produktów lokalnych. Działania te prowadzą do rozwoju konkurencji, zapewniają wzrost zatrudnienia i przedsiębiorczości na wsi, prowadzą również do zwiększeniu konkurencyjności regionu i jego spójności z Unią Europejską.

Planowane w strategii działania pozwolą poprawić jakość środowiska poprzez zwiększenie świadomości społecznej oraz dążenie do integracji wspólnot lokalnych w trosce o swoje otoczenie, które powinno stanowić zarówno element podnoszący jakość życia, jak i źródło dochodu.

Zadania sformułowane w LSR są w pełni zgodne celami innych dokumentów planistycznych, w szczególności zaś z celem, który postuluje zwiększenie dostępu ludności wiejskiej do rynku pracy i wykształcenia. LGD Ziemia Bielska planuje osiągnąć te cele poprzez wykorzystanie narzędzi szkoleniowych do aktywizacji gospodarczej ludności

w obszarach usług turystycznych i produktu lokalnego. Działania te doprowadzą do ograniczenia zatrudnienia w rolnictwie i stworzenia alternatywnych form dochodu na wsi.

Zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013, która zakłada „koncentrowanie się na tych działaniach, które będą prowadzić do zwiększenia miejsc pracy na obszarach wiejskich, powiększenia skali gospodarstw, różnicowania ich struktur wewnętrznych na obszarach o niedostatku podaży ziemi, pobudzania przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej mieszkańców obszarów wiejskich”, podjęcie działań na wspólnej płaszczyźnie przez Stowarzyszenie w trakcie realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju może przyczynić się do lepszego wykorzystania szansy na dynamiczny rozwój obszarów wiejskich na terenie obszarów LGD a także w całym regionie oraz wzmocnić działanie już realizowanych operacji. Z punktu widzenia Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa na lata 2007-2013 rolnictwo poza podstawową funkcją jaką jest produkcja artykułów rolnych pełni ważną rolę w zakresie ochrony środowiska i krajobrazu, zachowania żyzności gleb oraz bogactwa siedlisk i bioróżnorodności. Ponieważ pozarolnicza aktywność gospodarcza wsi jest jednak słabo rozwinięta m.in. przez stosunkowo niski poziom aktywizacji społecznej i brak systemu wsparcia finansowego realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska będzie stanowić doskonałe wsparcie dla tworzenia wszelkich form małej przedsiębiorczości na terenach wiejskich, usług dla gospodarki oraz mieszkańców wsi, inicjatyw lokalnych na rzecz odnowy i rozwoju wsi oraz zachowania i poprawy dziedzictwa kulturowego oraz działalności związanej z turystyką wiejską.

W wyniku sprawnej realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju zostaną zaspokojone podstawowe potrzeby:

- zaspokojenie potrzeb społecznych,
- wzrost atrakcyjności turystycznej,
- rozwój kultury,
- poprawa warunków życia i pracy,
- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, przyjezdnych i turystów,
- poprawa estetyki miejscowości.

Lokalna Strategia Rozwoju będzie pomocna w realizowaniu nowoczesnej polityki rozwojowej odpowiadającej za proces globalizacji i wyzwania stawiane w Europie przez odnowioną Strategię Lizbońską, pozwalającą na zmniejszanie dystansu rozwojowego do bogatszych państw Unii Europejskiej. Polityka ta powinna wykorzystywać te cechy polskiej gospodarki i polskiego społeczeństwa, które mogą stanowić źródło przewagi komparatywnej naszego kraju, a więc przede wszystkim relatywnie młode i coraz lepiej wykształcone kadry, wysoką przedsiębiorczość polskiego społeczeństwa, a także duży rynek wewnętrzny. Polityka ta musi też przeciwdziałać pogłębianiu się dysproporcji w poziomie rozwoju poszczególnych województw, tak by uniknąć marginalizacji najsłabiej rozwijających się obszarów.

Strategia Lokalnej Grupy Działania jest zgodna nie tylko z celami, ale również z zasadami realizacji tych celów wskazanymi w dokumencie. LSR, podobnie jak one zakłada:

- koncentrację na wyznaczonych priorytetach,
- dążenie do koordynacji działań we wszystkich obszarach objętych LSR i na terenie wszystkich gmin,

- dążenie do wykorzystania środków własnych, krajowych i pochodzących z UE,
- podejmowanie działań na zasadzie partnerstwa podmiotów społecznych, samorządowych i gospodarczych w celu osiągnięcia możliwie szerokich efektów

Działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturalnego, niwelowania dysproporcji rozwojowych przyczyniać się będzie niewątpliwie do poprawy spójności społecznej, zwiększanie dostępu do uczestnictwa w różnych przejawach i aktywnościach kultury, dbałość o rozwój sztuki współczesnej, rozwój instytucji kultury pełniących ważne funkcje w przekazie kulturowym czy wreszcie troska o kulturowe dziedzictwo narodowe.

W zakresie projektów współpracy, współpraca międzyregionalna po wejściu Polski do Unii zyskała nowy wymiar, pozwoli wykorzystać doświadczenia i wiedzę regionów o podobnej strukturze gospodarki i potencjale ludnościowym w zarządzaniu rozwojem regionalnym na obszarze. Ważnym elementem współpracy międzynarodowej jest współpraca transgraniczna, polegająca na wspieraniu wspólnych działań podejmowanych m.in. w ramach istniejących euroregionów funkcjonujących na pograniczu polsko-czeskim oraz polsko-słowackim, które mają wspólne korzenie historyczno-kulturowe. Szczególnie ważna jest rozbudowa infrastruktury współpracy transgranicznej oraz przełamanie obecnych barier kulturowych i prawnych w kontaktach międzyludzkich, ważne by współpraca ta bazowała na wspólnym dziedzictwie kulturowym.

Wykorzystanie warunków jakie tworzy Stowarzyszenie do realizacji celów społecznych takich jak wspieranie grup zagrożonych marginalizacją lub patologią społeczną, długotrwale bezrobotnych, ludzi starszych i bezdomnych, niepełnosprawnych czy opuszczających zakłady penitencjarne, młodzież, która nie podejmuje dalszej edukacji pozwoli na ograniczenie niekorzystnych zjawisk związanych z rozwojem gospodarczym regionu wpłynie pozytywnie na polepszenie jakości życia mieszkańców. Organizowane szkolenia, punkty doradztwa zawodowego, tworzenie warunków do rozwoju m.in. przez dostęp do Internetu, itp. wpłyną pozytywnie na zwiększenie aktywności mieszkańców, którzy dotychczas pozostawali bierni. Współdziałanie administracji publicznej, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnych pozwoli na wyrównywanie szans rozwoju zawodowego i poprawę sytuacji materialnej. Działania te będą miały wpływ na umacnianie solidarności i więzi międzyludzkich oraz przyczynią się do kształtowania postaw prorodzinnych, prospołecznych i budowania tożsamości regionalnej.

Ocena wpływu realizacji LSR na rozwój regionu wymaga oceny z dwóch punktów widzenia, regionalnego i lokalnego. Realizacja LSR Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska może przyczynić się zarówno do realizacji celów strategii regionalnej, jak i do realizacji strategicznych celów gmin tworzących Stowarzyszenie.

Zestawienie celów strategicznych sformułowanych w dokumentach przygotowanych przez gminy stowarzyszone z celami wypracowanymi w trakcie prac nad LSR wskazuje na ich komplementarny charakter. Dokonana w tym celu analiza porównawcza celów strategicznych określonych w strategiach gmin z celami LSR wykazała, że:

- Strategie wszystkich gmin jako jeden z priorytetów wskazują rozwój turystycznych funkcji i ochrony zasobów przyrodniczych, co pozostaje w pełnej zgodności z zapisami LSR
- Jako istotny element rozwoju strategicznego gmin traktuje się przekształcenia w sektorze rolnictwa zmierzające w kierunku zapewnienia gospodarstwu rolniczemu alternatywnych form dochodów. Tematy wiodące LSR związane z rozwojem produktu lokalnego i agroturystyki pozwolą na realizację tego celu.

- Za kluczowe uznaje się również działania mające na celu pozyskiwanie i wykorzystanie funduszy europejskich. zawiązanie Stowarzyszenia i przygotowanie LSR jest realizacją tego celu.
- Priorytetem gmin jest także dążenie do przyciągnięcia inwestycji gospodarczych, wszelkie działania promocyjne są drogą do realizacji tego celu.
- Celem wszystkich gmin jest również poprawa jakości życia mieszkańców oraz umacnianie wspólnot lokalnych. Także ten cel pozostaje w pełnej zgodności z zapisami LSR.

Jedną z głównych zalet obszarów wiejskich w Polsce jest przede wszystkim duży odsetek siły roboczej, co może ułatwić rozwój nowej, alternatywnej działalności zarówno w gospodarstwach rolnych, jak i w obszarze działalności nierolniczej na obszarach rolniczych. Potencjał ludzki jest dostępny, ale może on zostać wykorzystany do rozwoju nowej działalności pod warunkiem zdobycia odpowiednich kwalifikacji i wiedzy, które powinny być o wiele wyższe niż w przypadku tradycyjnej działalności rolniczej. Struktura wykształcenia naszego obszaru ukazuje, że poziom wiedzy i kwalifikacji ludności wiejskiej mogą stać się poważną przeszkodą dla nowych, alternatywnych działalności. Dostosowanie gospodarstw rolniczych do wymagań stawianych w ramach poszczególnych działań również wymaga odpowiednich kwalifikacji a efektywne wykorzystanie funduszy dla wspierania rozwoju projektów w ramach poszczególnych osi zależy od poprawy poziomu wiedzy i kwalifikacji ludności wiejskiej. Szkolenia zawodowe mogą zaowocować znacznym ograniczeniem skutków niskiego poziomu wykształcenia.

Równie ważną zaletą obszarów wiejskich wiąże się z wartościami przyrodniczymi i środowiskiem. Wskaźniki opisujące zasoby i stan środowiska naturalnego jasno wskazują na przewagę Polski w tym zakresie nad wieloma Państwami Członkowskimi UE. Dobry stan środowiska naturalnego na obszarach wiejskich w znacznym stopniu wynika z przejścia gospodarki w stronę rynku, który doprowadził do ograniczenia zanieczyszczenia środowiska nawozami sztucznymi, środkami ochrony roślin, wodami ściekowymi i paliwami pochodzącymi z przemysłu. Jednakże transformacja ekonomiczna i społeczna w Polsce oddziałują również negatywnie na środowisko naturalne. Negatywne oddziaływania obejmują zwiększenie ilości ścieków i stałych odpadów komunalnych, uproszczenie zmianowania roślin i koncentrację hodowli m.in. krów mlecznych. Także specyfika pewnych składowych środowiska naturalnego, takich jak jakość gleby, ilość odpadów i polski krajobraz wiejski, stwarzają potrzebę stałego podejmowania działań w celu utrzymania wartości środowiska. Brak takich działań może doprowadzić do nieodwracalnej degradacji środowiska.

Działania w ramach osi 3 przyczynią się do rozwoju obszarów wiejskich poprzez wpływ ekonomiczny i społeczny, zarówno dzięki tworzeniu nowych mikroprzedsiębiorstw oraz dzięki różnicowaniu działalności w kierunku zajęć pozarolniczych. Oczekuje się, że działania te zapewnią nowe miejsca pracy i nowe możliwości dochodu na obszarach wiejskich. Trudno oszacować liczbę stworzonych miejsc pracy, ponieważ nie wiadomo, jakie będzie rozdysponowanie nowych form działalności pomiędzy poszczególnymi sektorami.

Realizacja LSR przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności sektora rolno-spożywczego a dywersyfikacja działalności oraz stworzenie nowych mikroprzedsiębiorstw będą jednymi z licznych rezultatów na obszarach wiejskich, przyczyniając się do poprawy poziomu życia i wzrostu gospodarczego.

Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia LGD Ziemia Bielska wpłynie korzystnie na rozwój nie tylko obszarów objętych jej działaniem ale również w zakresie podstawowych kierunków działań w całym regionie i pozwoli na rozwiązanie wielu problemów, które mają wspólny zasięg również na obszarach wiejskich. Podejmowane w tym

kierunku działania zarówno na poziomie lokalnym jak i na poziomie regionu wykorzystują podobne pomysły i narzędzia do ich realizacji.

Na przykład wyznaczone cele w LSR mają za zadanie wspieranie i rozwiązanie problemów, z którymi borykają się również mieszkańcy na poziomie regionalnym, są to podstawowe kierunki działań takie jak:

Kierunek działań -Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych.

Zasoby ludzkie są jednym z podstawowych czynników konkurencyjności zarówno na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Niezbędnym warunkiem rozwoju regionu jest społeczeństwo odpowiednio wykwalifikowane i zmotywowane do pracy. Elastyczność i umiejętność przystosowania się do dynamicznie zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych współczesnego świata wymaga ciągłego kształcenia, podnoszenia posiadanych kwalifikacji i reorientacji zawodowej. Ważnym elementem na drodze do poprawy zdolności adaptacyjnych mieszkańców do zmian społecznych i gospodarczych jest tożsamość regionalna, stąd konieczność prowadzenia działań mających na celu ukształtowanie kulturowej tożsamości. Pielęgnowanie istniejącego dziedzictwa kulturowego i tradycji, historii, osiągnięć kulturalnych, lokalnych obyczajów, języka pozwoli na wzmocnienie poczucia identyfikacji ludzi z miejscem, w którym żyją. Uzasadnione zatem jest wspieranie środowisk twórczych i podnoszenie poziomu instytucji kulturalnych - stanowiących wizytówkę regionu oraz warunkujących uczestnictwo mieszkańców w kulturze. Wspieranie grup osób zagrożonych marginalizacją i patologią społeczną pozwala na ograniczenie tych negatywnych zjawisk oraz umocnienie solidarności i więzi międzyludzkich. Należy zatem wspierać zarówno samorządy lokalne, jak i organizacje pozarządowe oraz społeczne w organizowaniu pomocy społecznej, prowadzeniu działań na rzecz wyrównywania szans rozwoju zawodowego i społecznego z uwzględnieniem równego statusu kobiet i mężczyzn. Spowoduje to wzrost poczucia bezpieczeństwa społecznego i publicznego, będzie czynnikiem kształtującym zachowania społeczne, a z drugiej strony będzie decydować o wizerunku regionu na zewnątrz.

Kierunek działań - Rozszerzenie skali i zasięgu przekwalifikowań zawodowych

Rozwój zdolności adaptacyjnych mieszkańców do zmian społecznych i gospodarczych wymaga kształcenia ustawicznego, umożliwiającego podnoszenie posiadanych kwalifikacji oraz reorientację zawodową. Działania te przyczynią się do ograniczenia negatywnych procesów restrukturyzacji gospodarki województwa. Regionalny system kształcenia ustawicznego oraz orientacji zawodowej może być tworzony na bazie już istniejących jednostek edukacyjnych publicznych i prywatnych oraz jednostek monitorujących zmiany na regionalnym rynku pracy. Niskie kwalifikacje są jedną z przyczyn utrzymywania się długotrwałego bezrobocia, prowadzącego do wykluczenia społecznego oraz słabego popytu na produkty i usługi. Elastyczność i dostosowanie kształcenia do rozwoju nowoczesnych gałęzi przemysłu i wzrostu zaawansowania technologicznego procesów gospodarczych będzie miało wpływ na rozwój, podnosząc jednocześnie jego atrakcyjność i siłę konkurencyjną w otoczeniu. Sprawny system przekwalifikowań zawodowych i kształcenia ustawicznego powinien stwarzać warunki do rozwoju zdolności do podejmowania pracy (wzrostu zatrudnienia) oraz funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym. Wzrost umiejętności korzystania z nowoczesnych środków wymiany i przekazu informacji przyczyni się do powstania regionu innowacyjnego i otwartego.

Realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju przyczyni się także do wzmocnienia działania na poziomie regionu w zakresie: **Kierunku działania - Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w rozwój lokalny i wzmocnienie środowisk twórczych.** W procesie rozwoju regionu kultura pełni istotną rolę jako niezbędny element kształtowania nowoczesnego społeczeństwa, tolerancyjnego i kreatywnego - przyczyniając się do wzrostu wartości zasobów ludzkich. Uczestnictwo w kulturze pełni fundamentalną rolę w kształtowaniu i rozwoju osobowości człowieka; buduje sferę wartości, umożliwia realizację twórczych uzdolnień, rozwija wyobraźnię i wrażliwość emocjonalną, jest warunkiem dla korzystnych społecznie zmian, rozwijanie twórczych uzdolnień, kształcenie potrzeby uczestnictwa w kulturze i upowszechnianie dziedzictwa kultury narodowej, edukację regionalną, pracę na rzecz środowisk zmarginalizowanych i zagrożonych. Prężne instytucje kulturalne pomagają budować poczucie tożsamości regionalnej, wzmacniają poczucie więzi z miejscem, w którym się żyje. Wzmocnienie środowisk twórczych pozwoli na pełniejsze wykorzystanie istniejącego potencjału kulturalnego i artystycznego, co stanowi realny czynnik rozwoju regionalnego, wpływający na zwiększenie atrakcyjności regionu dla mieszkańców, inwestorów i turystów. Konieczne jest również promowanie kultury regionu w kraju i poza jego granicami. Rozwinięta wymiana kulturalna będzie ważnym obszarem współpracy wewnątrzregionalnej, międzyregionalnej i międzynarodowej.

Kierunek działań - Upowszechnienie wśród społeczeństwa aktywnego stylu życia. Aktywność fizyczna jest niezbędna dla prawidłowego rozwoju oraz zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego ludzi w każdym wieku. Kreowaniu postaw zdrowego stylu życia towarzyszyć będą działania zmierzające do powstania odpowiedniego zaplecza i atrakcyjnej oferty spędzania wolnego czasu. Wymaga to przede wszystkim wspierania w stworzeniu regionalnej sieci ośrodków turystyki, rekreacji i utworzenia systemu szlaków pieszych, wspierania budowy tras rowerowych i konnych, zwiększania liczby obiektów sportowych, poprawy standardu istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej, systemu promocji rekreacji wewnątrz regionu oraz stworzenia zróżnicowanej jakościowo oferty spędzania czasu wolnego. Aktywnemu spędzaniu wolnego czasu służyć będzie także ciągle rozwijanie i uatrakcyjnianie oferty instytucji kulturalnych i edukacyjnych oraz organizacji imprez plenerowych. Stworzenie warunków dla aktywnego wypoczynku spowoduje również podniesienie atrakcyjności regionu.

17. Informacja o dołączanych do LSR załącznikach.

Załącznik nr 1 - Regulamin Obrad Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska

Załącznik nr 2 - Regulamin Zarządu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska

Załącznik nr 3 - Regulamin Komisji Rewizyjnej Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska

Załącznik nr 4 - Regulamin Rady Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Ziemia Bielska

Załącznik nr 5 - Procedura rekrutacji pracowników Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska

Załącznik nr 6 - Regulamin Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska

Załącznik nr 7 - Kwalifikacje i doświadczenie osób wchodzących w skład ciała decyzyjnego

Załącznik nr 8 - Doświadczenie LGD i Członków LGD albo jej partnerów w realizacji operacji

Załącznik nr 9 - Gatunki objęte ochroną ścisłą na obszarze objętym LSR

Załącznik nr 10 - Projektowane i proponowane formy ochrony przyrody na terenie Gminy Jasienica i Bestwina

Załącznik nr 11 - Wykaz obiektów historycznych i kulturowych obszaru LGD Ziemia Bielska

Załącznik nr 12 - Karta Oceny Wniosku

Załącznik nr 13 - Karta oceny zgodności operacji z LSR

Załącznik nr 14 - Karta oceny operacji według lokalnych kryteriów

Załącznik nr 15 - Wzór uchwały Rady LGD w sprawie wyboru operacji do finansowania w ramach LSR

Załącznik nr 16 - Wzór pisma informującego o negatywnym wyniku oceny merytorycznej

Załącznik nr 17 - Wzór pisma informującego o pozytywnym wyniku oceny merytorycznej

Załącznik nr 18 - Wzór Wniosku do Rady LGD Ziemia Bielska o ponowne rozpatrzenie operacji do finansowania

Załącznik nr 19 - Procedura odwołania do Rady Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Ziemia Bielska w sprawie wyboru operacji do finansowania

Spis tabel

TABELA NR 1 LICZBA POTENCJALNYCH PARTNERÓW LGD ZIEMIA BIELSKA.....	7
TABELA NR 2 SKŁAD LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA ZIEMIA BIELSKA.....	8
TABELA NR 3 ZESTAWIENIE PREZENTUJĄCE SKŁAD ORGANU DECYZYJNEGO (RADA STOWARZYSZENIA).....	12
TABELA NR 4 WYMAGANIA KONIECZNE I POŻĄDANE PRACOWNIKÓW STOWARZYSZENIA.....	18
TABELA NR 5 OPISY STANOWISK W RAMACH BIURA STOWARZYSZENIA LGD ZIEMIA BIELSKA.....	19
TABELA NR 6 PODSTAWOWE DANE O OBSZARZE LGD NA DZIEŃ 31.12.2006 r. (wg miejsca zamieszkania).....	35
TABELA NR 7 PODSTAWOWE DANE O GMINACH LGD NA DZIEŃ 31.12.2006 r. (wg miejsca zamieszkania).....	35
TABELA NR 8 LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2002 r.	36
TABELA NR 9 SZKOŁY I UCZNIOWIE W ROKU SZKOLNYM 2006/2007.....	37
TABELA NR 10 BEZROBOCIE W GMINACH OBSZARU LGD W LATACH 2006, 2007, 2008.....	38
TABELA NR 11 PRACUJĄCY NA OBSZARZE LGD. STAN NA DZIEŃ 31.12.2006 r.....	39
TABELA NR 12 OSOBY FIZYCZNE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI W 2006 R. STAN NA 31 XII.....	39
TABELA NR 13 PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON W 2006 r. (STAN NA 31 XII).....	40
TABELA NR 14 DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN NA 1 MIESZKAŃCA W 2006 R.....	41
TABELA NR 15 ROLNICTWO NA OBSZARZE LGD.....	42
TABELA NR 16 ORGANIZACJE NA TERENIE LGD.....	43
TABELA NR 17 ANALIZA SWOT DLA OBSZARU OBJĘTEGO LSR.....	46
TABELA NR 18 CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU.....	51
TABELA NR 19 WSKAŹNIKI REALIZACJI CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ.....	55
TABELA NR 20 SZCZEGÓŁOWY PODZIAŁ ŚRODKÓW POMIĘDZY POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY.....	79
TABELA NR 21 PODZIAŁ ŚRODKÓW NA POSZCZEGÓLNE DZIAŁANIA.....	80
TABELA NR 22 BUDŻET LSR NA LATA 2008 – 2015.....	82
TABELA NR 23 HARMONOGRAM REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ LSR ORAZ PLANOWANYCH TERMINÓW OGŁASZANIA KONKURSÓW (znak X).....	83
TABELA NR 24 PRZEBIEG SPOTKAŃ NA TERENIE POSZCZEGÓLNYCH GMIN I SOŁECTW.....	89
<u>Spis rysunków</u>	
RYS.1 ZARYS GMIN OBSZARU LGD.....	25
RYS.2 POŁOŻENIE LGD W OBRĘBIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.....	25
RYS.3 POŁOŻENIE OBSZARU LGD ZIEMIA BIELSKA W KONTEKŚCIE REGIONU.....	26
RYS.4 STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W POWIECIE BIELSKIM.....	38
<u>Spis wykresów</u>	
WYKRES NR 1 STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE BIELSKIM NA PRZESTRZENI 2005, 2006 I 2007ROKU...37	